

TEM analyyseja

7 / 2008

Maakuntien suhdannekehitys 2004 - 2008

Ilkka Mella

ISSN 1797-5271
ISBN 978-952-227-069-6

Maakuntien suhdannekehitys 2004 - 2008

Ilkka Mella

Työ- ja elinkeinoministeriö
Ministry of Employment and the Economy
Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki, Finland
Email: etunimi.sukunimi@tem.fi

Helsinki, elokuu 2008

ILKKA MELLA: MAAKUNTIEN SUHDANNEKEHITYS 2004 - 2008

Tiivistelmä: Raportissa tarkastellaan maakuntien viimeaikaista kehitystä. Keskeisinä selvityskohteina ovat väestö, muuttoliike, työvoima, työllisyys ja yritystoiminnan liikevaihto. Tarkasteluajan kohtana ovat vuodet 2004-2008, mutta tehtyjen ennusteiden pohjalta on kuvattu myös ennakoitua kehitystä vuoteen 2012 saakka. Aluetasona on pääasiassa maakunta. Seutukuntakohtaisia tarkasteluja on esitetty pääasiassa liiteosassa, jossa jokaista maakuntaa tarkastellaan erikseen.

Suomen hyvä talouskasvu vuosina 2004-2007 toteutui alueellisesti laajalla rintamalla. Useimpien maakuntien keskusalueet ovat olleet kohtuullisen hyvässä vedossa ja tuotanto ja työllisyys ovat parantuneet merkittävästi. Myös maassamuutto on tasoittunut maakuntien välillä, vaikka nopea talouskasvu hieman lisäsi muuttota suuriin keskuksiin. Työllisten määrä kasvoi koko maassa kevästä 2004 kevääseen 2008 lähes 200 000 ja työvoiman määrä 115 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski 70 000 henkeä.

Talouden nousukausi on kuitenkin taittumassa eri puolilla maailmaa ja Suomen kansantalouden kasvun hidastuminen heikentää alueiden kehitysmahdollisuuksia. Tuotannon ja viennin väheneminen useilla sektoreilla ja kulutuskysynnän heikkeneminen vaikuttavat alueiden yritystoimintaan ja työllisyyteen. Samaan aikaan voimistuva työvoiman siirtyminen eläkkeelle vähentää alueiden työvoimaresurseja ja hidastaa osaltaan mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Jo nyt useilla alueilla työikäisen väestön määrä on kääntynyt laskuun ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi ja tämä kehityssuunta voimistuu 2010-luvulla. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa noin 25 seutukunnassa ja väestöennusteen mukaan vuonna 2020 enää 15 seutukunnassa. Alueiden kyky ottaa vastaan hidastuvan talouskasvun ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Heikoimmilla ovat väestö- ja työvoimaresursseiltaan vähäiset sekä elinkeinorakenteeltaan yksipuoliset alueet.

Avainsanat: alueiden talous, työllisyys, väestön kehitys, muuttoliike, yritysten liikevaihto

ILKKA MELLA: REGIONAL DEVELOPMENT IN FINLAND 2004 - 2008

Abstract: This paper analyses the economic trend and population changes in the regions of Finland. The focus of the report is to describe and compare regional development over the years 2004 – 2008. The key variables are population, labour force, employment and production.

The rapid economic growth in Finland over the years 2004-2007 had positive regional effects as well. Production and employment have grown mainly in the central areas of provinces but unemployment has also declined in rural areas. Migration between regions is still active but it has clearly become more balanced. Employment increased by almost 200,000 persons between 2004 and 2008, while unemployment declined by 70,000 persons.

Economic growth is slowing down in Finland during the years 2008-2009 which will decimate the development potential of regions. The decrease in production and exports in many industrial sectors will have a negative effect on enterprises and employment. Simultaneously an increasing number of workers will be retiring, thus reducing available labour resources. This process will weaken the possibilities of regions to develop their industrial activities. The number of working age people has started to fall in many areas and this trend will become more pronounced after 2010.

Key words: local economy, employment, population development, migration, production

SISÄLTÖ

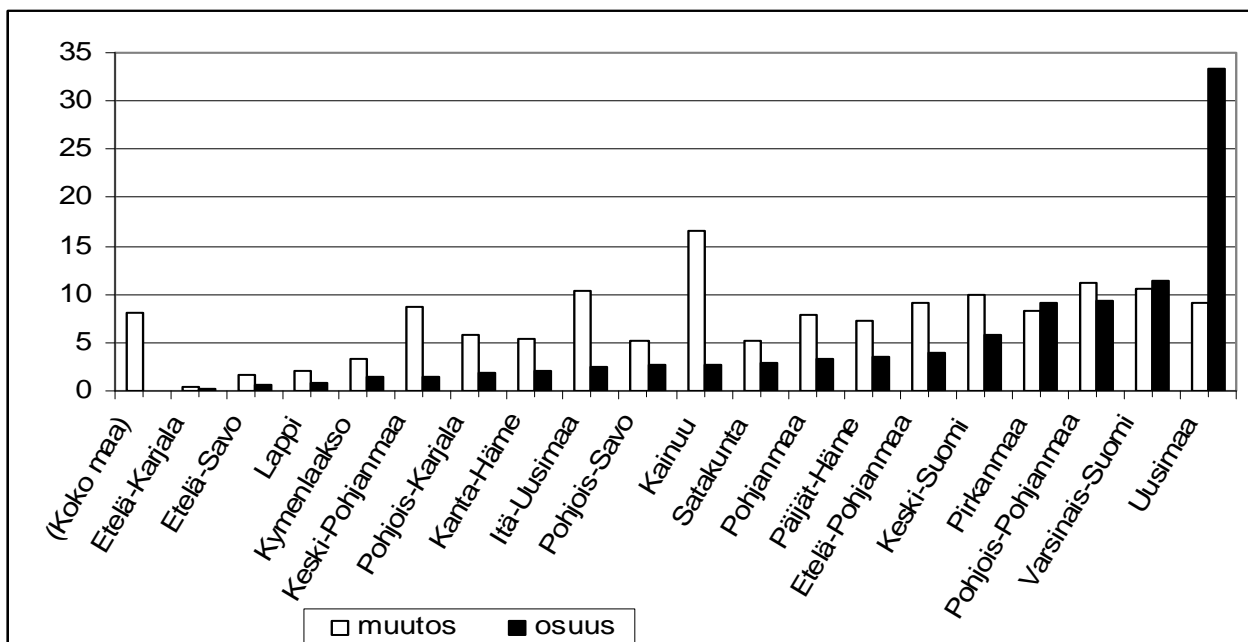
1. YHTEENVETO	1
2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA	8
3. ALUEELLINEN KEHITYS	11
3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain	11
3.2. Liikevaihto ja vienti	17
3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike	25
LÄHTEET:.....	30
LIITE:.....	31
Etelä-Karjala	31
Etelä-Pohjanmaa	33
Etelä-Savo	35
Itä-Uusimaa.....	37
Kainuu.....	39
Kanta-Häme	42
Keski-Pohjanmaa	44
Keski-Suomi	46
Kymenlaakso.....	48
Lappi	50
Pirkanmaa.....	52
Pohjanmaa.....	54
Pohjois-Karjala.....	56
Pohjois-Pohjanmaa.....	58
Pohjois-Savo	60
Päijät-Häme.....	62
Satakunta.....	64
Uusimaa	66
Varsinais-Suomi.....	68

1. YHTEENVETO

TALOUDEN KASVU HIDASTUU – VAIKUTUKSET MAAKUNTIEN TYÖLLISYYTEEN VIELÄ VÄHÄISIÄ

Suomen hyvä talouskasvu vuosina 2004-2007 toteutui alueellisesti laajalla rintamalla. Useimpien maakuntien keskusalueet ovat olleet kohtuullisen hyvässä vedossa ja tuotanto ja työllisyys ovat parantuneet merkittävästi. Myös maassamuutto on tasoittunut maakuntien välillä, vaikka nopea talouskasvu hieman lisäsi muutttoa suuriin keskuksiin. Työllisten määrä kasvoi koko maassa kevästä 2004 keväeseen 2008 lähes 200 000 ja työvoiman määrä 115 000 henkeä. Samanaikaisesti työttömien määrä laski 70 000 henkeä. Maakunnista ovat viime vuosina parhaiten menestyneet vahvat kasvualueet kuten Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa, mutta myös pienemmät maakunnat kuten Keski-Suomi, Pohjois-Pohjanmaa ja Pohjanmaa ovat menestyneet hyvin. Myös Kainuun työllisyyskehitys on ollut myönteistä erityisesti viimeisen vuoden aikana, jolloin suurten kaivosinvestointien vaikutukset alkoivat näkyä. Heikoiten työllisyys on kehittynyt Etelä-Savossa, Lapissa ja Etelä-Karjalassa, joissa työvoiman määrä on alkanut jo vähentyä ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi. Uusimaa on vienyt työpaikkojen kasvusta noin kolmanneksen ja työvoiman kasvusta lähes puolet. Useimmissa maakunnissa on seudullinen kehitys ollut suhdanteista riippumatta kaksijakoista, jolloin keskusalueet ovat menestyneet hyvin ja monet maaseutualueet kehittyneet heikosti. Tätä kehityssuuntaa väestön ikääntyminen ja kuntien talouden ongelmat voimistavat tulevaisuudessa yhä enemmän.

Kuvio 1. Työllisten määrän muutos (%) 2004-2008 maakunnittain ja maakunnan osuus (%) kasvusta*)

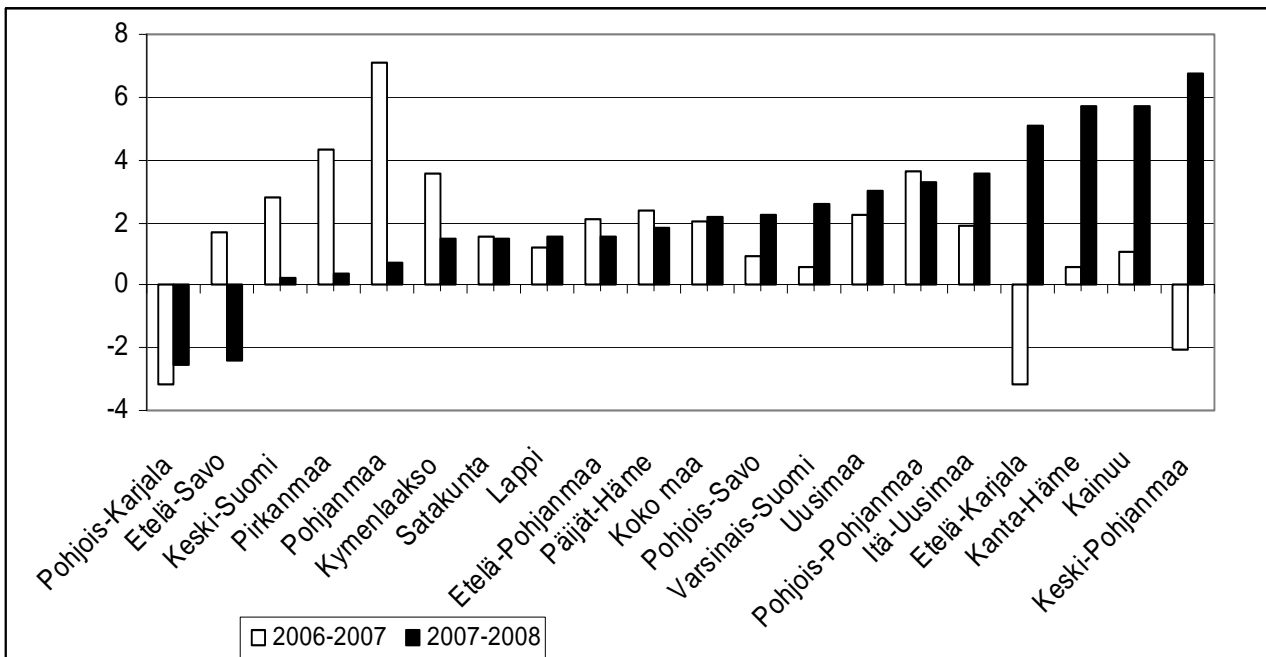
Lähde: Tilastokeskus työvoimatutkimus, muutos laskettu tammi-kesäkuun tiedoista

Nousukausi on kuitenkin taantumassa ja ennusteiden mukaan talouden kasvu hiipuu maailmanlaajuisesti vuoden 2008 aikana. Kasvun odotetaan olevan eri maissa noin yhden prosenttiyksikön verran hitaampaa kuin edellisenä vuonna ja sen arvioidaan edelleen hidastuvan vuonna 2009. Myös Suomessa on nähtävissä selviä merkkejä kasvun taantumisesta, mutta toistaiseksi sillä ei ole ollut suurta vaikutusta alueiden työllisyyskehitykseen.

Työllisten määrä kasvaa ja työttömyys alenee vuonna 2008

Tuotannon kasvun hidastumisesta huolimatta työllisten määrä kasvoi viimeisellä vuosijaksolla kesäkuusta 2007 kesäkuuhun 2008 yli 50 000 henkeä eli pysyttiin edellisen vuosijakson 2006-2007 tahdissa. Alueellisesti tapahtui kuitenkin selviä muutoksia kasvunopeudessa, sillä työllisten määrä lisääntyi suhteellisesti eniten pienissä maakunnissa kuten Keski-Pohjanmaa, Kainuu, Kanta-Häme ja Etelä-Karjala. Kasvu hidastui Pohjanmaalla, Pirkanmaalla ja Keski-Suomessa, jotka olivat edellisellä vuosijaksolla työpaikkakasvun kärkimaakuntia. Heikointa työllisyyden kehitys oli viimeisen vuoden aikana Pohjois-Karjalassa ja Etelä-Savossa, joissa työllisten ja myös työvoiman määrä on kääntynyt laskuun.

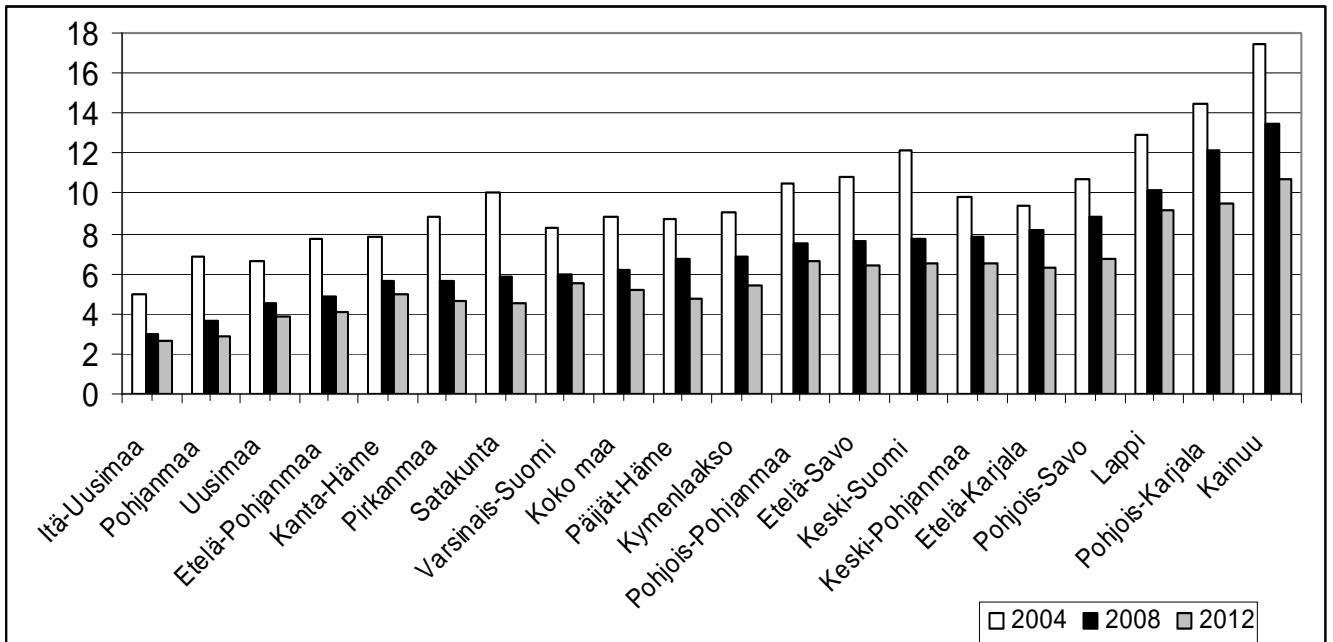
Kuvio 2. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain vuosina 2006-2007 ja 2007-2008*)

Lähde: Tilastokeskus, *) muutos laskettu tammi-kesäkuun tietojen pohjalta

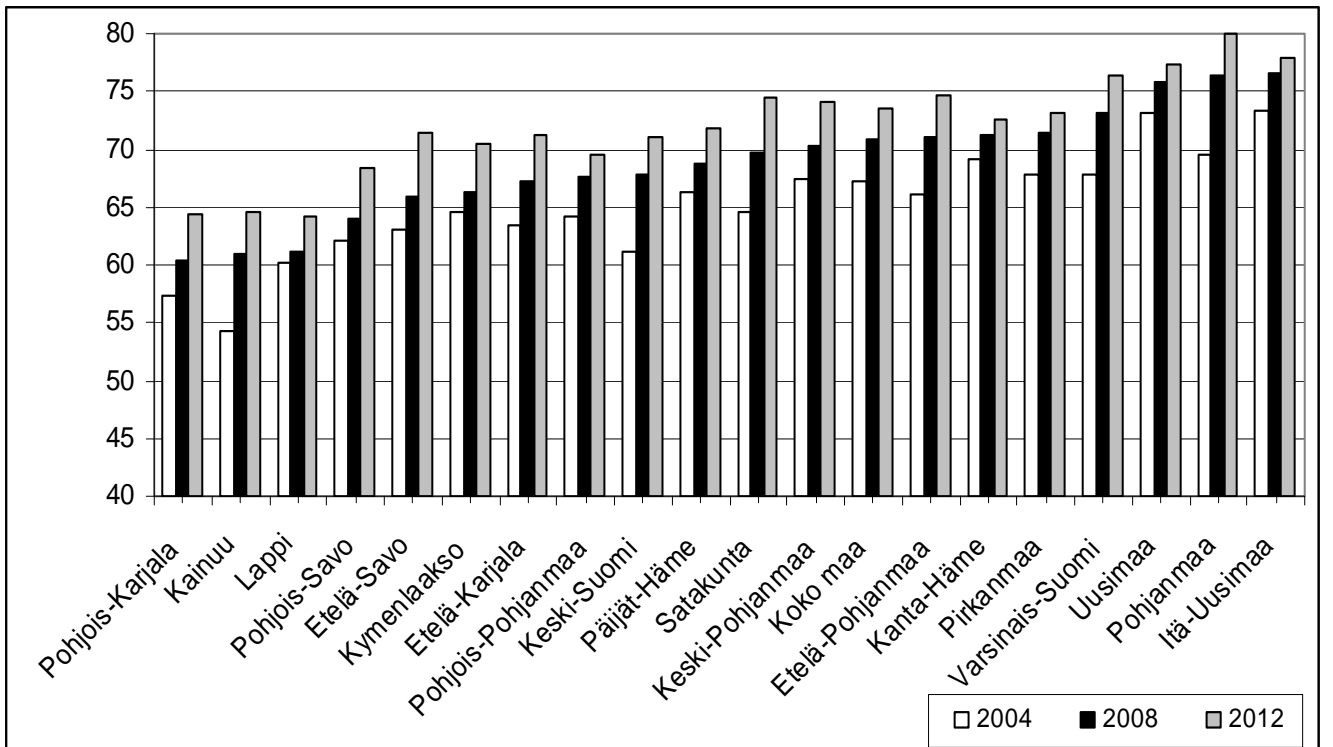
Toimialoittain tarkasteltuna työllisten määrä on lisääntynyt eniten yksityisellä palvelusektorilla, mutta myös julkisissa palveluissa lähinnä sosiaali- ja terveyssektorilla. Teollisuudessa kehitys on ollut myönteistä erityisesti metalliteollisuudessa ja kaivannaistoiminnassa. Työllisyyskehitys on ollut alueellisesti tasapainoista siten, että työttömyys on alentunut kaikissa maakunnissa ja seutukunnissa. Työttömyyden aleneminen on ollut nopeinta useissa korkean työttömyyden seutukunnissa, mikä osaltaan johtuu ikääntymisen aiheuttamasta työvoiman vähenemisestä. Etla:n ennusteen mukaan tuotannon ja työllisyyden kasvun arvioidaan jakautuvan suhteellisen tasapainoisesti eri maakuntien kesken myös lähitulevaisuudessa. Tuotannon kasvun hidastuessa maakunnissa 1-3 %:n välillä työllisten määrä kasvaisi seuraavan neljän vuoden aikana noin 10 000 henkeä vuosittain. Työllisyysaste olisi koko maassa vuonna 2012 noin 74 % ja työttömyysaste noin 5 %. Korkein työllisyysaste olisi Pohjanmaalla noin 80 % ja matalin Pohjois-Karjalassa, 64 %. Vastaavasti työttömyysaste olisi korkein Kainuussa noin 11 % ja matalin Itä-Uudellamaalla, 2 %.

Kuvio 3. Työttömyysaste maakunnittain 2004, 2008 ja 2012*)

Lähde: Tilastokeskus, *) vuoden 2012 arvio Etila:n ennuste

Kuvio 4. Työllisyysaste maakunnittain 2004, 2008 ja 2012*)

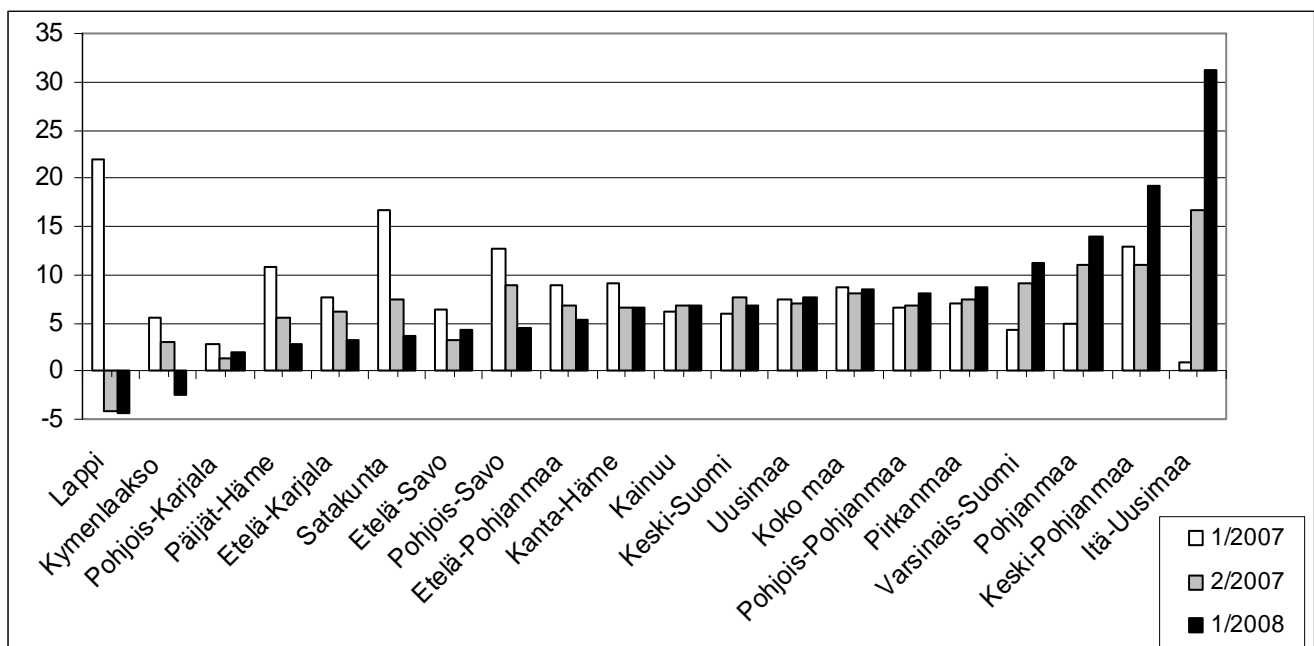

Lähde: Tilastokeskus, *)-2012 arvio ETLA:n ennuste

Yritystoiminnan liikevaihto kasvoi lähes kaikissa maakunnissa vuosijaksolla 2007-2008

Yritysten kokonaisliikevaihto on kasvanut viimeisen vuoden 2007-2008 (1. neljännes) aikana kaikissa muissa maakunnissa paitsi Lapissa ja Kymenlaaksossa. On merkittävää, että rakentamisen, palvelujen ja kaupan liikevaihto kasvoi edelleen kaikissa maakunnissa ja ainoastaan teollisuudessa tapahtui muutamilla alueilla laskua. Koko maan keskimääräinen kasvu pysyi vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä lähes ennallaan ja oli noin 8 %. Suurimmat kasvuluvut saavutettiin Itä-Uudellamaalla (32 %) sekä Keski-Pohjanmaalla (18 %) ja Pohjanmaalla (14 %). Yritystoiminnan liikevaihdon kasvu on hidastunut erityisesti Pohjois- ja Itä-Suomessa, joissa kasvuun vaikuttaa keskeisten sektorien kuten metsäteollisuuden heikentynyt tulos.

Kuvio 5. Kokonaisliikevaihdon muutos (%) maakunnittain 2007 - 2008*)

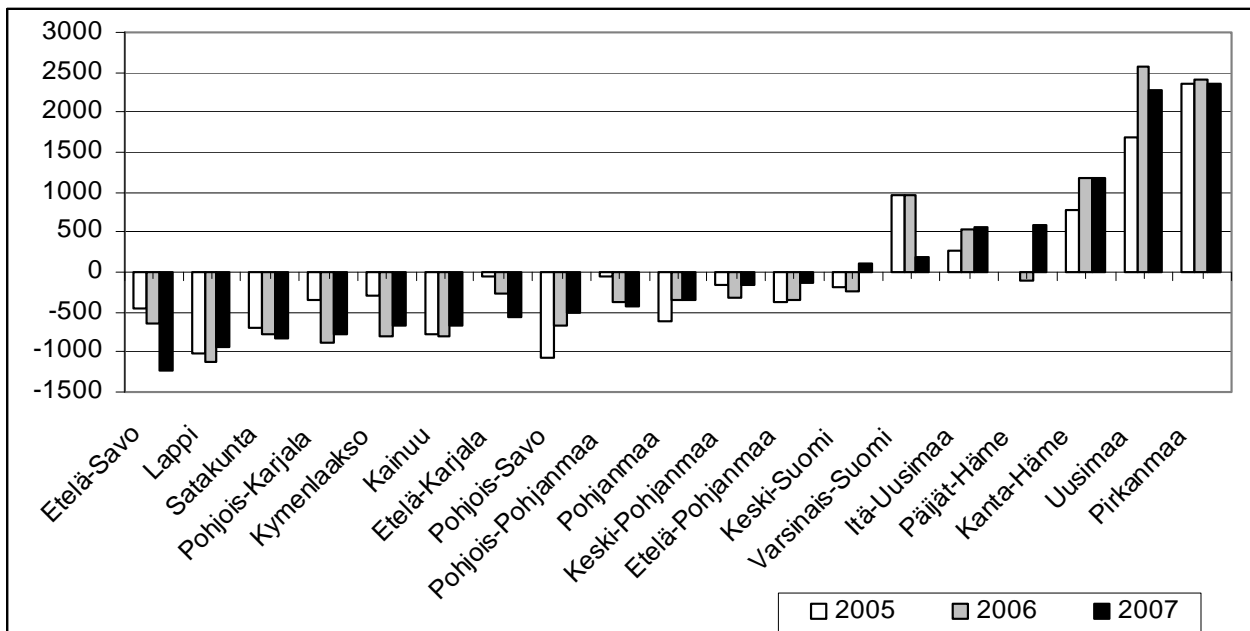
Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

Maahanmuutto lisääntyy – alueiden välinen muuttoliike pysynyt tasaisena

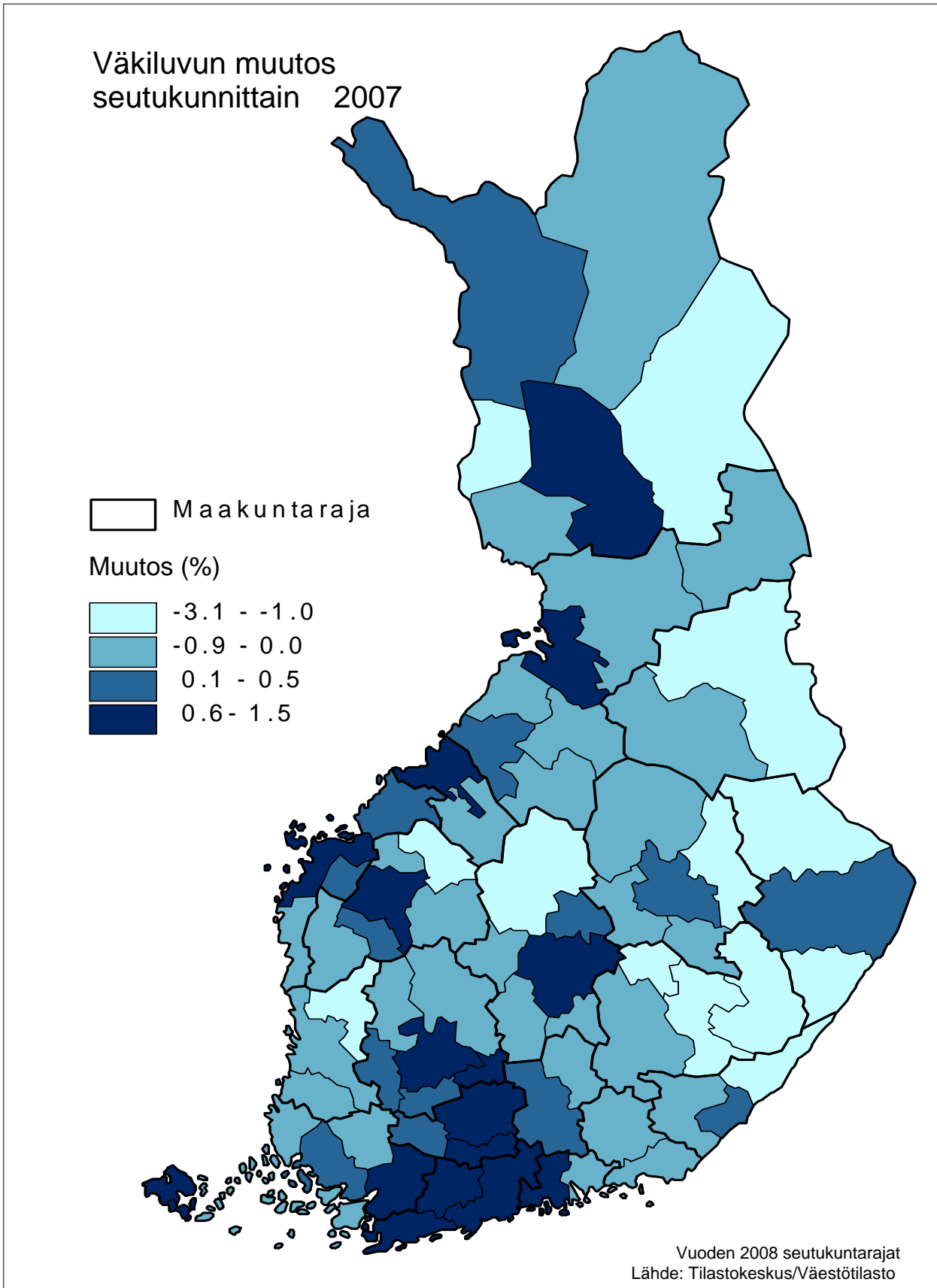
Talouden hyvä kehitys on heijastunut myös väestönkehitykseen. Suomen väkiluvun kasvunopeus on ollut viime vuosina Euroopan kärkitasoa ja määrällinen kasvu oli vuonna 2007 yli 23 000 henkeä. Väestön kasvun taustalla on lisääntyvä maahanmuutto, joka nousi 25 000 henkeen. Muuttovoitto oli vuonna 2007 13 600 henkeä, kun se oli edellisenä vuonna noin 10 000 henkeä. Määrällisesti väestönkasvu oli suurinta Uudellamaalla, jossa maassamuutto, luonnollinen kasvu ja maahanmuutto kasvattivat väkilukua yli 15 000 henkilöä. Pirkanmaalla, Itä-Uudellamaalla ja Kanta-Hämeessä väestö kasvaa pääasiassa maassamuuton ja Pohjois-Pohjanmaalla korkean syntyvyyden ansiosta. Etelä-Savon maakunnan ja seutukuntien muuttotappiot lisääntyivät jälleen vuonna 2007, mikä yhdessä ikääntymisen vaikutusten kanssa vähentää alueen työvoimaa huolestuttavan nopeasti. Nopean talouskasvun oloissa alueiden muuttotappiot ja muuttovoitot yleensä kasvavat, mutta viime vuosina alueiden väliset muuttovirrat ovat pysyneet kohtuullisen tasapainoisina. Lähes puolet seutukunnista sai vuonna 2007 muuttovoittoa, kun osuus oli 1990-luvun lopulla noin neljännes. Maakuntien sisäl-

lä muuttoliike kohdistuu yhä voimakkaammin maakuntien keskuksiin ja suuret keskuksset kuten Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat edelleen nopeasti. Vuonna 2008 väestönkehitys jatkuu ennakkotietojen mukaan edellisen vuoden kaltaisena. Maahanmuuton arvioidaan voimistuvan edelleen ja nettovoiton odotetaan nousevan lähelle 15 000 henkeä. Uudenmaan osuus maahanmuuton nettovoitosta on lähes kolmasosa eli noin 5 000 henkeä.

Kuvio 6. Maan sisäisen muuttoliikkeen nettomäärä maakunnittain 2005-2007

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 7: Väkiluvun muutos seutukunnittain vuonna 2007

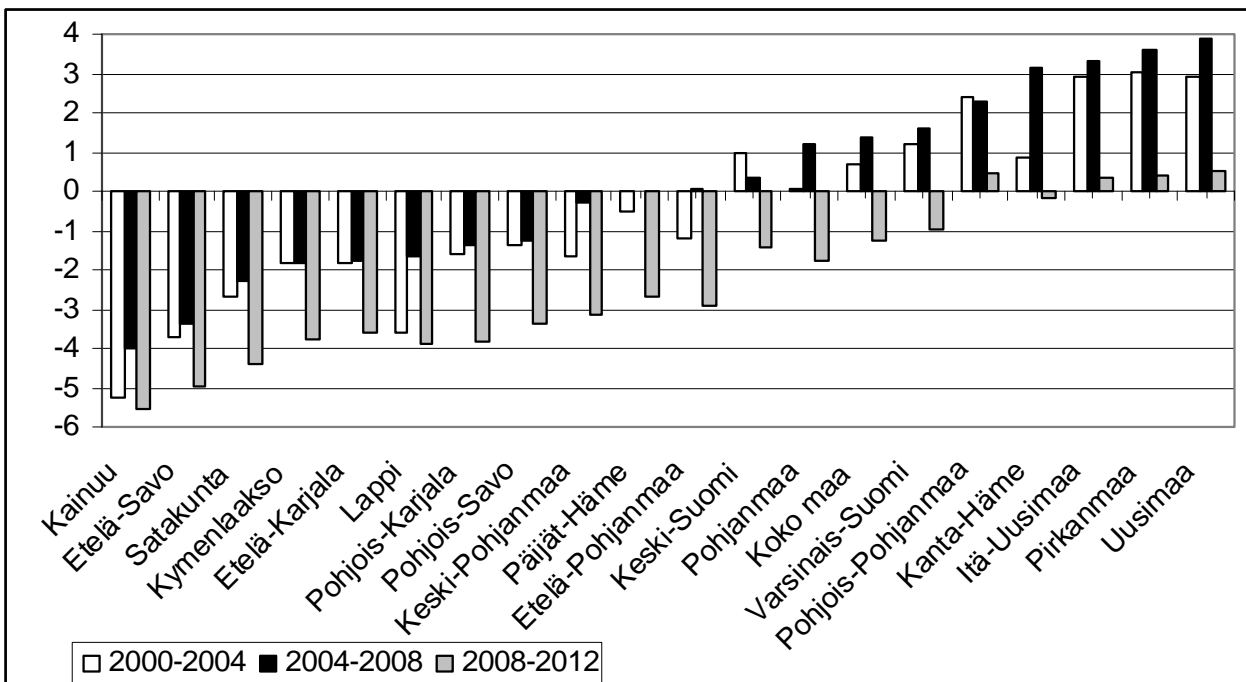
Kanta-Häme, Itä-Uusimaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa menestyneet hyvin 2007 – 2008

Useat pienet maakunnat kuten Kanta-Häme, Itä-Uusimaa, Kainuu ja Keski-Pohjanmaa ovat menestyneet hyvin viimeisen vuosijakson 2007-2008 aikana, kun maakuntia verrataan liikevaihdon, työllisyyden kasvun sekä nettomuuton suhteen. Suurten maakuntien osalta kuten Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pirkanmaa kehitys on ollut myönteistä, mutta pysynyt edellisen vuosijakson 2006-2007 tasolla. Heikoiten ovat menestyneet Etelä-Savo, Pohjois-Karjala ja Kymenlaakso, joiden kehitykseen vaikuttavat toisaalta työikäisen väestön ja työvoiman väheneminen ja toisaalta suurten yritysten toteuttamat työpaikkavähennykset. Lähes kaikissa maakunnissa kehitys on ollut keskittyvää siten, että keskusalue menestyy edelleen hyvin, mutta muut seutukunnat menettävät väestöä ja työvoimaa. Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa myös keskusalueiden vetovoima on heikentynyt viime vuosina.

Taloukasvu heikkenee ja alueiden rakennemuutos voimistuu samanaikaisesti

Suomen kansantalouden kasvun hidastuminen heikentää alueiden kehitysmahdollisuuksia. Tuotannon ja viennin väheneminen useilla sektoreilla ja kulutuskysynnän heikkeneminen vaikuttavat alueiden yritystoimintaan ja työllisyyteen. Samaan aikaan voimistuva työvoiman siirtyminen eläkkeelle vähentää alueiden työvoimaresursseja ja hidastaa osaltaan mahdollisuuksia elinkeinotoiminnan kehittämiseen. Jo nyt useilla alueilla työikäisen väestön määrä on kääntynyt laskuun ikääntymisen ja muuttotappioiden vuoksi ja tämä kehityssuunta voimistuu 2010-luvulla. Tällä hetkellä työikäisten määrä kasvaa noin 25 seutukunnassa ja väestöennusteen mukaan vuonna 2020 enää 15 seutukunnassa. Alueiden kyky ottaa vastaan hidastuvan talouskasvun ja voimistuvan rakennemuutoksen haasteet vaihtelee voimakkaasti. Heikoimmilla ovat väestö- ja työvoimaresursseiltaan vähäiset sekä elinkeinorakenteeltaan yksipuoliset alueet.

Kuvio 8. Työikäisten (15-64 v.) määrän muutos (%) maakunnittain vuosijaksoilla 2000-2004, 2004-2008 ja 2008-2012*

2. TUOTANNON JA TYÖLLISYYDEN KEHITYS KOKO MAASSA

Talouden nopea kasvu vuosina 2004-2007 erityisesti Aasiassa ja Venäjällä, mutta myös USA:ssa ja Euroopassa, vaikutti myönteisesti Suomen talouden kehitykseen. Tuotannon kasvun huippu saavutettiin useimmissa maissa vuosina 2006-2007. USA:sta alkanut rahoitus- ja asuntomarkkinoiden kriisi sekä maailmanlaajuinen energian ja ruoan hintojen voimakas nousu ja sitä seurannut kotitalouksien kulutuskysynnän heikkeneminen on kuitenkin hidastanut talouden kasvua. OECD:n arvion mukaan useimpien maiden talouskasvu on vuonna 2007 noin prosenttiyksikön verran pienempi kuin edellisenä vuonna ja kasvun odotetaan hidastuvan edelleen vuonna 2009. Inflaation kasvu ja valtioiden velkaantuminen kaikkialla maailmassa lisää myös maailmantalouden ongelmia. USA:n tuotannon arvioidaan kasvavan tänä ja ensi vuonna noin 1 %, Euro-alueen ja Japanin noin 1,5 %. Kiinan ja Venäjän kasvun odotetaan pysyvän vielä suhteellisen korkeana, mutta laskevan 1-2 prosenttiyksikköä edellisen vuoden tasosta. Investointien ilmastonmuutoksen seurausten torjumiseen sekä uusien energiaratkaisujen kehittämiseen arvioidaan vaikuttavan talouden kasvua hidastavasti. Euroopassa myös väestön ikääntyminen ja työvoimaresurssien väheneminen heikentää talouskasvun edellytyksiä.

Taulukko 1. Kansainväliset tuotannon kasvuarviot (%) ja työttömyysaste 2006 - 2009

	Tuotannon kasvu				Työttömyysaste			
	2006	2007	2008	2009	2006	2007	2008	2009
<i>Yhdysvallat</i>	3.3	2.2	1.2	1.1	4.6	4.6	5.4	6.1
<i>Euro alue</i>	2.8	2.6	1.7	1.4	7.8	7.4	7.2	7.4
<i>Japani</i>	2.2	2.1	1.7	1.5	4.1	3.9	3.8	3.8
<i>OECD</i>	3.2	2.7	1.8	1.7	4.1	5.6	5.7	6.0
<i>Kiina</i>	11.6	11.9	10.0	9.5				
<i>Venäjä</i>	7.4	8.1	7.5	6.5				

Lähde: OECD, *Economic outlook no: 83 / 2008*

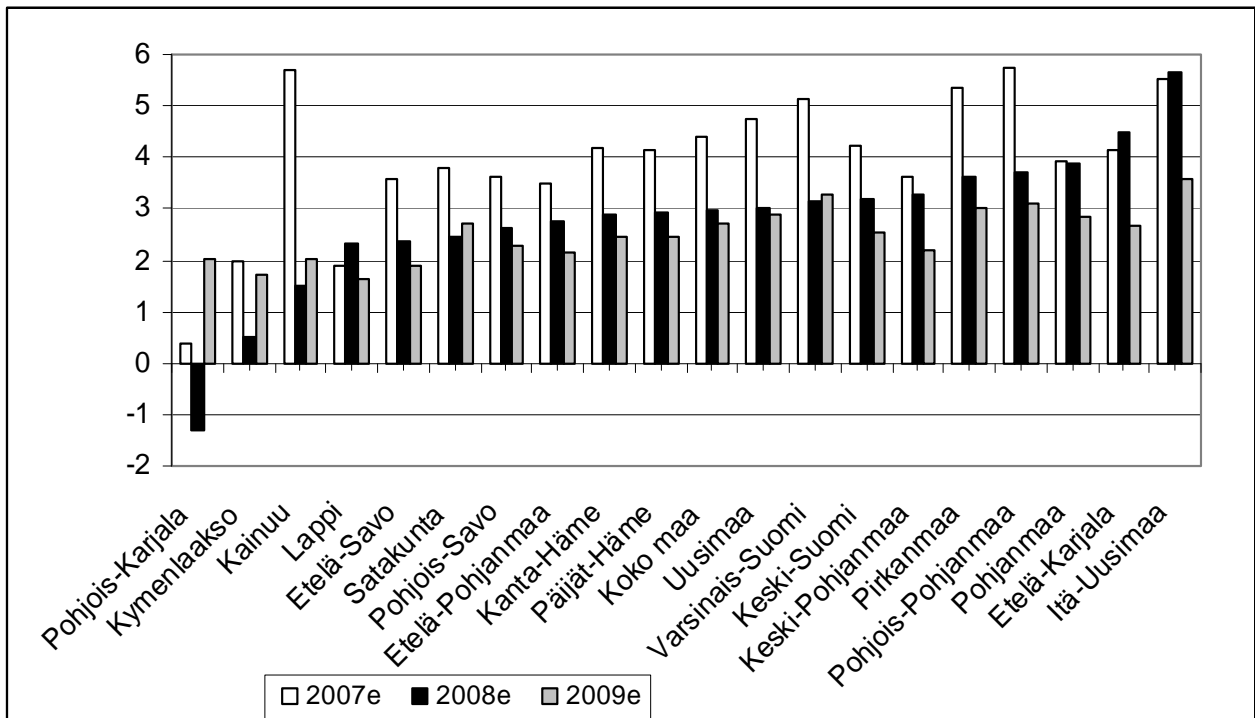
Vuonna 2007 bruttokansantuote kasvoi Suomessa 4,4 %, mikä jäi alle edellisen vuoden kasvun, mutta oli edelleen korkeimpia koko Euroopassa. Keväällä 2008 tehdyissä ennusteissa eri tutkimuslaitokset arvioivat kasvun olevan vuonna 2008 2,5-3 % ja vuonna 2009 2-3 %. Alkuvuoden ongelmallinen kehitys maailmantaloudessa on hieman alentanut ennusteita ja valtiovarainministeriö arvioi kesäkuussa 2008 tuotannon kasvun olevan tänä vuonna 2,8 % ja ensi vuonna 2 %. Inflaation kasvu on suuri ongelma myös Suomessa ja se on noussut yli 4 %:n tasolle, mikä on Euro-alueen keskitasoa. Korkea inflaatio on lisännyt myös kansalaisten epäluottamusta kansantalouden kehitykseen. Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin mukaan kesällä 2008 kuluttajien odotukset Suomen talouden kehityksestä olivat synkimmät sitten vuoden 1990. Toisaalta työllisyyskehitys on ollut edelleen positiivista ja työttömyysasteen arvioidaan alenevan vuonna 2008 lähelle 6 %:n tasoa ja vuonna 2009 jo sen alapuolelle. Vastaavasti työllisyysaste nousisi yli 70 %:n tason tänä vuonna ja noin 71 %:n tasolle ensi vuonna.

Taulukko 2. Tuotannon kasvuarviot (%) ja työllisyyden kehitys Suomessa 2007 - 2009

	Tuotannon kasvu			Työttömyysaste			Työllisyysaste		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
<i>VM (18.6.2008)</i>	4.4	2.8	2.0	6.9	6.2	5.9	69.9	70.6	70.8
<i>ETLA (26.3.2008)</i>	4.4	2.7	3.0	6.9	6.3	5.9			
<i>Palkansaajien tl (12.3.2007)</i>	4.4	3.0	2.8	6.9	6.3	6.0	69.9	70.9	71.2
<i>Pellervon tl (3.4.2008)</i>	4.2	2.9	2.5	6.9	6.1	5.7	69.9	70.7	70.9

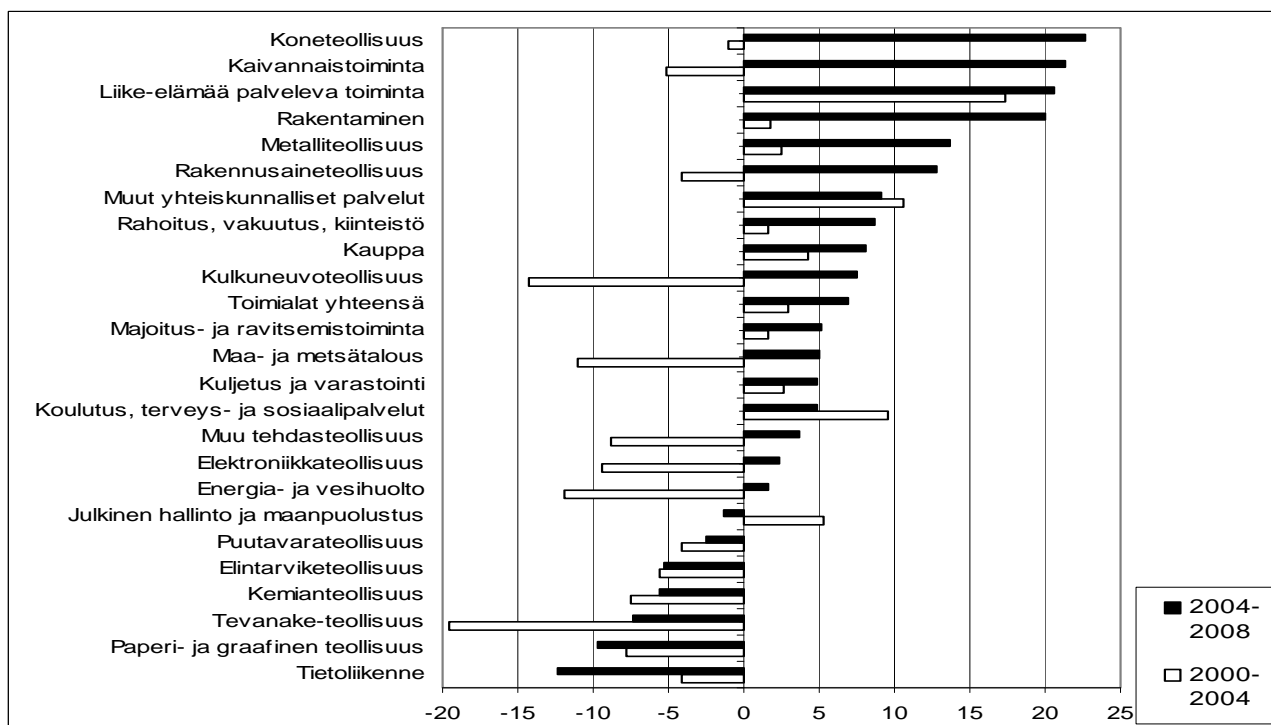
Etlan maakunnittaisen ennusteen mukaan tuotanto kasvaisi koko maassa 2008-2012 2-3 % vuosittain. Työttömyysaste alenisi tasaisesti ja olisi noin 5 % vuonna 2012 ja vastaavasti työllisyysaste nousisi 74 %:n tasolle. Etlä arvioi tuotannon kasvavan maakunnittain suhteellisen tasapainoisesti eikä mitään äkillisiä muutoksia tapahdu. Tuotannon kasvun odotetaan olevan vuonna 2008 korkeinta Itä-Uudellamaalla noin 5 % ja alhaisinta Pohjois-Karjalassa, missä tuotanto laskisi yhden prosentin verran. Vuonna 2009 tuotannon kasvu olisi eri maakunnissa 1,5 – 3 %:n välillä.

Kuvio 9. Tuotannon kasvuarvio (%) maakunnittain 2007 – 2009

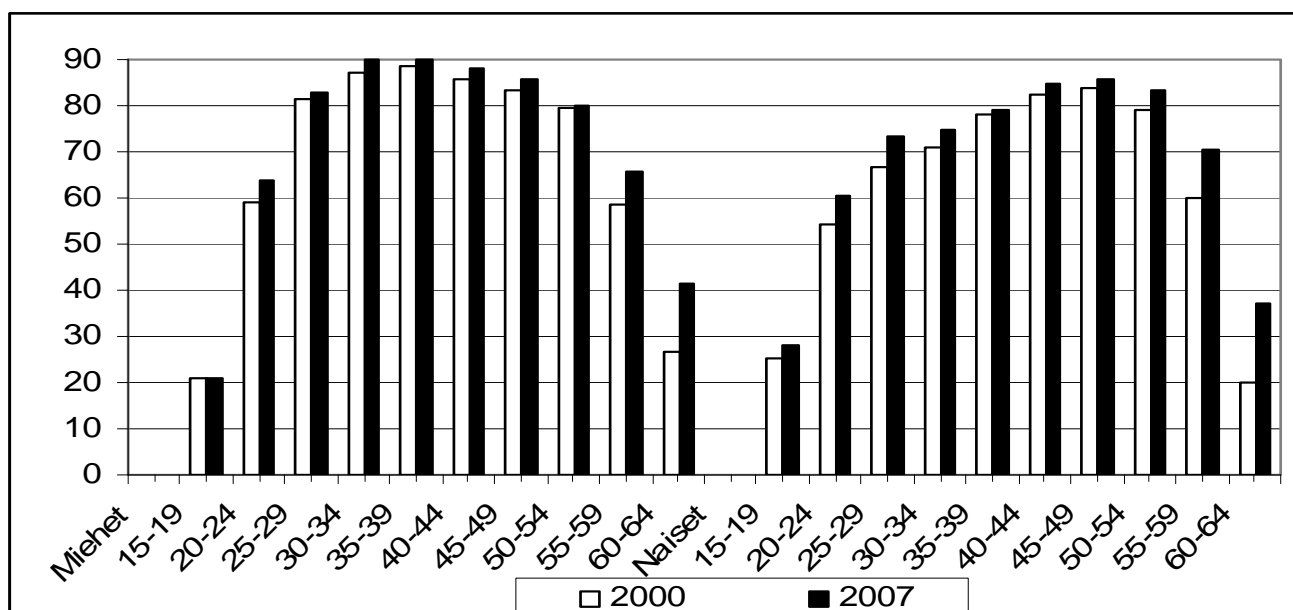
Lähde: Etlan maakunnittainen ennuste

Talouden kokonaiskasvu Suomessa on viime vuosina perustunut toisaalta vientiteollisuuden hyvään kehitykseen ja toisaalta kotitalouksien korkeana pysyneen kulutukseen, mikä näkyy kaupan, palvelualojen ja rakentamisen suhteellisen hyvänä kehityksenä ja työpaikkojen määrän kasvuna. Teollisuudessa työllisten määrän väheneminen pysähtyi vuonna 2005 ja kääntyi nousuun useilla sektoreilla kuten kone- ja metalliteollisuus sekä kaivostoiminta. Eniten työvoima on vähentynyt metsäteollisuudessa ja tietoliikenteen sektorilla. Maa- ja metsätaloudessa väheneminen on ollut suhteellisen pientä. Julkisen sektorin työllisten määrän kasvu perustuu paljolti sosiaali- ja terveyssektorin kasvuun. On huomattava, että suuri osa uusista työpaikoista on osa-aikaisia ja niiden osuus nousi vuonna 2007 15 %:n tasolle kaikista työpaikoista.

Kuvio 10. Työllisten lukumäärän muutos toimialoittain 2000-2004 ja 2004-2008*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) 2008 luvut Etila:n ennusteen mukaan,

Ikäryhmittäin tarkasteltuna työllisten määrä on viime vuosina lisääntynyt eniten yli 55-vuotiaiden ryhmässä, mikä johtuu osaltaan suurten ikäluokkien siirtymisestä kokonaisuudessaan näihin ikäryhmiin, mutta myös työhön osallistuvuuden todellisesta kasvusta ja eläkkeelle siirtymisen myöhentymisestä. Myös nuorten alle 30-vuotiaiden ikäryhmissä työllisten määrä on kasvanut. Työllisten määrän kasvu näkyy työllisyysasteen nousuna lähes kaikissa ikäryhmissä ja molempien sukupuolten osalta.

Kuvio 11: Työllisyysaste ikäryhmittäin ja sukupuolittain vuosina 2000 ja 2007

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

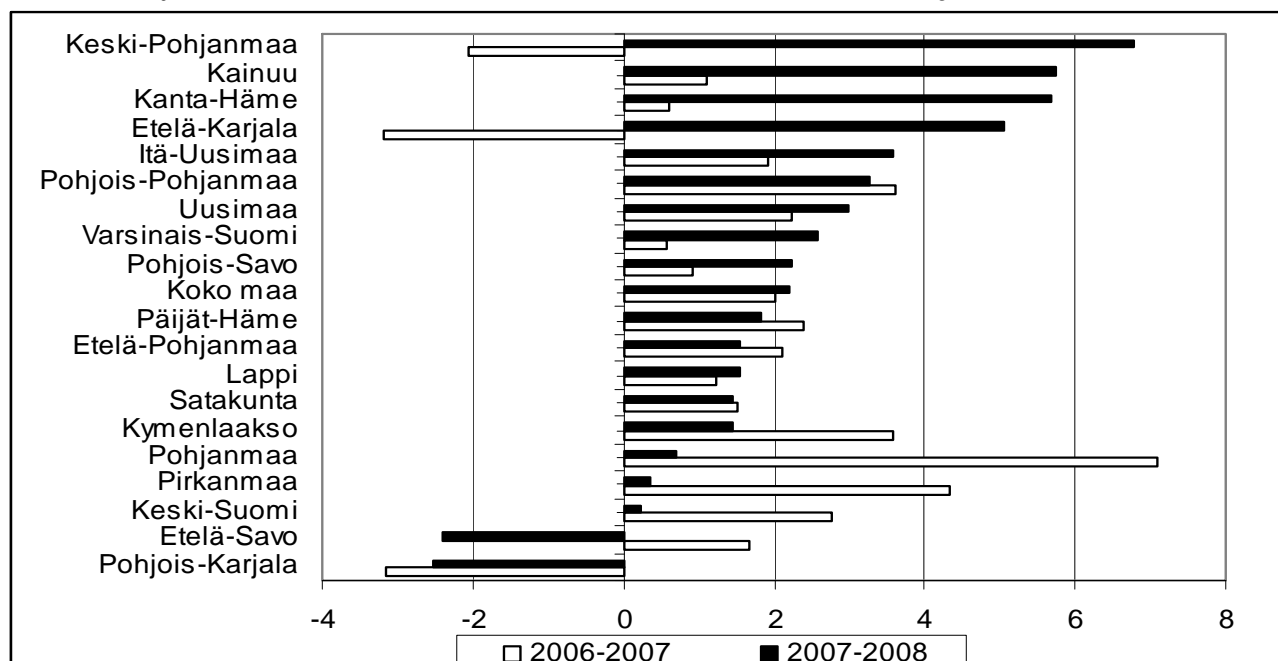
EK:n suhdannebarometrin mukaan talouden suhdanteet ovat jäähtymässä eri sektoreilla asteittain. Teollisuuden, palvelujen ja rakentamisen luottamusindikaattorit kääntyivät laskuun heinäkuussa 2008 ja erityisesti metsäteollisuudessa odotetaan tuotannon supistuksia. Myös tilastokeskuksen mukaan teollisuuden tuotanto kääntyi laskuun kesäkuussa 2008 ja väheni yli 3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Metsäteollisuudessa lasku oli yli 9 %. Kasvun hidastuminen ei ole vielä näkynyt työllisten määrän laskuna, mutta on helpottanut jossain määrin työvoiman saatavuutta. Toisaalta työvoiman ikääntymisestä johtuvat poistumat eläkkeelle kasvavat lähivuosina voimakkaasti ja lisäävät työvoimapulaa eri sektoreilla erityisesti osaavan työvoiman osalta. Arvioiden mukaan työvoiman saatavuuden heikkeneminen hidastaa talouden kasvua vuosittain noin prosenttiyksikön verran heti 2010-luvun alusta lähtien.

3. ALUEELLINEN KEHITYS

3.1. Tuotanto ja työllisyys maakunnittain

2000-luvun alkuvuosien hitaan kasvun jälkeen ajanjakso 2004-2007 oli Suomessa nopean talouskasvun aikaa myös useimmissa maakunnissa. Maakuntien väliset erot kasvunopeudessa ovat olleet suhteellisen pieniä ja työllisten määrä on vuoden 2008 kesällä kaikissa maakunnissa suurempi kuin vuonna 2004. Koko maassa työllisten määrä kasvoi vuosina 2004-2008 (2. neljännes) lähes 200 000 henkeä eli yli 7 %:n verran. Suhteellisesti eniten työllisten määrä kasvoi Pohjanmaalla (12 %), Keski-Suomessa (11 %) ja Pirkanmaalla (10 %). Hitaimmin työllisten määrä kasvoi Lapissa, Etelä-Savossa ja Kymenlaaksossa (alle 2 %), joissa ikääntymisen aiheuttaman eläkkeelle poistuman vaikutus on suhteellisen suuri. Viimeisellä vuosijaksolla 2007-2008 (2. neljännes) työllisten määrä kasvoi koko maassa yli 50 000 henkeä tuotannon kasvun hidastumisesta huolimatta. Suhteellisesti nopeinta kasvu oli Keski-Pohjanmaalla ja Kainuussa, jossa on nähtävissä Talvivaaran kaivosinvestointien vaikutus alueen työllisyyteen. Myönteistä kasvu oli myös Kanta-Hämeessä, Etelä-Karjalassa ja Itä-Uudellamaalla. Työllisten määrä laski edelliseen vuosijaksioon verrattuna selvästi vain Etelä-Savossa ja Pohjois-Karjalassa, jossa tuotantolaitosten siirtyminen pois maakunnasta vaikuttaa edelleen työllisyyskehitykseen.

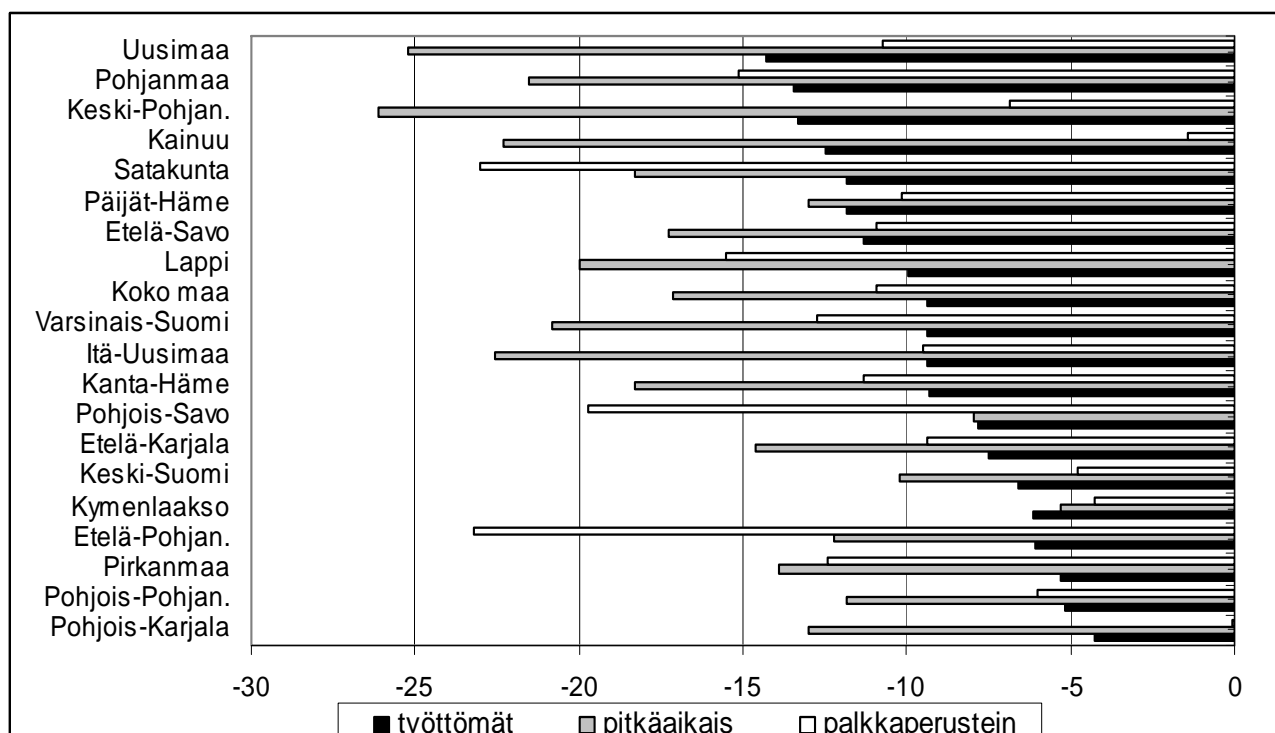
Kuvio 12. Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2006-2007 ja 2007-2008*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) muutos laskettu tammi-kesäkuun tietojen mukaan

Työllisten määrän voimakas kasvu vuosina 2004-2008 on helpottanut työttömyyttä kaikissa maakunnissa ja työttömien määrä on vähentynyt noin 70 000 henkeä vuosina 2004-2008. Viimeisen vuoden aikana 2007-2008 (2. neljännes) työttömien työnhakijoiden määrä aleni kaikissa maakunnissa ja nopeinta aleneminen oli Pohjanmaalla, Kainuussa ja Satakunnassa, joissa suurten rakennus- ja teollisuusinvestointien aiheuttama työvoiman kysyntä on kohdistunut myös työttömänä olleisiin. Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla kuten muissakin maakunnissa on alentunut erityisesti pitkäaikaistyöttömien määrä. Myös palkkaperusteisten työllistettyjen määrä on selvästi vähentynyt kaikissa maakunnissa.

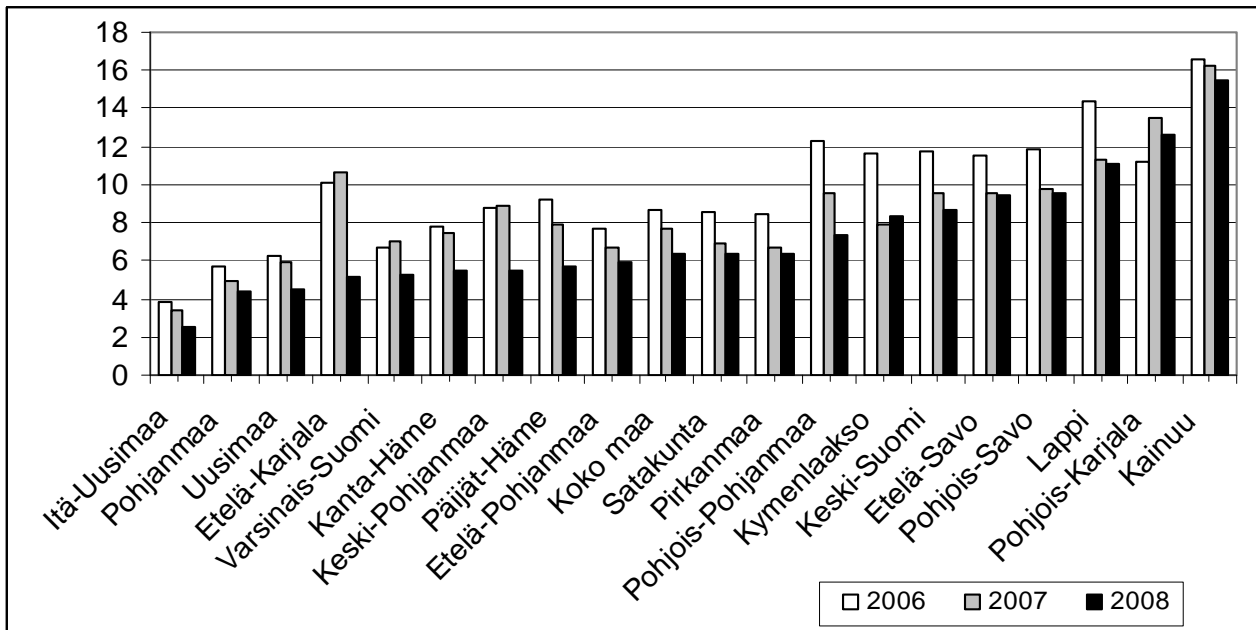
Kuvio 13. Työttömien työnhakijoiden, pitkäaikaistyöttömien ja palkkaperusteisten työllistettyjen määrän muutos 2007-2008 (%) *)

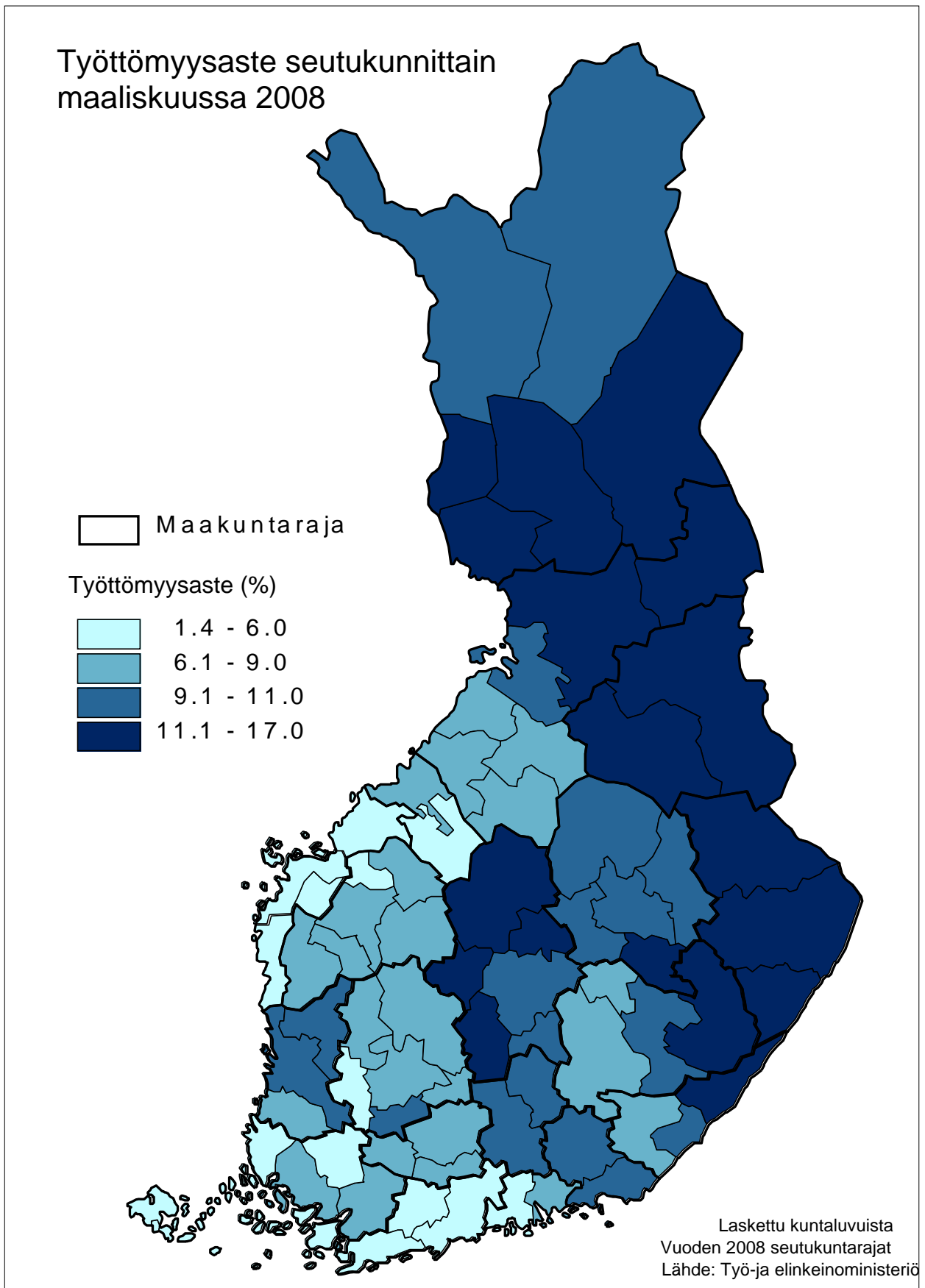
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastot, *) 2. vuosineljänneksen tiedot

Työttömien työnhakijoiden määrän aleneminen erityisesti Itä-Suomen maakunnissa johtuu osittain ikääntymisen aiheuttamasta lisääntyvästä poistumasta työvoiman ulkopuolelle ja vain osittain työllisten määrän kasvusta. Voimakkaasta alenemisestä huolimatta työttömyysaste on edelleen yli 10 % Itä-Suomessa ja Lapissa, mikä on kaksinkertainen taso koko maahan verrattuna. Seutukunnittain tarkasteltuna työttömyyden alueelliset erot ovat vielä suurempia työttömyysasteen ollessa korkeimmillaan 17 % ja alimmillaan alle 2 %.

Kuvio 14. Työttömyysaste maakunnittain vuosina 2006-2008 *)

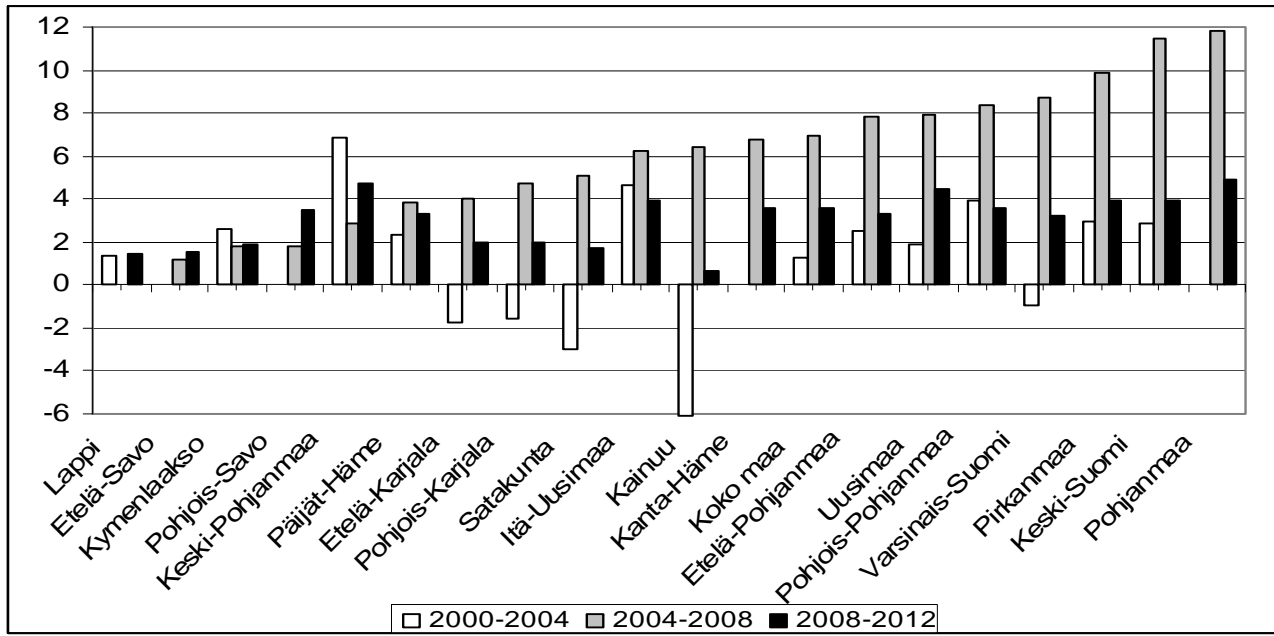

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus,*) tammi-kesäkuun tiedot

Kuvio 15. Työttömyysaste seutukunnittain maaliskuussa 2008

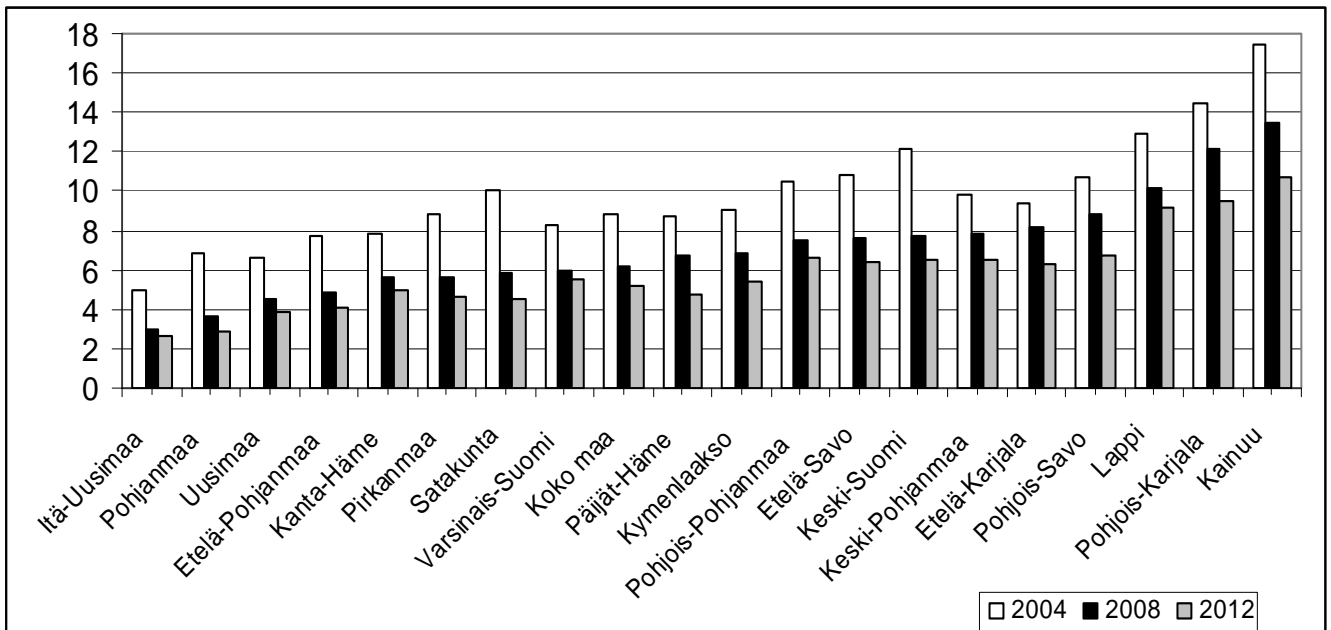
Etla:n maakunnittaisen ennusteen mukaan tuotannon kasvun hidastuessa myös työllisten määrän kasvu vähenee vuosina 2008-2012 ja olisi ajanjaksolla yhteensä noin 50 000 henkeä. Maakunnittaisen kasvuerojen odotetaan kuitenkin pysyvän vähäisinä. Suhteellisesti eniten työllisten määrä kasvaisi tuolla aikavälillä Pohjanmaalla, Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla (4-5 %), mutta myös muissa maakunnissa määrän odotetaan lisääntyvän.

Kuvio 16: Työllisten määrän muutos (%) maakunnittain 2000-2004, 2004-2008, 2008-2012*)

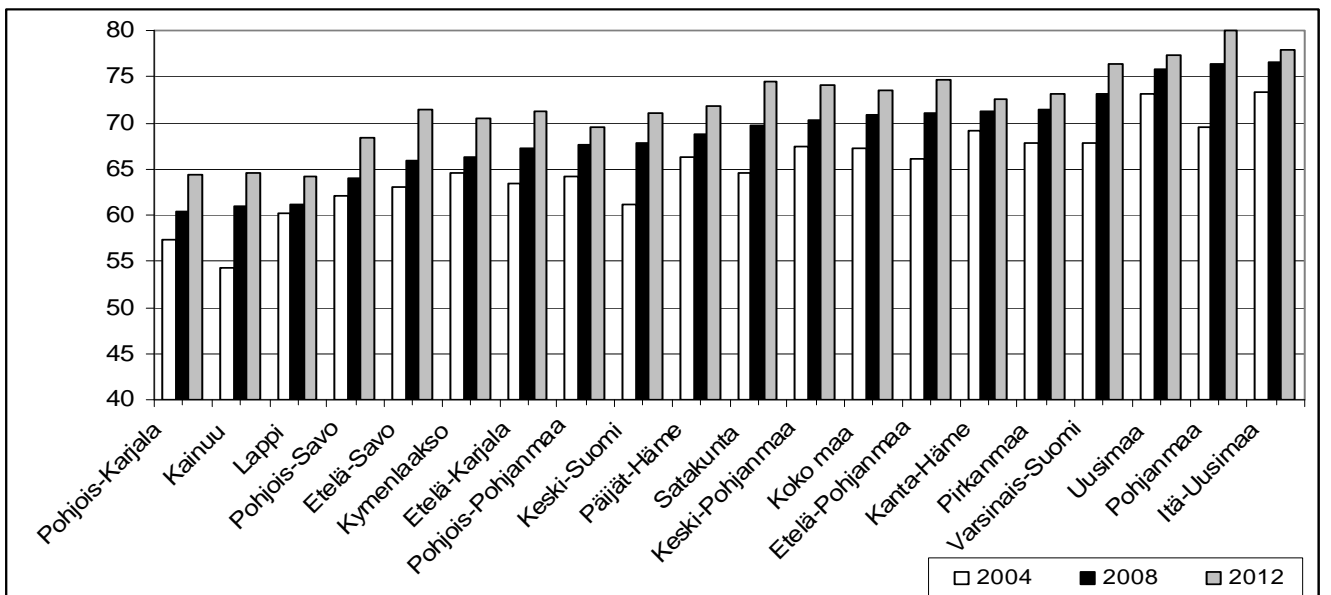

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) Etla, maakunnittainen ennuste

Etla:n ennusteen mukaan työttömyysaste alenee ja vastaavasti työllisyysaste nousee vuosina 2008-2012 noin yhden prosenttiyksikön verran tasaisesti kaikissa maakunnissa. Työllisyysasteen arvioidaan olevan koko maassa vuonna 2012 noin 74 % ja työttömyysasteen noin 5 %. Korkein työllisyysaste olisi Pohjanmaalla lähes 80 % ja matalin Pohjois-Karjalassa 64 %. Vastaavasti Itä-Uudenmaan työttömyysasteen arvioidaan olevan vuonna 2012 noin 2 % ja Kainuun noin 11 %. Koko maassa ja erityisesti Itä-Suomen maakunnissa työkäisen väestön määrän väheneminen voimistuu 2010-luvulla suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle. Kasvava poistuma nostaa työllisyysastetta, vaikka työllisten määrä vähenisi samanaikaisesti.

Kuvio 17. Työttömyysaste maakunnittain 2004, 2008 ja 2012*)

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) ETLA, maakunnittainen ennuste

Kuvio 18. Työllisyysaste maakunnittain 2004, 2008 ja 2012*)

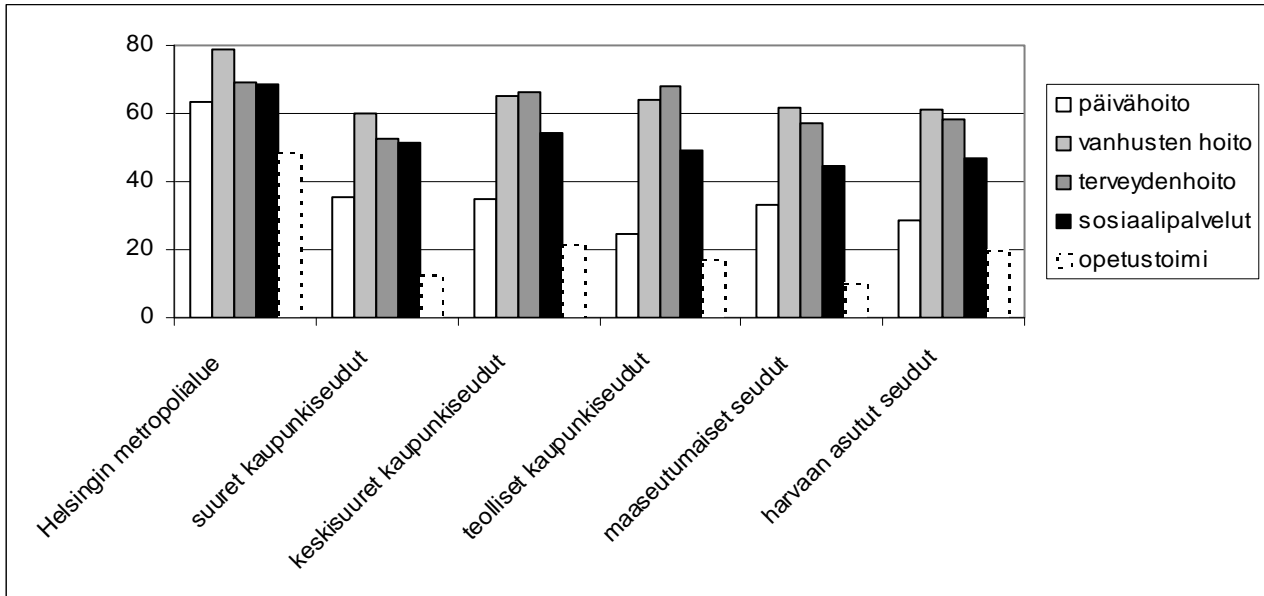
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus, *) ETLA, maakunnittainen ennuste

Työvoiman saatavuus on kasvamassa väestön ikääntymisen myötä suureksi ongelmaksi lähes kaikilla alueilla ja toimialoilla. EK:n suhdannebarometrin mukaan puute ammattitaitoisesta työvoimasta on merkittävin toiminnan laajentamisen este erityisesti rakentamisen ja palvelualojen sektoreilla. Myös teollisuudessa esiintyy pulaa ammattityövoimasta. Kunnallisten päättäjien mukaan kuntien palvelujen osalta työvoiman saatavuusongelmat kasvavat seuraavan kolmen vuoden aikana erityisesti vanhusten hoidossa sekä terveystaluuksissa. Tilastokeskuksen aluebarometrin kyselyn mukaan yli 60 % kuntien asiantuntijoista oli tätä mieltä. Vaikeimmaksi tilanne nähtiin Helsingin metropoli-alueella ja lievimmäksi maaseutualueilla. Talouden kasvun hidastuessa työvoiman rekrytointiongelmat ovat hieman vähentyneet, mutta työvoimapulana merkitys ongelmien syynä on kasvanut. On

odotettavissa että työvoiman saatavuus heikkenee edelleen 2010-luvun alussa työikäisen väestön vähenemisen voimistuessa suurten ikäluokkien siirtyessä eläkkeelle.

Kuvio 19. Arvio kuntasektorin työvoiman saatavuusongelmien kasvusta vuosina 2008-2011

(prosenttiosuus kuntien asiantuntijoista, jotka arvioivat saatavuusongelman kasvavan)

Lähde: Aluebarometri 2008, toukokuu, Tilastokeskus

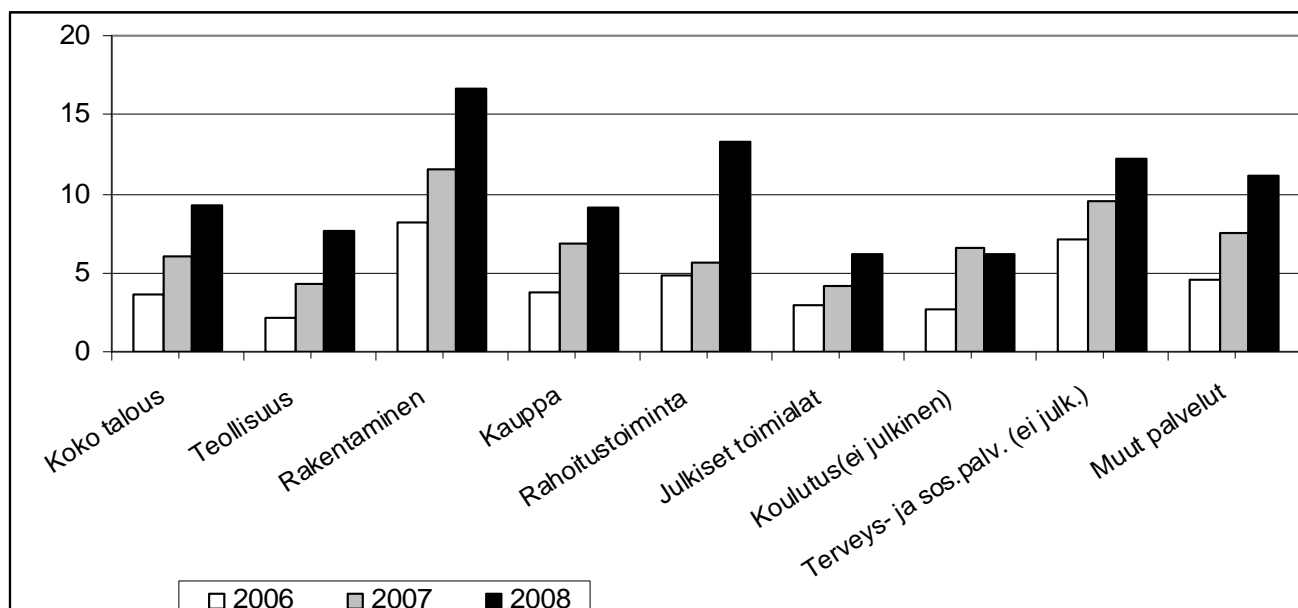
3.2. Liikevaihto ja vienti

Yritystoiminnan liikevaihto ja palkkasumma on kasvanut päätoimialoilla tasaisesti vuosina 2006 - 2007 ja kasvu on jatkunut vuoden 2008 alkupuolella. Teollisuuden liikevaihdon kasvu on kuitenkin hidastumassa monilla sektoreilla ja alueilla. Koneiden ja laitteiden valmistus sekä kemianteollisuus ovat kasvaneet yhä myönteisesti, mutta puu- ja paperiteollisuuden liikevaihto kääntyi laskuun. Kaupan, palvelujen ja rakentamisen liikevaihto on kasvanut tasaisesti jo usean vuoden ajan. Palveluista ovat parhaiten menestyneet liike-elämän palvelut sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta.

Kuvio 20. Liikevaihdon kehitys (trendi) toimialoittain vuosina 2000 - 2008

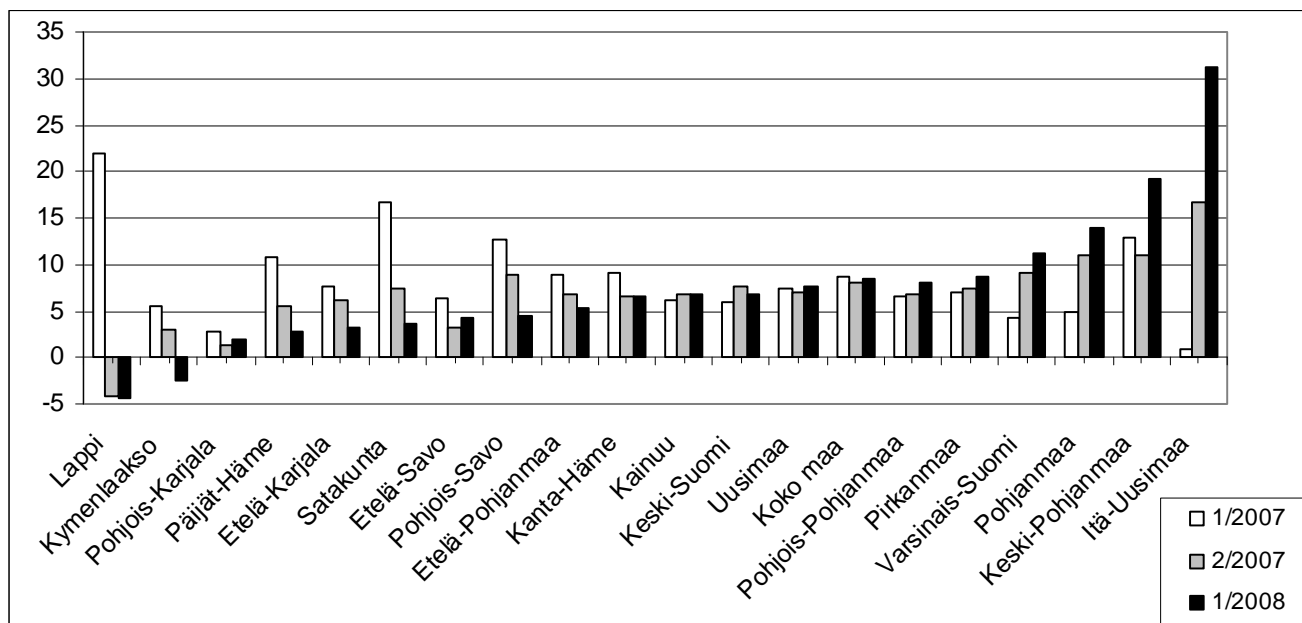
The chart illustrates the growth of turnover across various economic sectors from early 2002 to early 2008. The Y-axis represents an index value from 90 to 210. The X-axis shows time in quarters. The sectors tracked are: Teollisuus (Manufacturing), Rakentaminen (Construction), Vähittäiskauppa (Retail trade), Majoitus- ja ravitsemis (Accommodation and food services), Kuljetus, varastointi ja tietoliikenne (Transport, storage and information), Liike-elämän palvelut (Business services), and Muut palvelut (Other services). Most sectors show a steady upward trend, with a notable acceleration in growth starting around 2006.

Lähde: Tilastokeskus

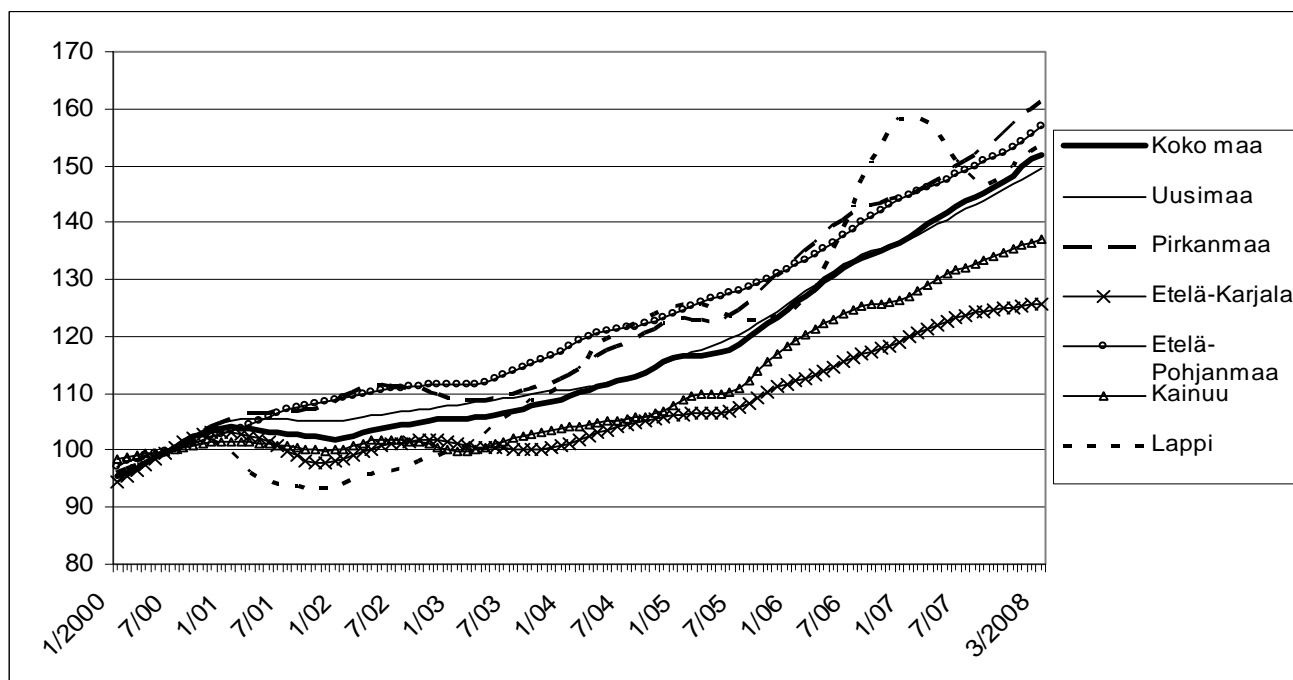
Kuvio 21. Palkkasumman muutos toimialoittain 2006 – 2008*)

Lähde: Tilastokeskus, *) vertailukohtana tammi-maaliskuun tiedot

Yritystoiminnan kokonaisliikevaihdon kasvun alueelliset erot ovat hieman lisääntyneet talouskasvun nopeutuessa vuosina 2004–2007, mutta kasvua on tapahtunut kaikissa maakunnissa. Suurimmat vaihtelut ovat johtuneet vientialojen maailmanmarkkinahintojen muutoksesta ja yritysten sulkemisista. Vuoden 2008 ensimmäisen neljänneksen tietojen mukaan yritystoiminnan liikevaihto kasvoi kaikissa muissa maakunnissa paitsi Lapissa ja Kymenlaaksossa, joissa tulokseen vaikuttaa lähinnä metsäteollisuuden heikkenevä laskeva kehitys. Erityisen voimakasta liikevaihdon kasvu on ollut pienissä maakunnissa kuten Itä-Uusimaa, Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa.

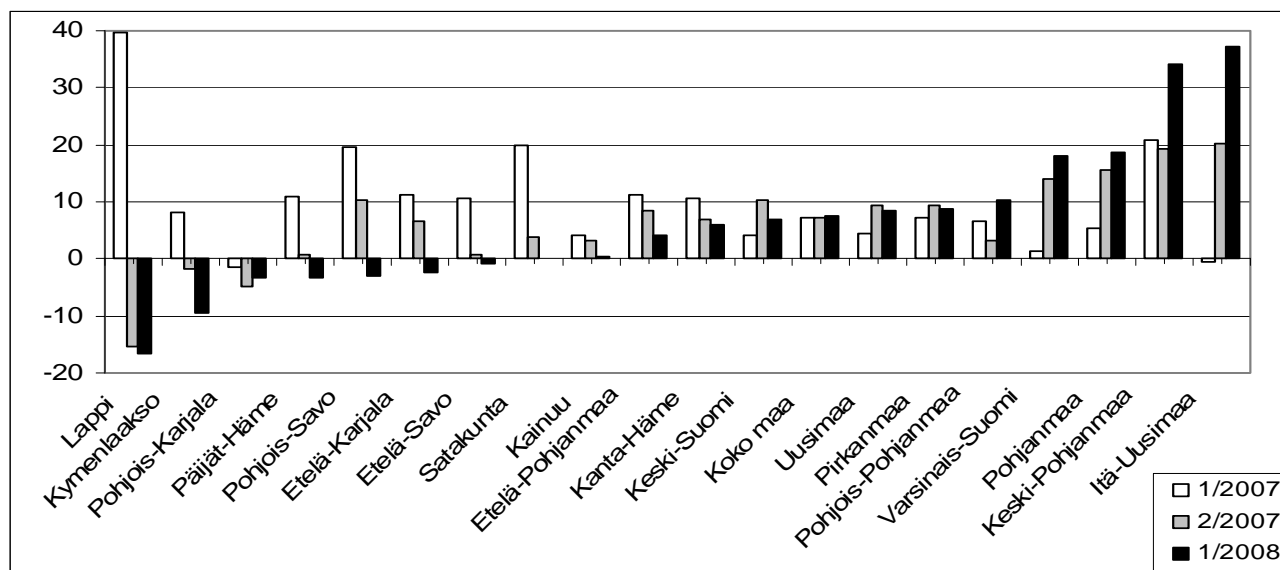
Kuvio 22. Kokonaisliikevaihdon muutos (%) 2007 ja 2008 maakunnittain *)

Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

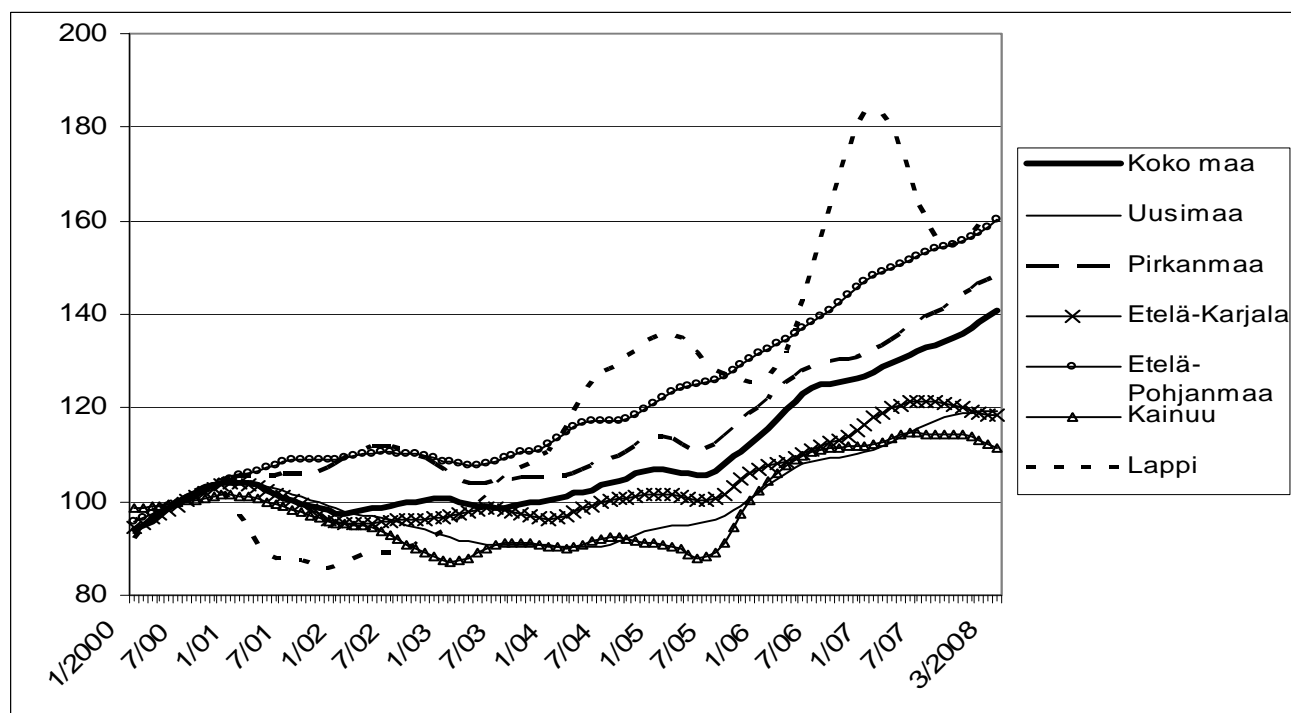
Kuvio 23. Kokonaisliikevaihdon kehitys (trendi) 2000 – 2008 eräissä maakunnissa

Lähde: Tilastokeskus

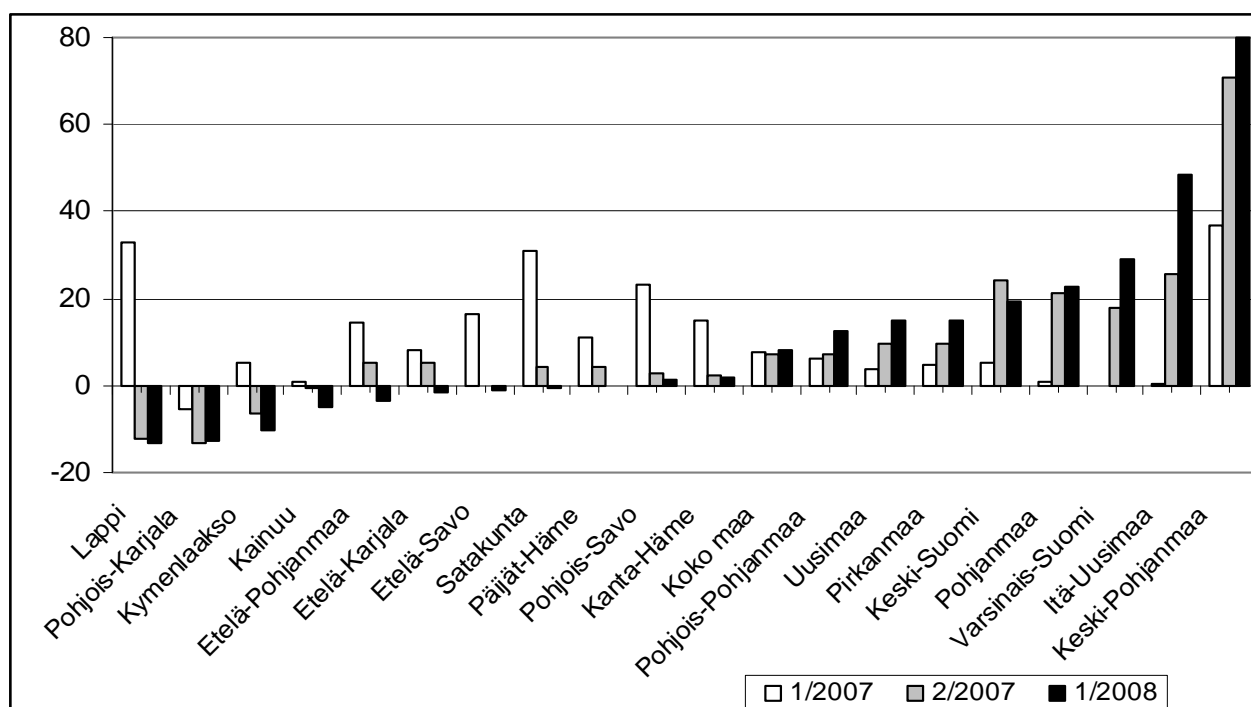
Teollisuuden liikevaihto kääntyi useimmissa maakunnissa kasvu-uralle vuosien 2004-2007 aikana sitä edeltäneen pitkän laskukauden jälkeen. Vuoden 2008 alussa kasvu kuitenkin hidastui useilla sektoreilla ja kääntyi laskuun puu- ja paperiteollisuudessa sekä myös metallien jalostuksessa. Nopeinta kasvu on ollut viimeisen vuoden aikana Itä-Uudellamaalla ja Keski-Pohjanmaalla yli 30 % ja Pohjanmaalla lähes 20 %. Lapissa vuoden 2007 alun nopea kasvu kääntyi laskuun ja vastaava kehityssuunta on tapahtunut myös Kymenlaaksossa. Molemmassa maakunnissa kehitykseen vaikuttaa suurten vientisektorien kuten paperiteollisuuden ja metallien jalostuksen heikentynyt tulos.

Kuvio 24. Teollisuuden liikevaihdon muutos (%) 2007 ja 2008 maakunnittain*)

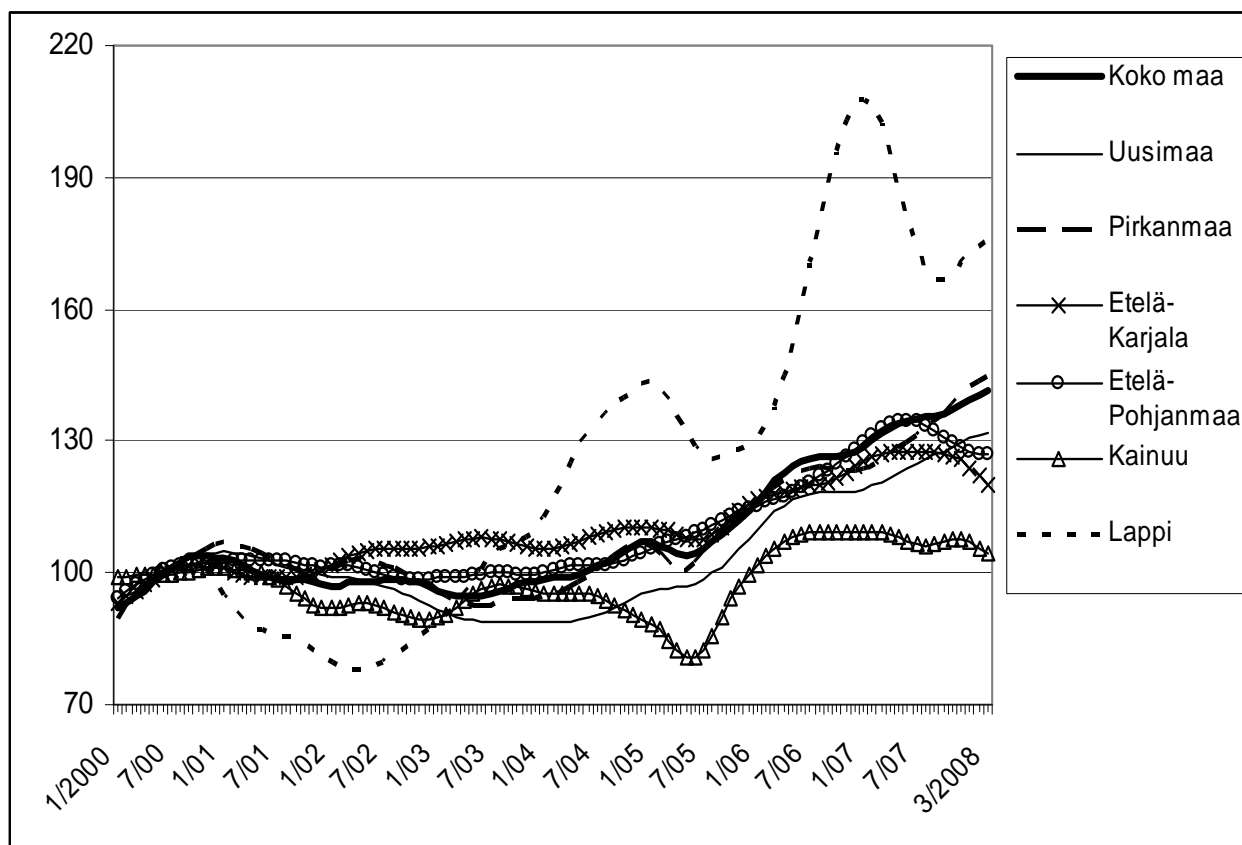
Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

Kuvio 25. Teollisuuden liikevaihto (trendi) eräissä maakunnissa 2000 – 2008

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 26. Teollisuuden viennin vuosimuutos (%) 2007-2008 maakunnittain*)

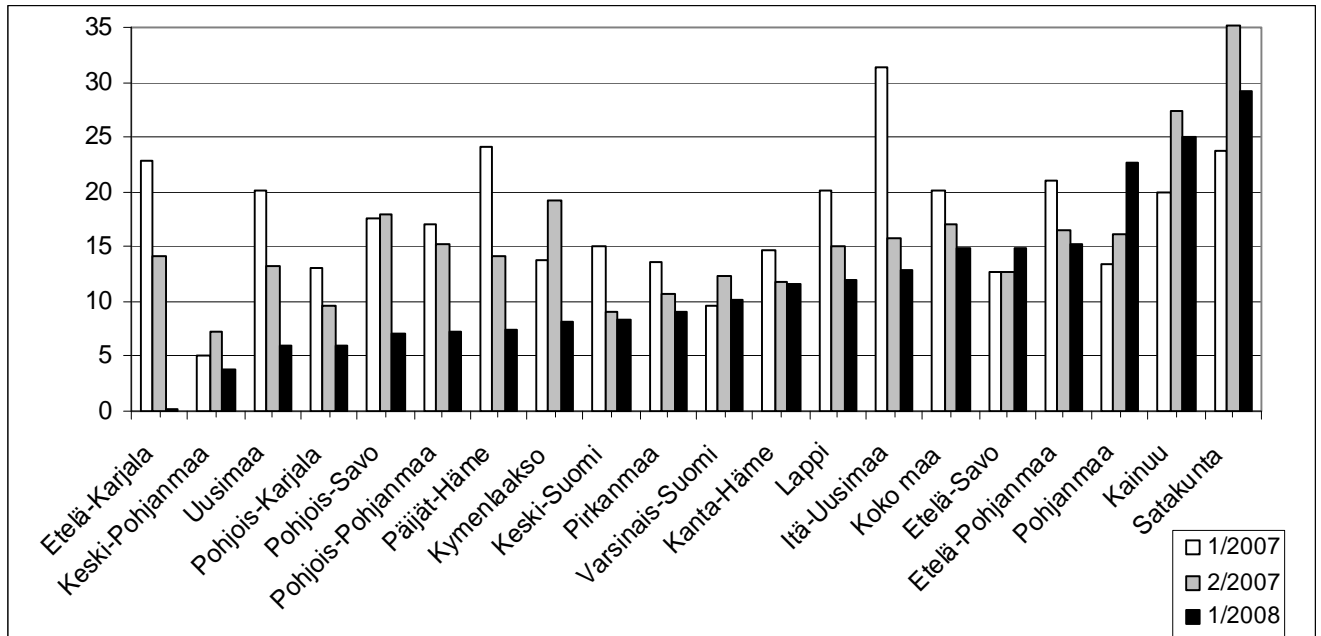
Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

Kuvio 27. Teollisuuden vienti (trendi) eräissä maakunnissa 2000 – 2008

Lähde: Tilastokeskus

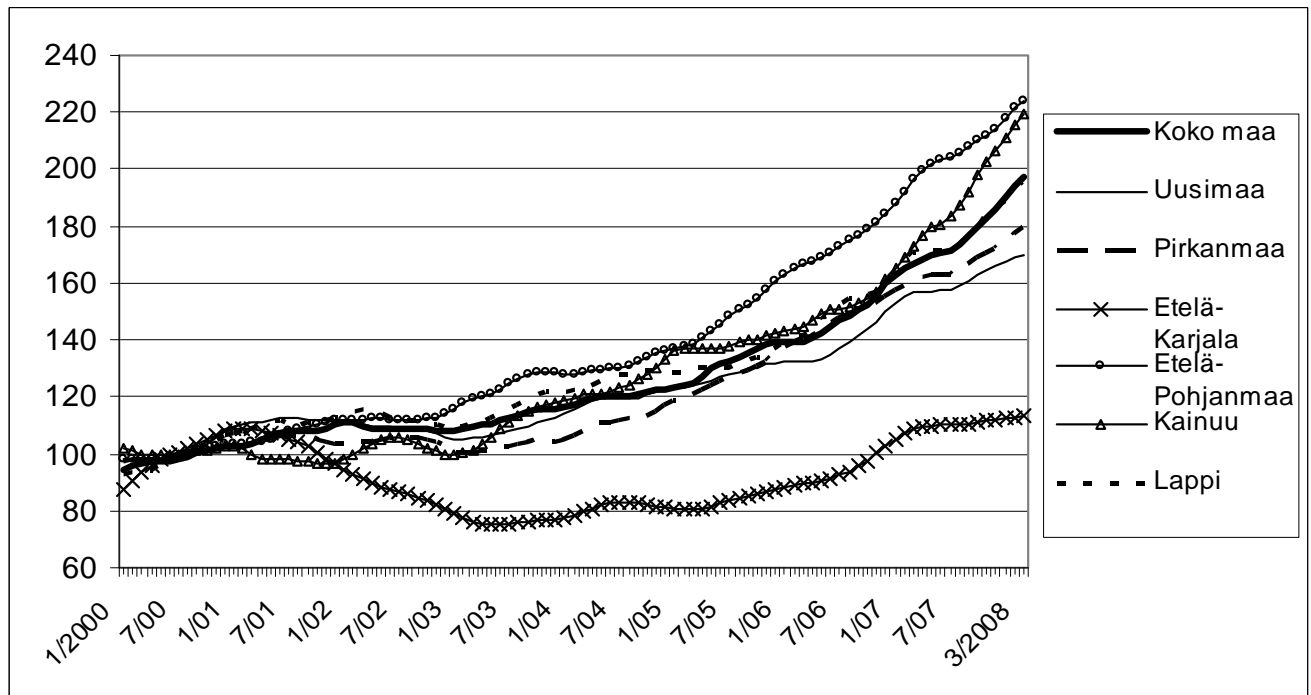
Rakentamisen sektorilla yritysten liikevaihto on kasvanut jo usean vuoden ajan. Alkuvuonna 2008 kasvua tapahtui edelleen kaikissa maakunnissa, mutta selvää hidastumista on tapahtunut useimmilla alueilla. Kasvun kärjessä olivat Satakunta ja Kainuu, joissa kummassakin on meneillään suuria rakennusinvestointeja. Eniten kasvu on hidastunut Etelä-Karjalassa, Uudellamaalla, Pohjois-Savossa ja Kymenlaaksossa.

Kuvio 28. Rakentamisen liikevaihdon muutos(%) 2007 ja 2008 maakunnittain*)

Lähde: Tilastokeskus,*) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

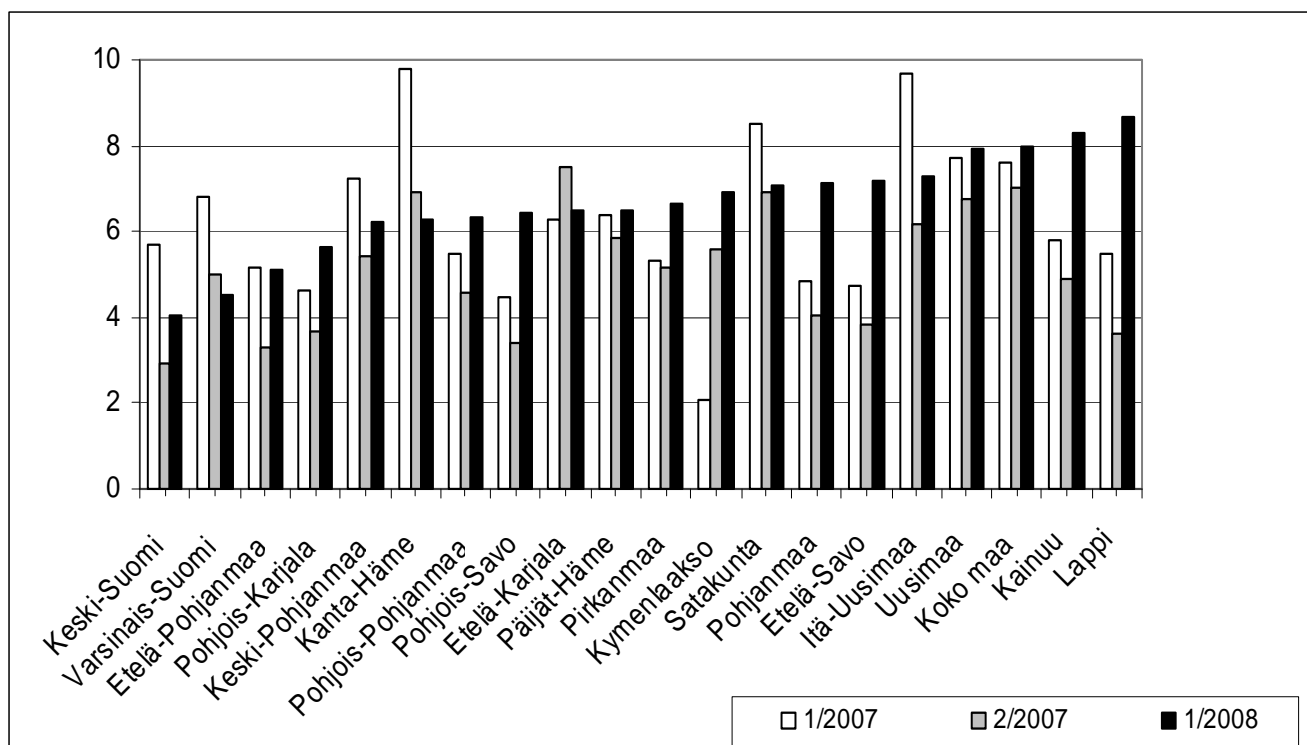
Kuvio 29. Rakentamisen liikevaihto (trendi) eräissä maakunnissa 2000 – 2008

Lähde: Tilastokeskus

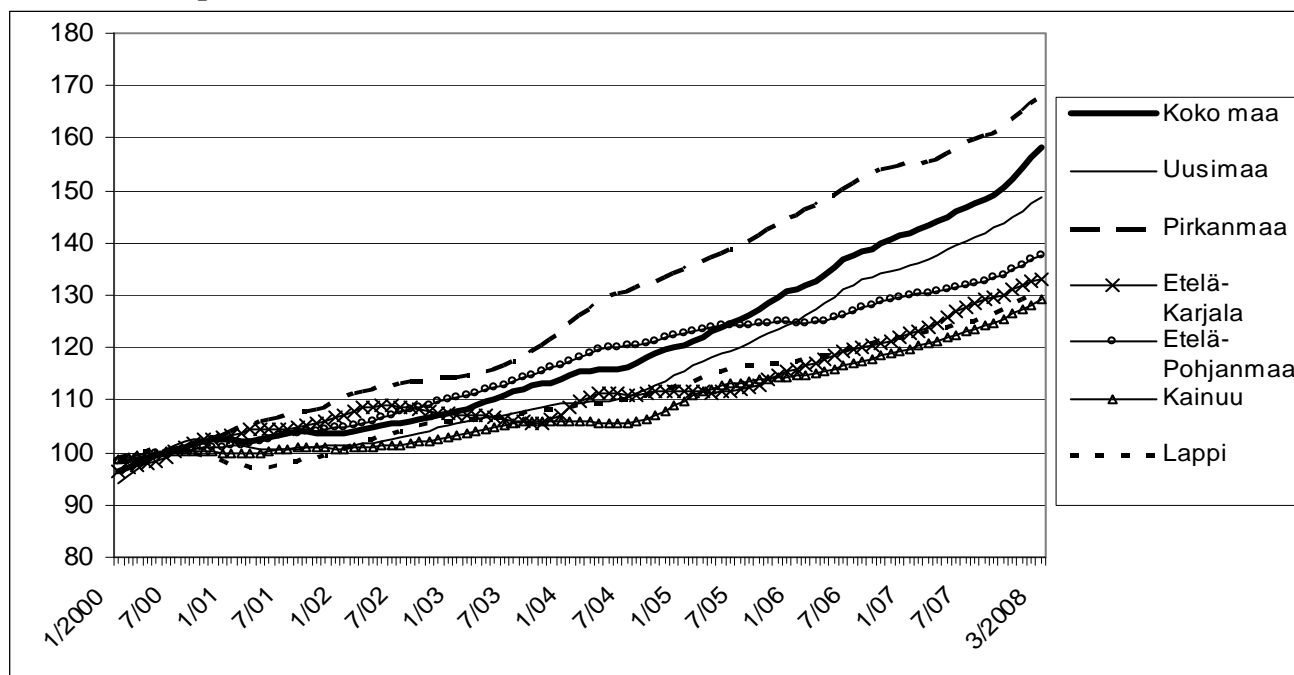
Kaupan liikevaihto on kehittynyt edelleen myönteisesti ja liikevaihto kasvoi kaikissa maakunnissa vuoden 2008 alkupuolella. Useimmissa maakunnissa kasvu oli nopeampaa kuin edellisillä jaksoilla. Kasvu oli nopeinta Lapissa ja Kainuussa ja hitainta Keski-Suomessa, Varsinais-Suomessa ja Etelä-Pohjanmaalla.

Kuvio 30. Kaupan liikevaihdon muutos (%) 2007 ja 2008 maakunnittain*)

Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

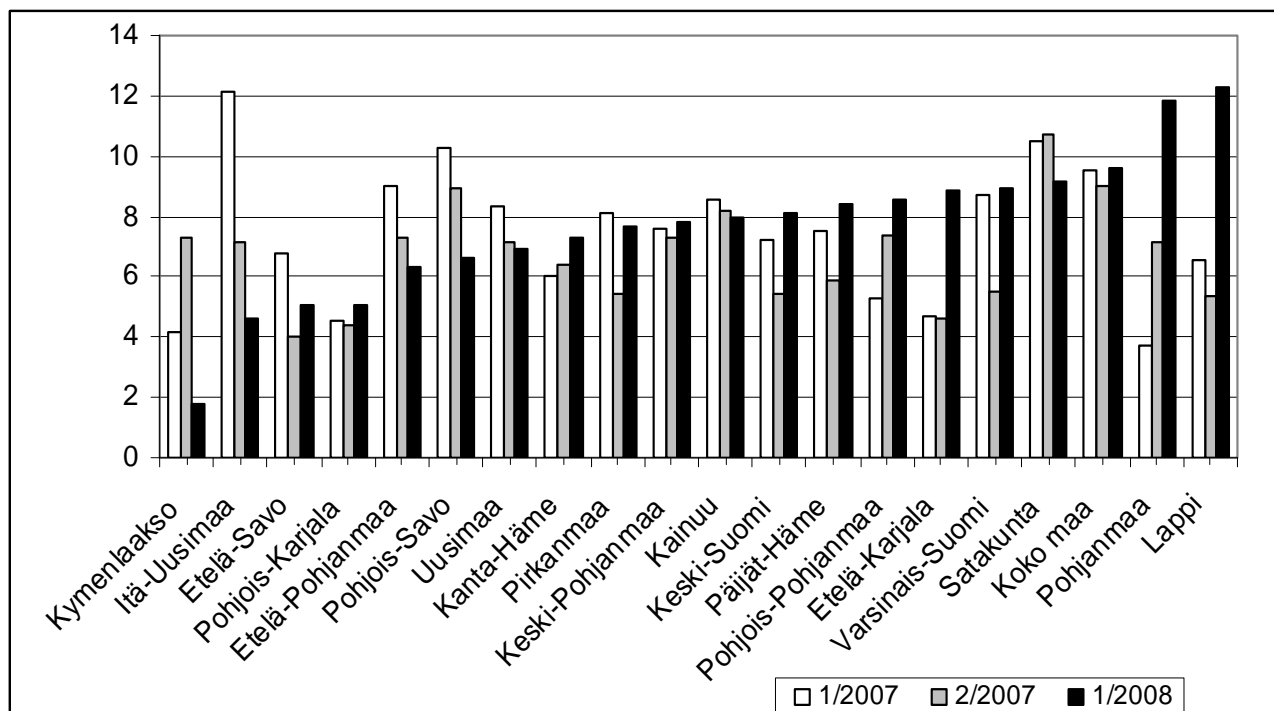
Kuvio 31. Kaupan liikevaihto (trendi) eräissä maakunnissa 2000 – 2008

Lähde: Tilastokeskus

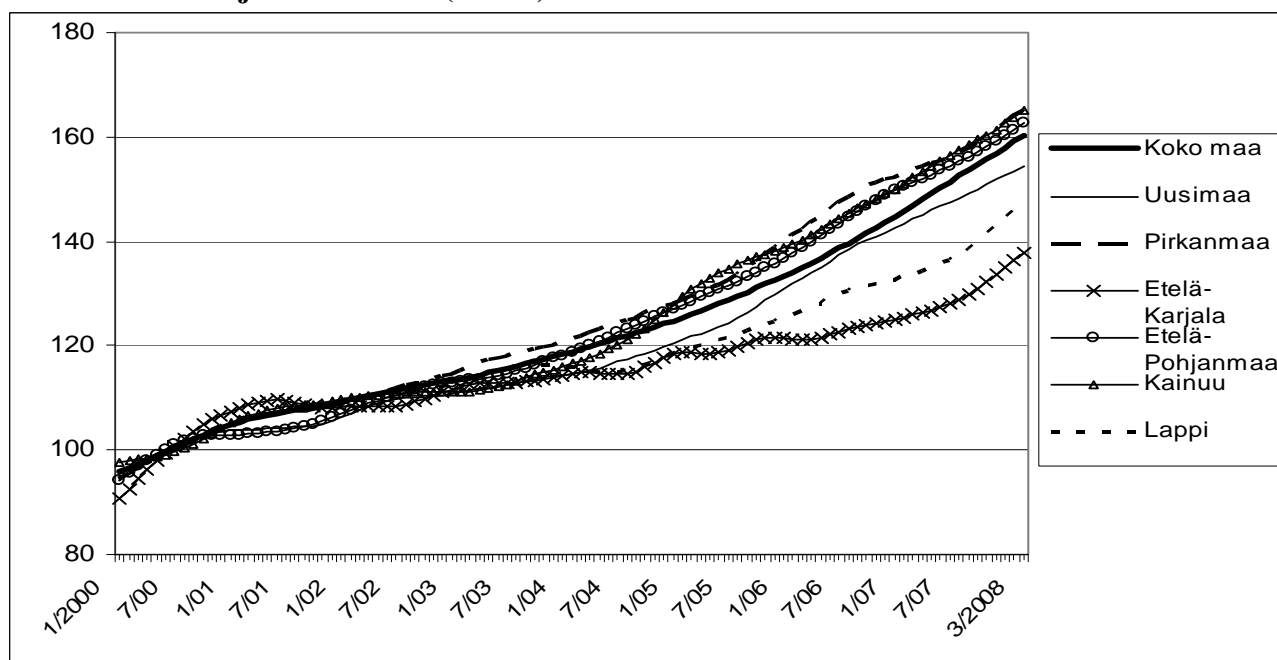
Palvelusektorin liikevaihto on kasvanut koko ajan vuosien 2001-2007 aikana ja on pysynyt keskimäärin 5 % - 10 %:n tasolla myös vuoden 2008 alkupuolella. Nopeinta kasvu on ollut vuoden 2008 alussa Lapissa ja Pohjanmaalla. Hitainta kasvu on ollut Kymenlaaksossa, Itä-Uudellamaalla ja Etelä-Savossa.

Kuvio 32. Palvelujen liikevaihdon muutos (%) 2007 ja 2008 maakunnittain*)

Lähde: Tilastokeskus, *) 2007 tiedot jaksoilta tammi-kesäkuu (1) ja, heinä-joulukuu (2), 2008 tiedot jaksolta tammi-maaliskuu (1)

Kuvio 33. Palvelujen liikevaihto (trendi) eräissä maakunnissa 2000 – 2008

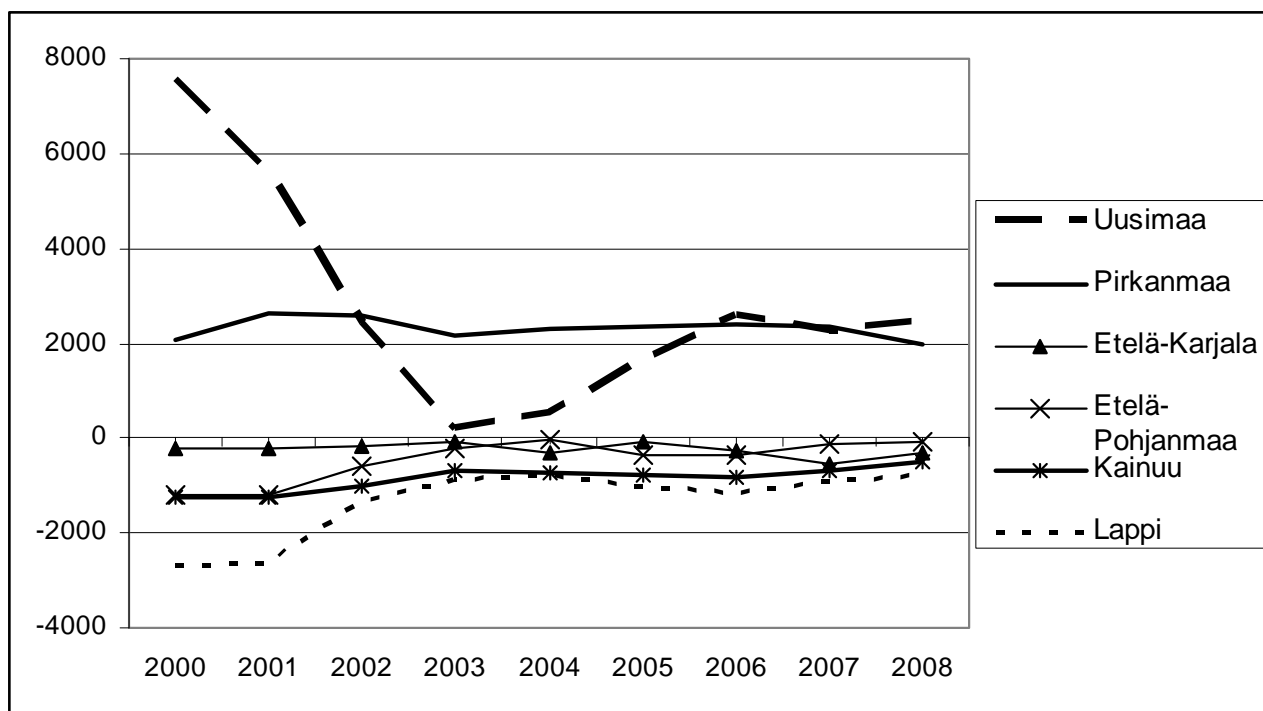

Lähde: Tilastokeskus

3.3. Alueiden väestönkehitys ja muuttoliike

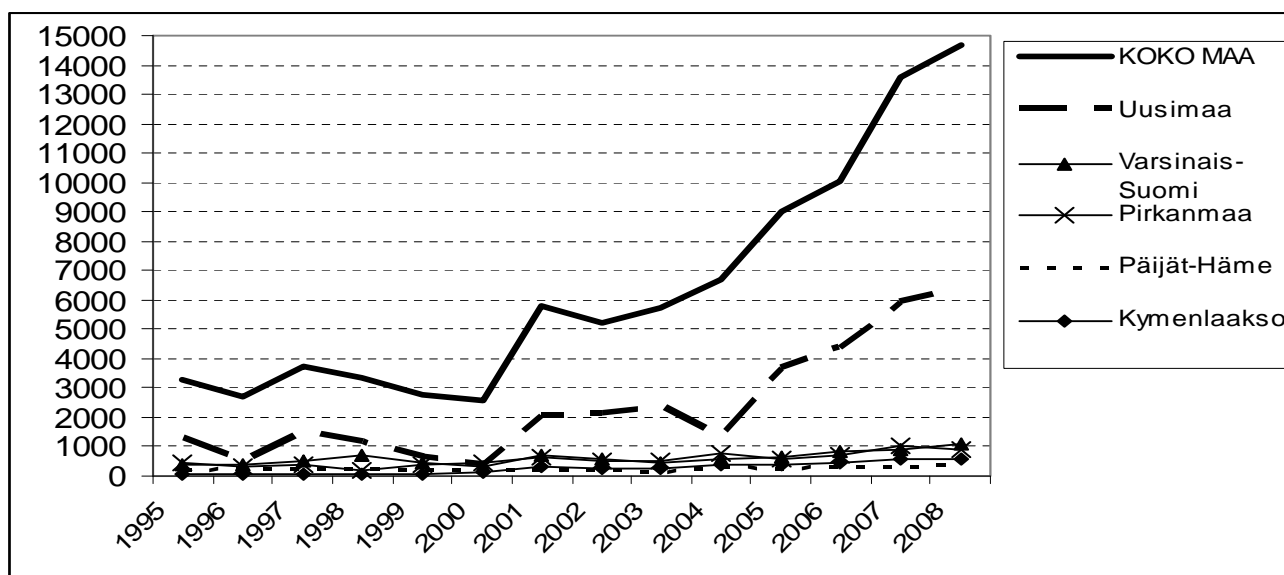
Maassamuutto on yleensä voimistunut talouskasvun nopeutuessa ja alueelliset erot kasvaneet siten, että muutaman vahvan maakunnan muuttovoitto lisääntyy ja muiden tappiot kasvavat. Viime vuosien nopeasta talouskasvusta huolimatta maakuntien välinen muuttoliike kuitenkin on pysynyt suhteellisen tasapainoisena, vaikkakin keskittyminen alueiden keskuksiin on jatkunut. Kuntien välinen kokonaismuuttoliike on hieman kasvanut, koska siinä on mukana myös naapurikuntien välinen asunnonvaihtoon liittyvä muuttaminen. Sen sijaan maakuntien välinen lähinnä työpaikan vaihtoon perustuva muuttoliike on pysynyt ennallaan. Uudenmaan osalta maan sisäisen muuttoliikkeen muuttovoitto on viime vuosina pysytellyt alle 3 000 hengen, kun se oli huippuvuonna 1998 lähes 10 000 henkeä. Muuttovoitot ovatkin jakautuneet vuosien 2004-2007 nousukaudella useammalle maakunnalle. Erityisesti Pirkanmaan muuttovoitto on kasvanut ja Kanta-Häme sekä Päijät-Häme ovat muuttuneet selkeästi muuttovoittoa saaviksi maakunniksi. Suurimpien tappioalueiden kuten Kainuu, Lappi ja Pohjois-Savo muuttotappiot ovat vaihdelleet viime vuosina, mutta pysyneet selvästi pienempinä kuin 1990-luvun lopulla. Maahanmuuton nettomäärä kasvoi vuonna 2007 ja oli 13 600 henkeä ja vuonna 2008 sen ennakoidaan olevan lähes 15 000 henkeä. Uudenmaan osuus maahanmuuton nettovoitosta on yli kolmasosa eli tänä vuonna yli 5 000 henkeä, mikä nostaa maakunnan kokonaisnettomuuton yli 7 000 hengen vuonna 2008.

Kuvio 34. Maan sisäisen muuttoliikkeen nettomuutto vuosina 2000-2008*) eräissä maakunnissa

Lähde: Tilastokeskus*) vuoden 2008 kehitys arvioitu tammi-kesäkuun tietojen pohjalta

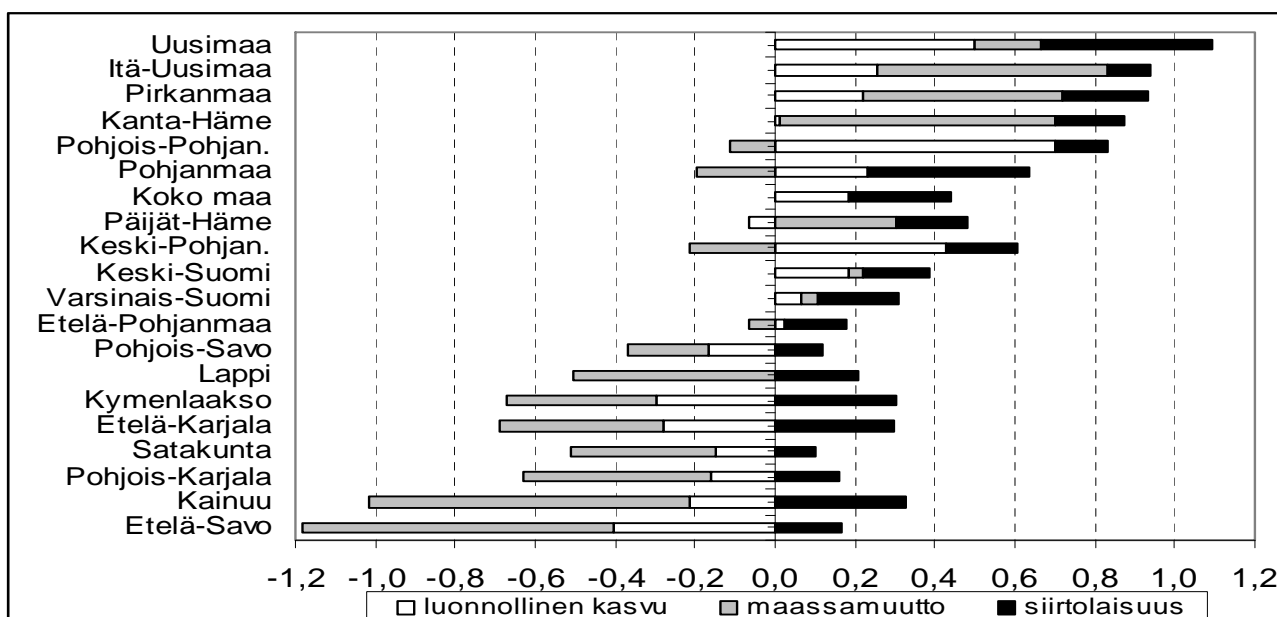
Kuvio 35. Siirtolaisuuden nettomuutto koko maassa ja eräissä maakunnissa 1995-2008 *)

Lähde: Tilastokeskus, *) vuoden 2008 kehitys arvioitu tammi-kesäkuun tietojen pohjalta

Vuonna 2007 väestönkasvu voimistui koko maassa, sillä lisääntyneen maahanmuuton ohella myös väestön luonnollinen kasvu kehittyi myönteisesti. Koko maan väestönkasvu oli vuonna 2007 23 500 henkeä kun se vuonna 2006 oli 21 400 henkeä. Maakunnista väestönkasvu oli suhteellisesti suurinta Uudellamaalla, joissa kaikki kasvun osatekijät olivat positiivisia. Pohjois-Pohjanmaa on korkean syntyvyyden ja nuoren ikärakenteen ansiosta luonnollisen väestönkasvun kärkimaakunta. Uusimaa on puolestaan kärjessä maahanmuuton osalta ja Pirkanmaa ja Kanta-Häme maassamuuton osalta. Useimmissa väestötappiomaakunnissa väestön väheneminen on hieman hidastunut, mutta ikääntymisen vuoksi luonnollinen kasvu heikkenee jatkuvasti ja väestön kasvua on enää vaikea saavuttaa. Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala, Satakunta ja Pohjois-Savo ovat muuttotappiomaakuntia, joissa myös luonnollinen väestönkasvu on ollut negatiivista jo useiden vuosien ajan. Kymenlaakso ja Etelä-Karjala saavat suhteellisen paljon maahanmuuttajia, mikä ei kuitenkaan riitä korvaamaan luonnollisen kasvun ja maassamuuton aiheuttamaa väestön vähenemistä.

Kuvio 36. Väkiluvun muutos osatekijöittäin (%) maakunnissa vuonna 2007

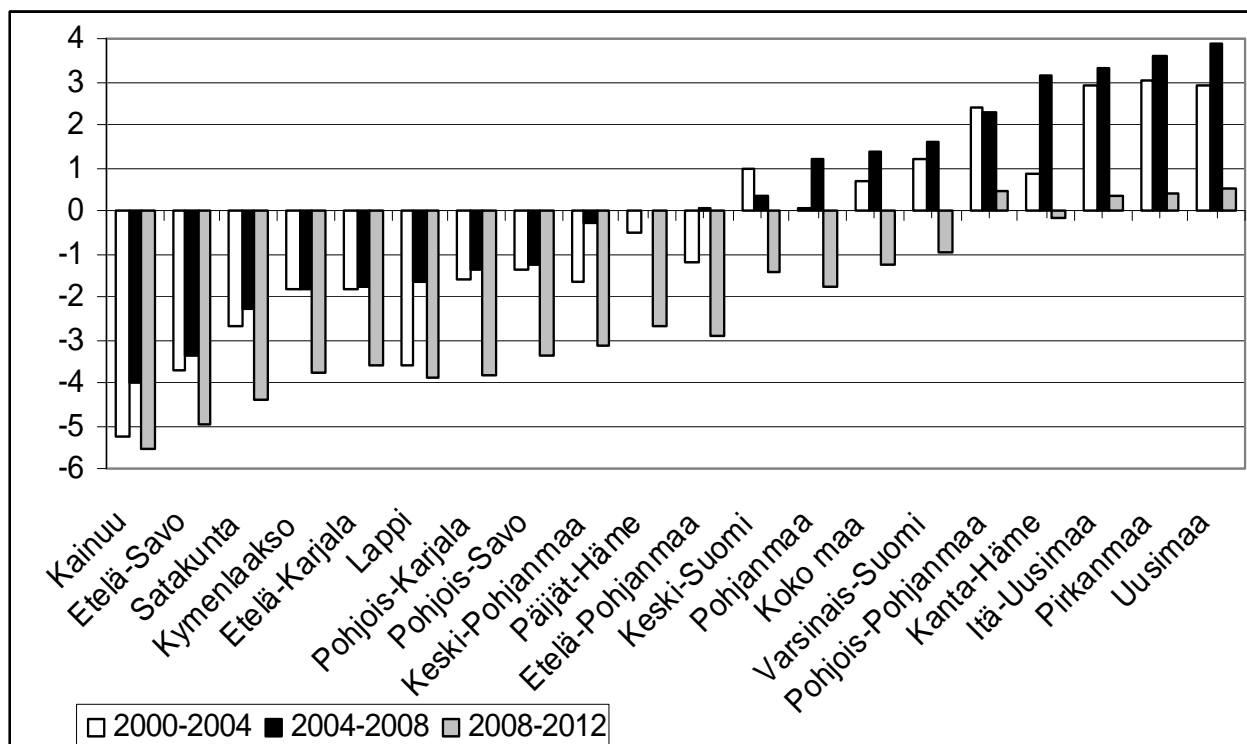

Lähde: Tilastokeskus

Maakuntien sisällä muuttoliike kohdistui vuonna 2007 entistä voimakkaammin maakuntien keskukseen. Suuret keskukset kuten Helsingin, Tampereen, Turun ja Oulun seutu kasvavat edelleen nopeasti. Samoin monet pienemmät keskukset ovat kääntyneet muuttovoitollisiksi tai niiden muuttotappiot ovat pienentyneet. Suhteellisesti eniten väestö kasvoi vuonna 2007 Oulun seudulla, jossa myös luonnollinen väestönkasvu on edelleen nopeaa

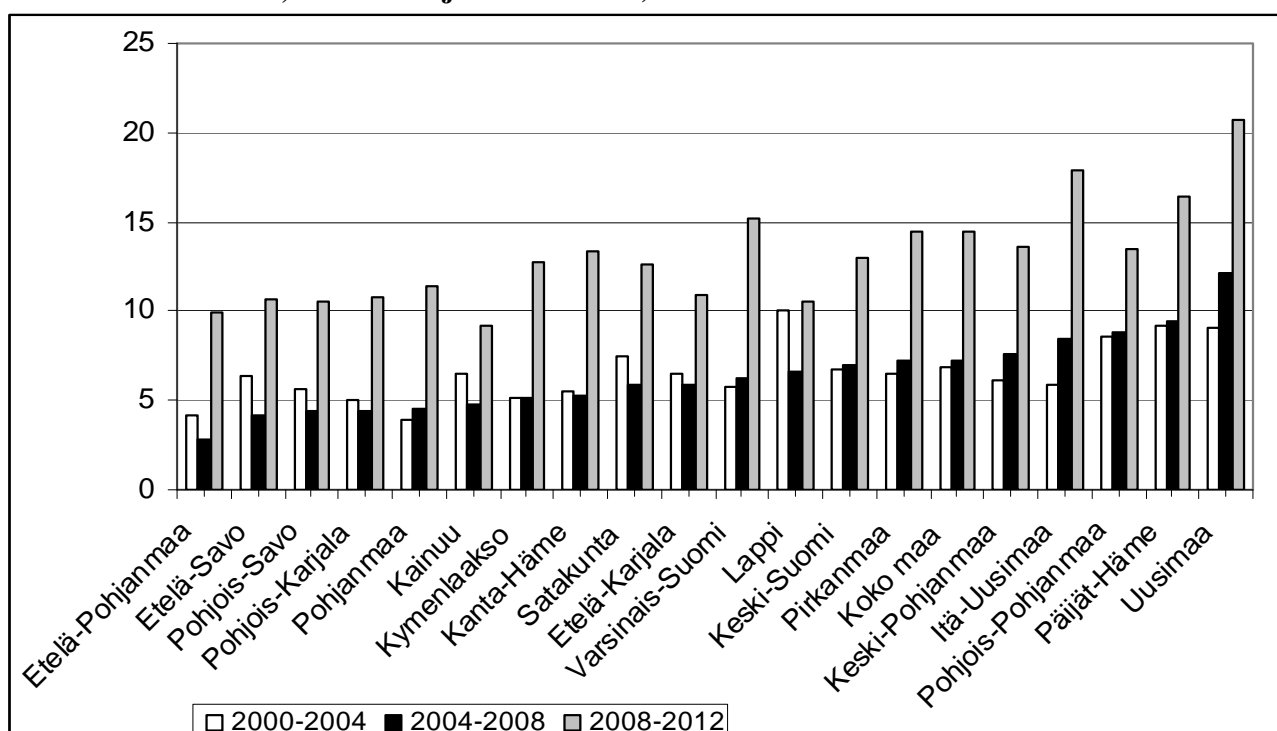
Työikäisen väestön väheneminen ja vanhusväestön kasvu on ollut monilla alueilla arkipäivää jo useiden vuosien ajan. Eläkkeelle siirtyminen voimistuu koko ajan ja saavuttaa huippunsa 2010-luvun alkupuolella suurten ikäluokkien tullessa eläkeikään. Työikäisen väestön väheneminen merkitsee yleensä myös työvoiman määrän vähenemistä, mikä heikentää työvoiman saatavuutta ja hidastaa talouskasvua. Yli 64-vuotiaiden määrän kasvunopeus kiihtyy kaksinkertaiseksi kaikissa maakunnissa seuraavan neljän vuoden aikana. Erityisen voimakasta kasvu on alueilla, joissa osuus on ollut alhainen kuten Uusimaa ja Pohjois-Pohjanmaa. Itä-Suomen maakunnissa vanhusten osuus väestöstä on jo tällä hetkellä niin korkea, että määrän kasvu on puolet hitaampaa kuin Uudellamaalla. Korkeimmillaan yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä on yli 25 % useissa Itä-Suomen seutukunnissa ja alimmillaan noin 12 % Oulun seutukunnassa.

Kuvio 37. Työikäisten (15-64 v.) määrän muutos (%) maakunnittain vuosijaksoilla 2000-2004, 2004-2008 ja 2008-2012*)

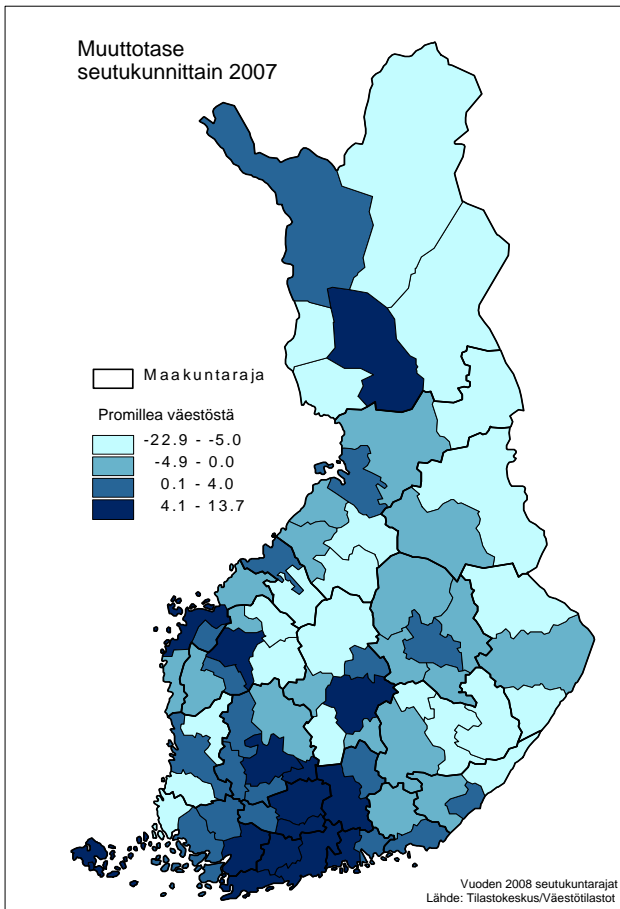
Lähde: Tilastokeskus, *) väestöennuste

Kuvio 38. Yli 64-vuotiaiden määrän muutos (%) maakunnittain vuosijaksoilla 2000-2004, 2004-2008 ja 2008-2012*)

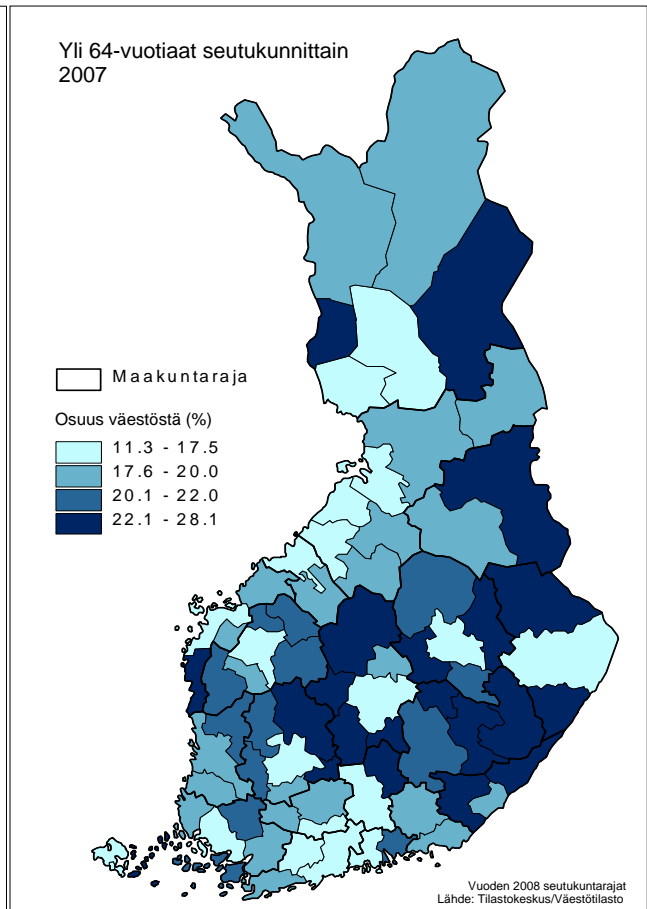

Lähde: Tilastokeskus, *) väestöennuste

Kuvio 39: Muuttotase seutukunnittain 2007

Kuvio 40: Yli 64-vuotiaiden osuus (%) seutukunnittain

LÄHTEET:

Aluebarometri 1/ 2008, Tilastokeskus

Alueelliset talousnäkymät keväällä 2008, TEM (2008)

Economic Outlook, no: 82 / 2008, OECD

Kansantalouden ennuste, PTT (2008)

Liiketoiminnan kuukausikuvaajat, aikasarjat 1996-2008, Tilastokeskus

Maakuntien suhdannekatsaus 2003-2007 (2007), Sisäasiainministeriö

PTT-katsaus 1/ 2008, Suhdannekuva, PTT (2008)

Rakennemuutoskatsaus 2007, Kuntaliitto (2008)

Suhdanne 2008/1 , ETLA

Suhdannekatsaus (2008), Valtiovarainministeriö

Suhdannebarometri (2008), Elinkeinoelämän keskusliitto

Suomen vakausohjelman tarkistus (2006), Valtiovarainministeriö

Talousennuste, PTL (2008)

Tuotannon ja työllisyyden ennuste maakunnittain 2008-2012 (2008), ETLA

Työllisyys- ja työttömyystilastot maakunnittain, Työvoimatutkimus, Tilastokeskus

Työttömyystilastot maakunnittain, Työ- ja elinkeinoministeriö

Väestö- ja muuttoliiketilastot, Tilastokeskus

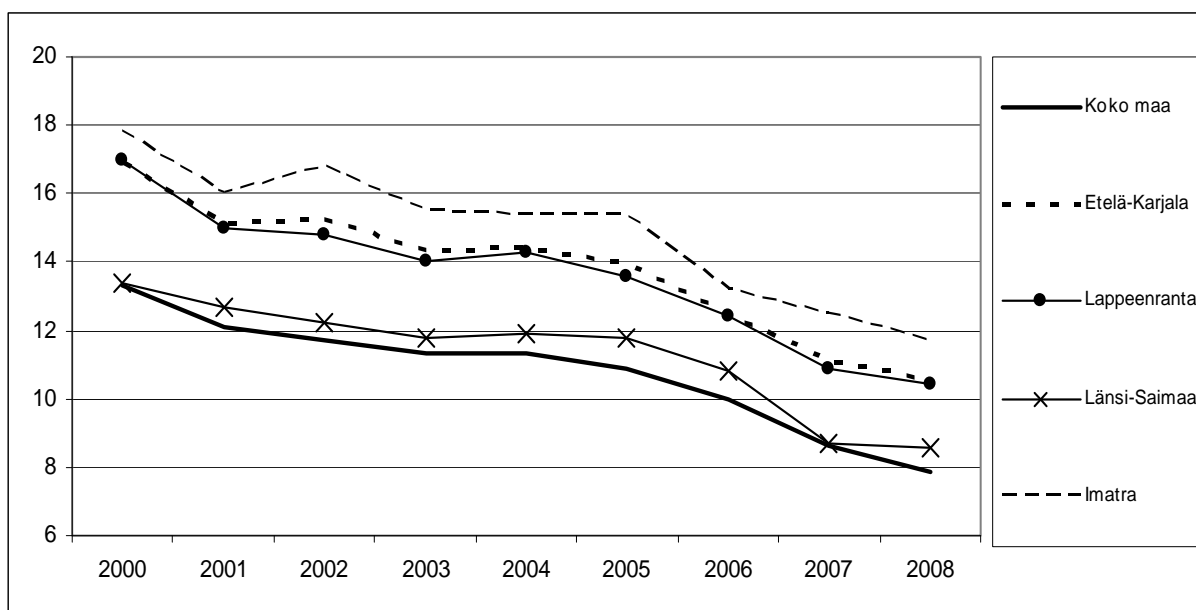
LIITE: Maakuntakohtaiset tarkastelut

Liitteessä tarkastellaan maakunnittain väestön, työvoiman ja työllisyyden sekä yritysten liikevaihdon kehitystä. Osa tarkasteluista on tehty seutukuntatasolla. Tarkasteltavat vuodet ovat 2000 – 2008, mutta väestön ja työllisyyden osalta on kehitystä kuvattu vuoteen 2012 saakka tilastokeskuksen väestöennusteen ja Etlä:n maakunnittaisen talousennusteen pohjalta.

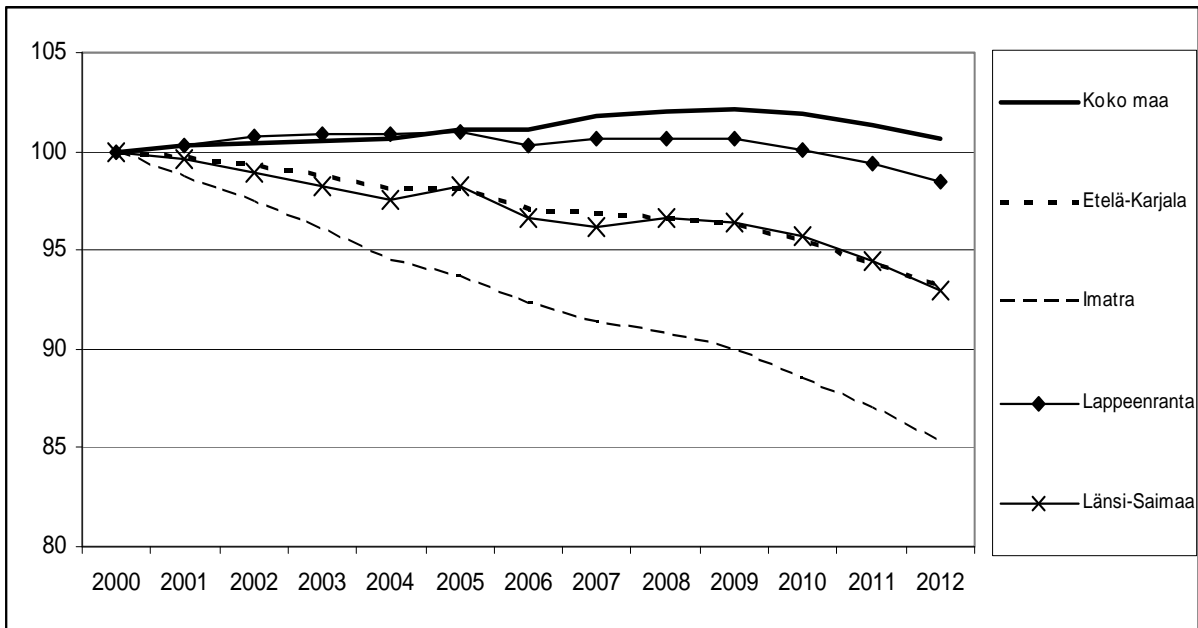
Etelä-Karjala

Etelä-Karjalan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä työllisyyden sekä talouden suhteen. Väkiluku on ikääntymisen myötä ollut laskussa jo vuosia ja myös muuttoliike on tappiollista muissa paitsi Lappeenrannan seutukunnassa. Työkäinen väestö vähenee kaikissa seutukunnissa, mutta koko maakunnassa työllisten määrä on hieman noussut. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa ja on selvästi koko maan tason yläpuolella. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaimmin kaupan ja palvelujen sektoreilla. Teollisuuden liikevaihdon kasvu taittui ja kääntyi laskuun vuoden 2008 alussa.

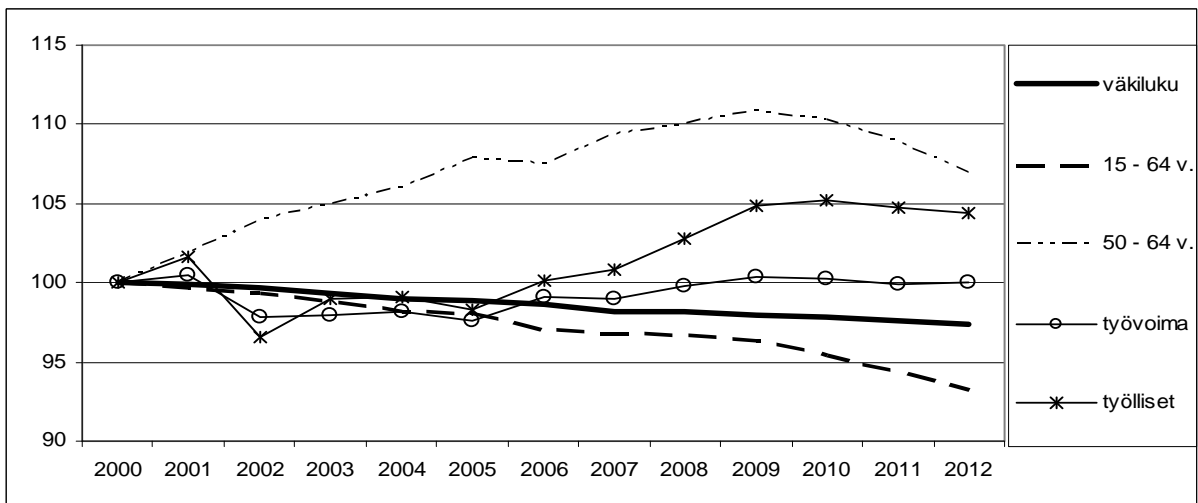
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

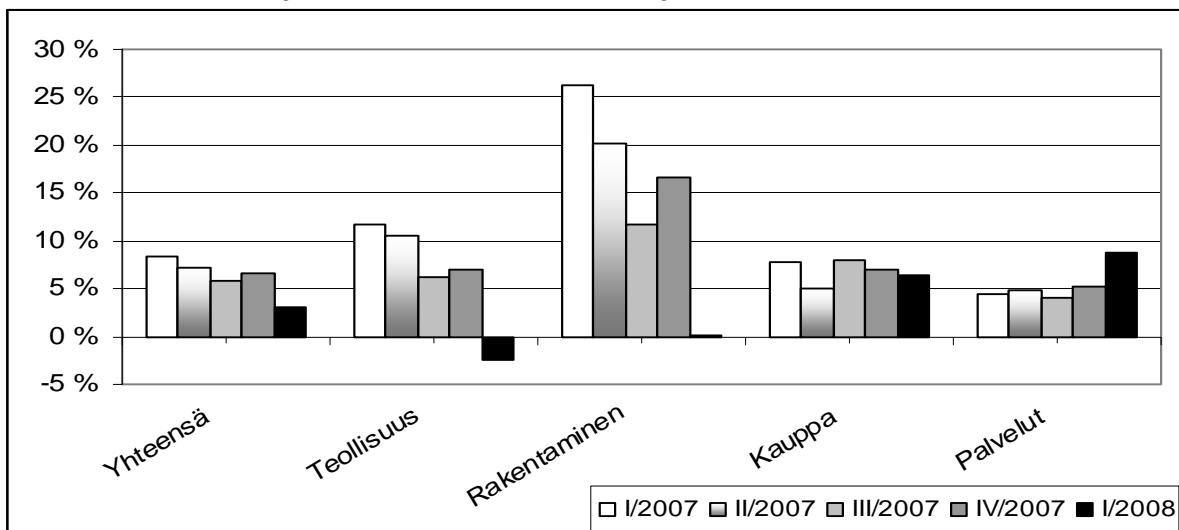
Kuvio 2. Työkäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 – 2012, 2000=100

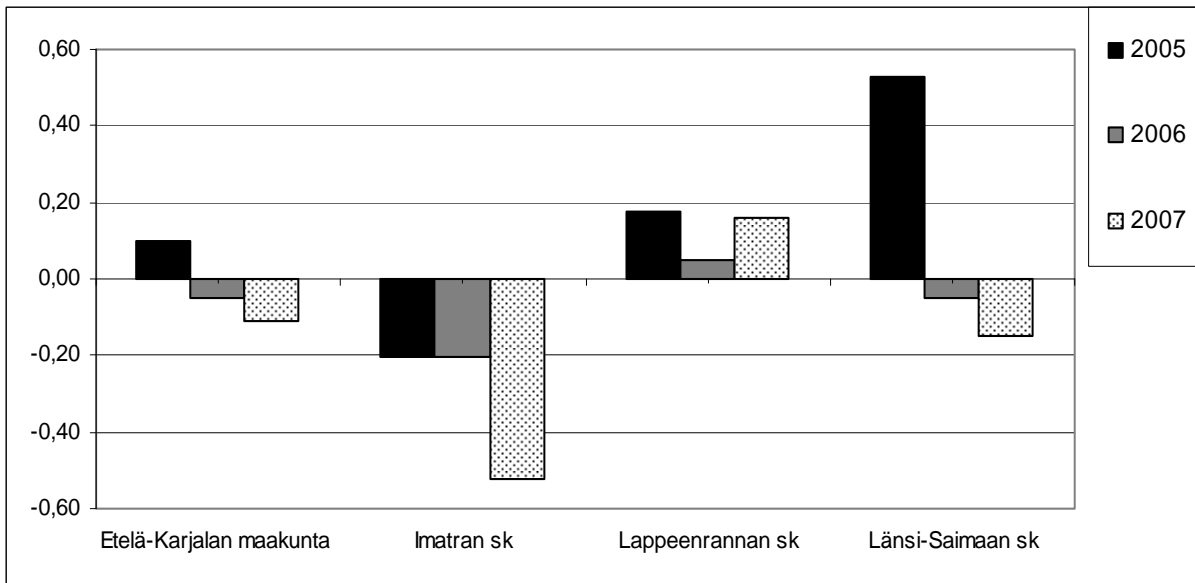

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

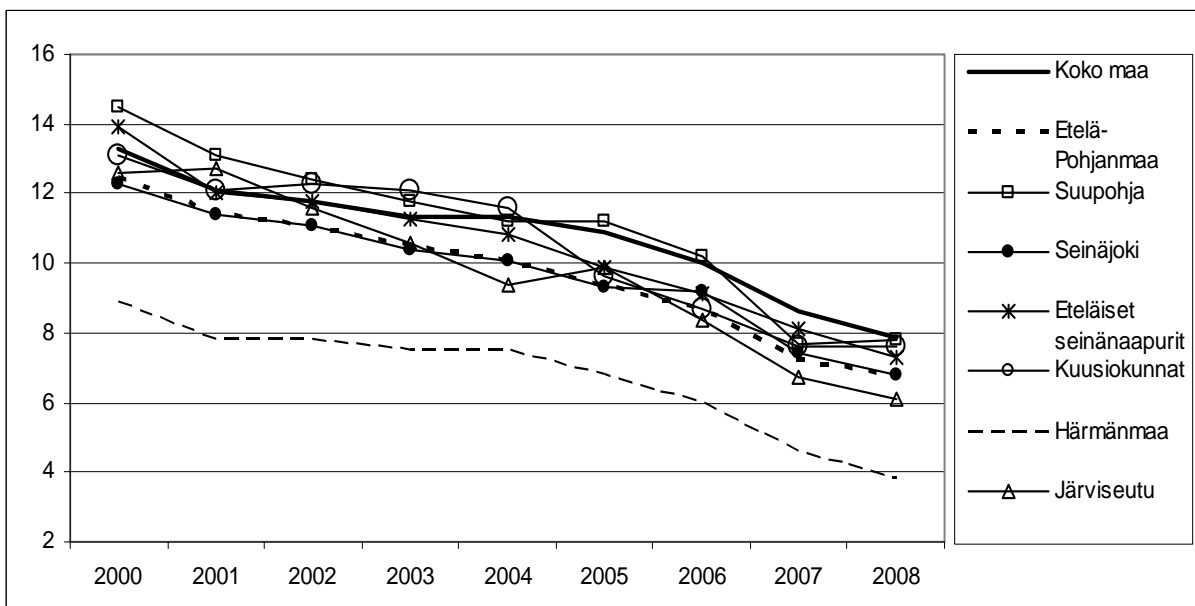

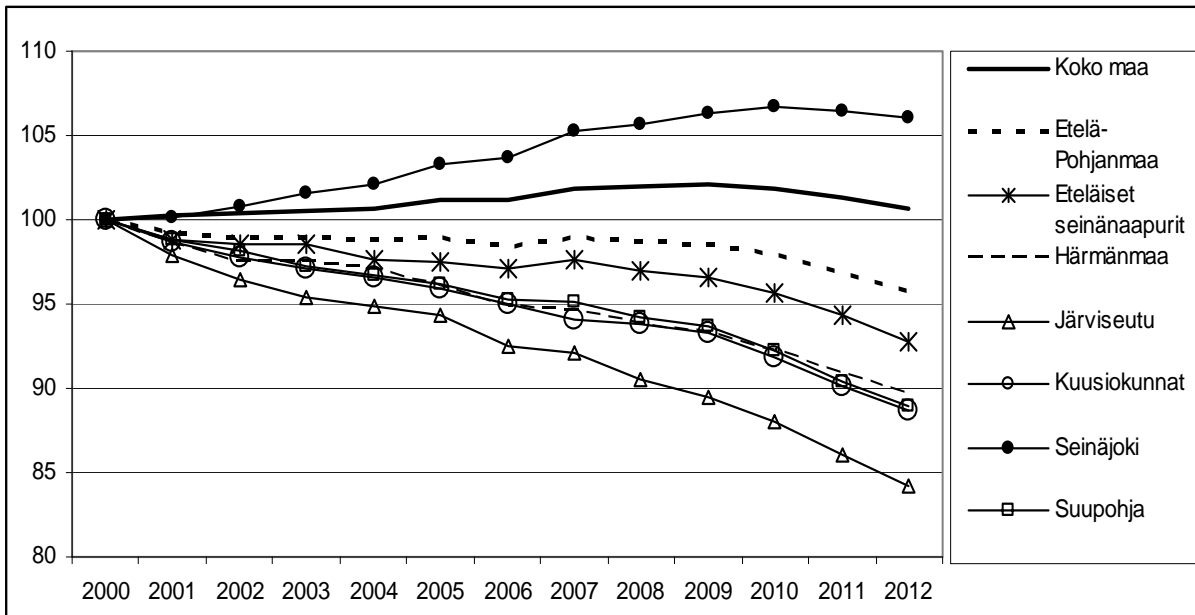
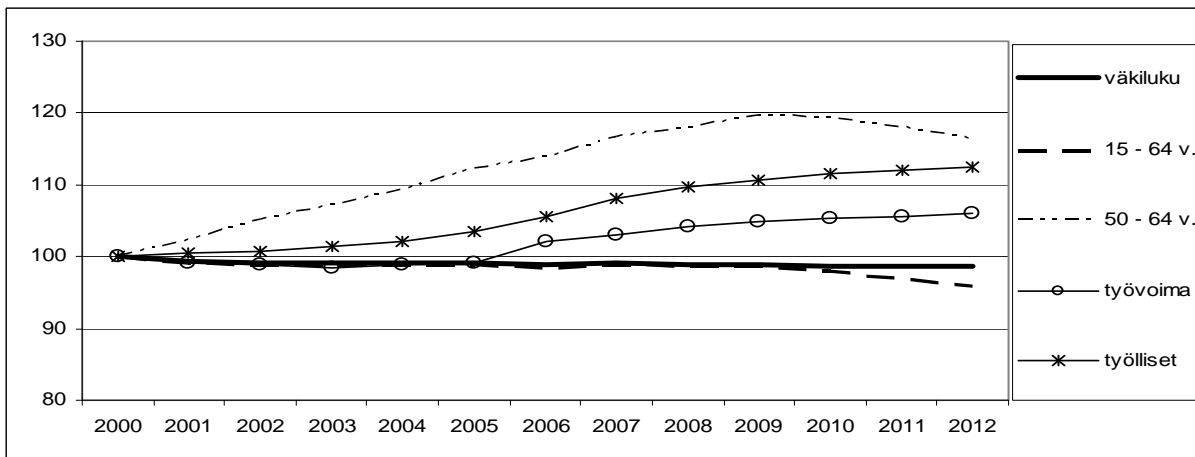
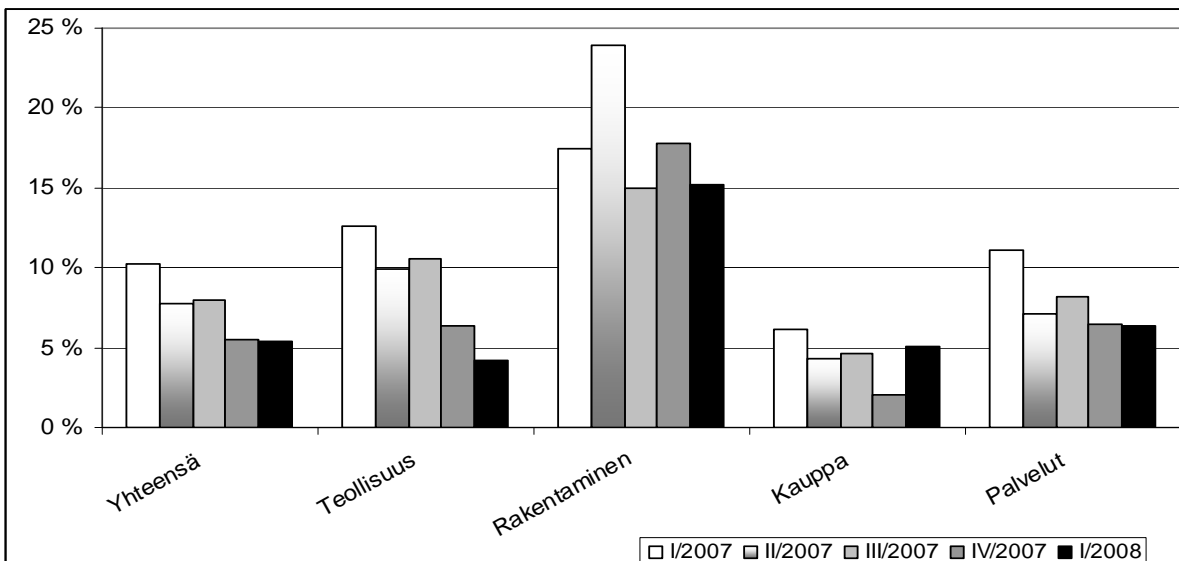
Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

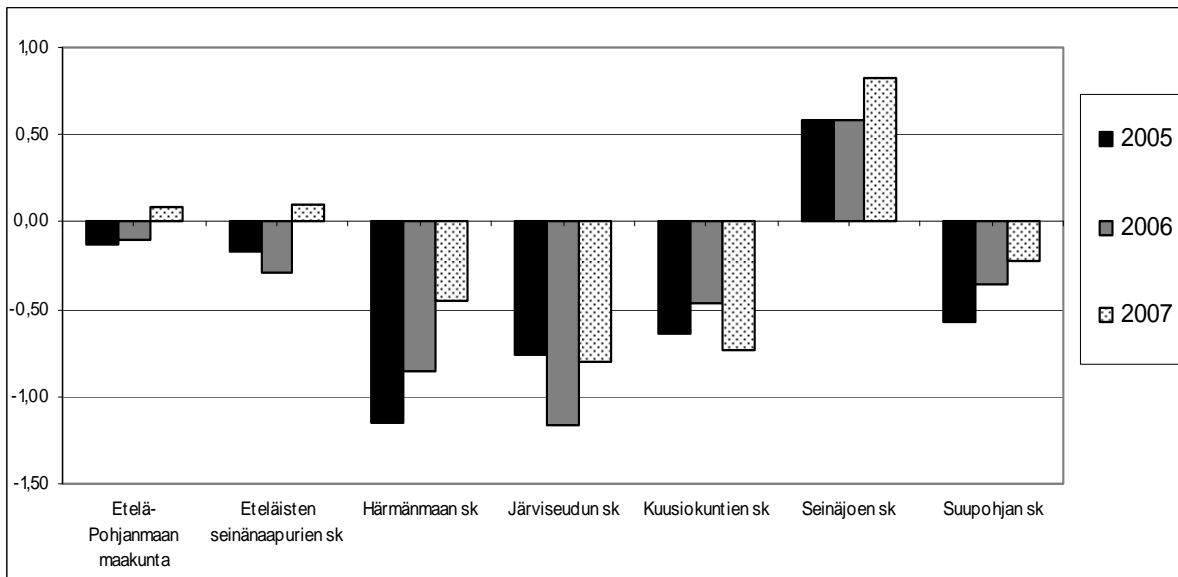

Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**Etelä-Pohjanmaa**

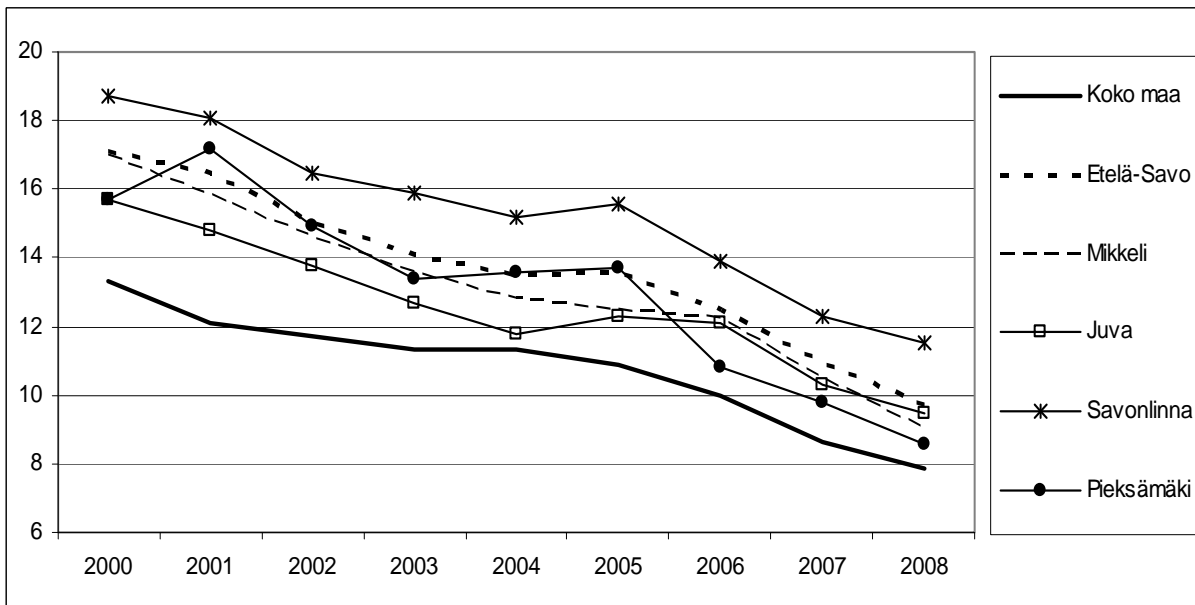
Etelä-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä erityisesti työllisyyden ja talouden suhteen. Maakunnan kehitys on kaksijakoista siten, että väestö ja työvoima kasvavat enää Seinäjoen seutukunnassa. Muissa seutukunnissa muuttoliike on tappiollista ja työikäisen väestön määrä vähenee voimakkaasti. Seinäjoen seudun hyvän kehityksen ansiosta työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan kasvavan edelleen koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa ja on koko maata alemmalla tasolla erityisesti Härmänmaan seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaasti rakentamisessa ja hieman myös muilla päätöimialoilla.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

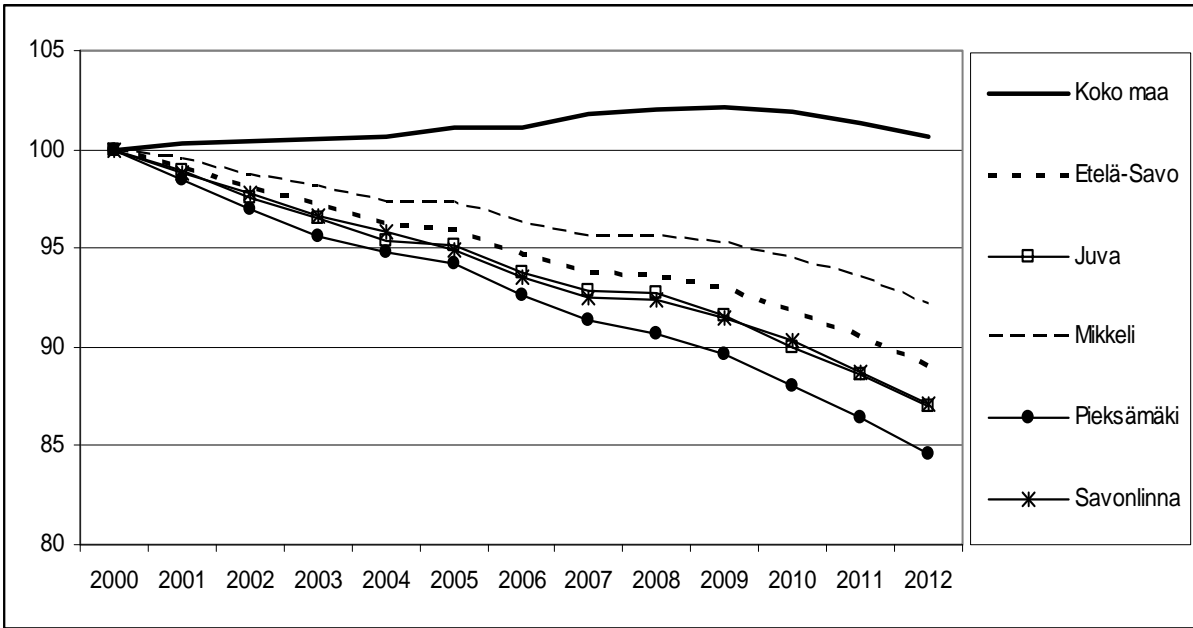
Kuvio 2. Työkäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100**Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100****Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008**

Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**Etelä-Savo**

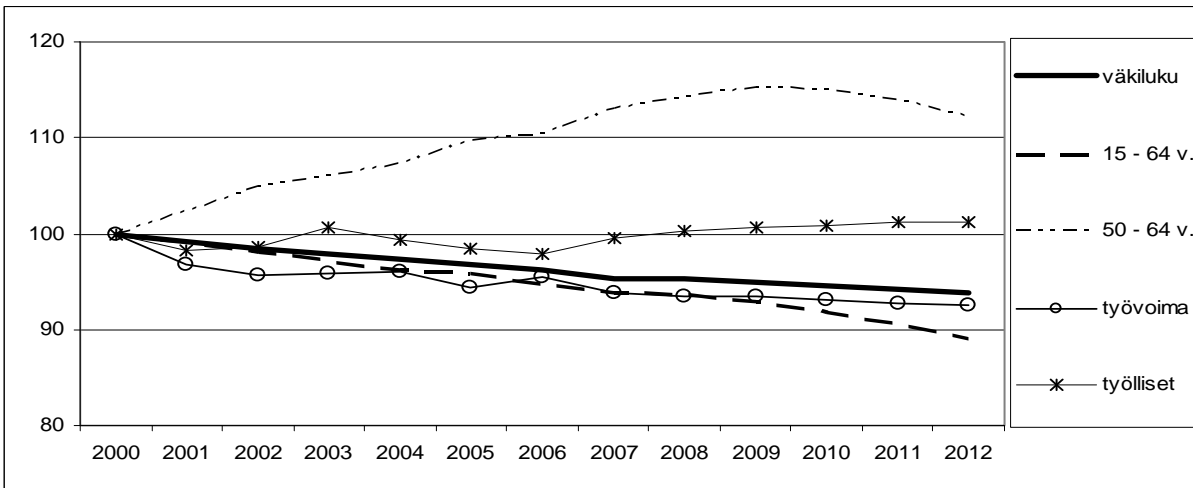
Etelä-Savon maakunnan kehitys on ollut viime vuosina heikkoa väestön ja työllisyyden suhteen. Yritystoiminnan liikevaihdon osalta kehitys on kuitenkin ollut myönteistä varsinkin rakentamisen osalta, mutta teollisuuden liikevaihto kääntyi hienoiseen laskuun vuoden 2008 alussa. Väkiluku on ikääntymisen myötä vähentynyt jo vuosia ja muuttotappiot kasvoivat kaikissa seutukunnissa vuoden 2007 aikana. Erityisesti työikäinen väestö vähenee, mikä näkyy myös työvoiman vähenemisenä. Työvoiman siirtyessä eläkkeelle työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on yhä selvästi koko maan tasoa korkeampi.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

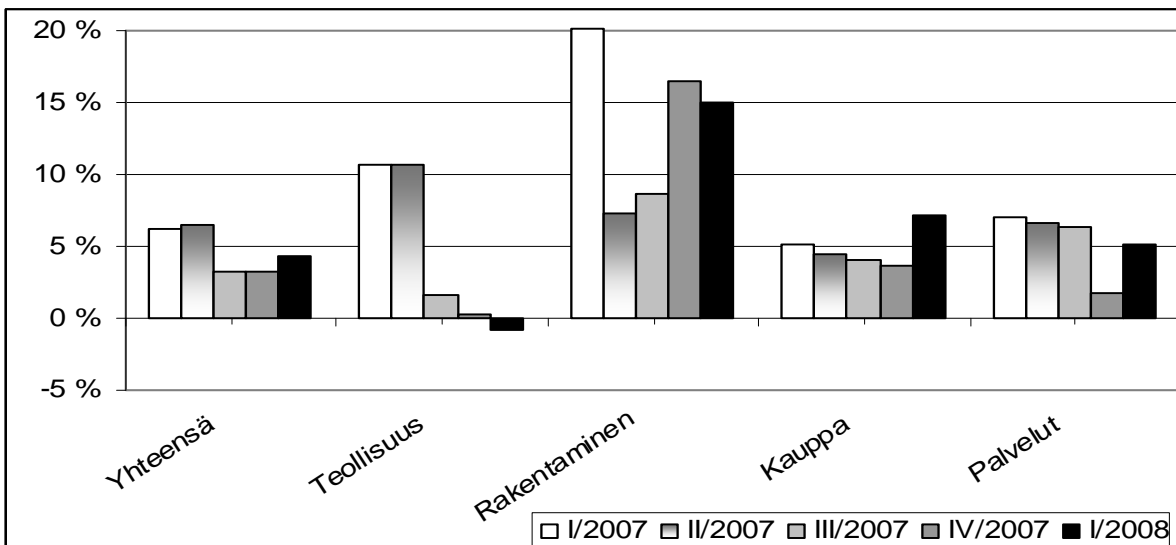
Kuvio 2. Työkäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 - 2012, 2000=100

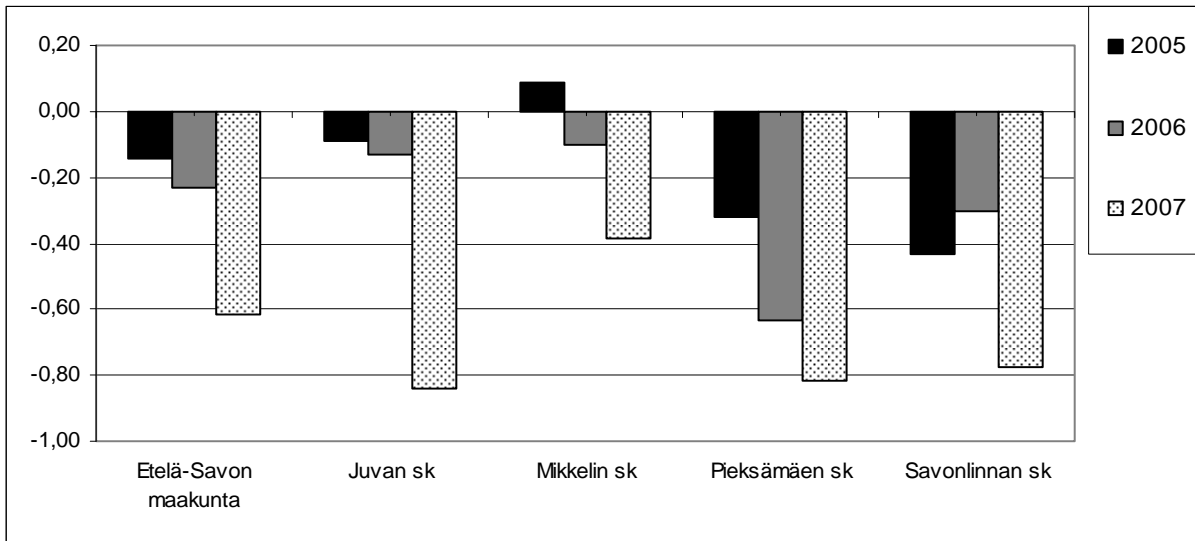

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

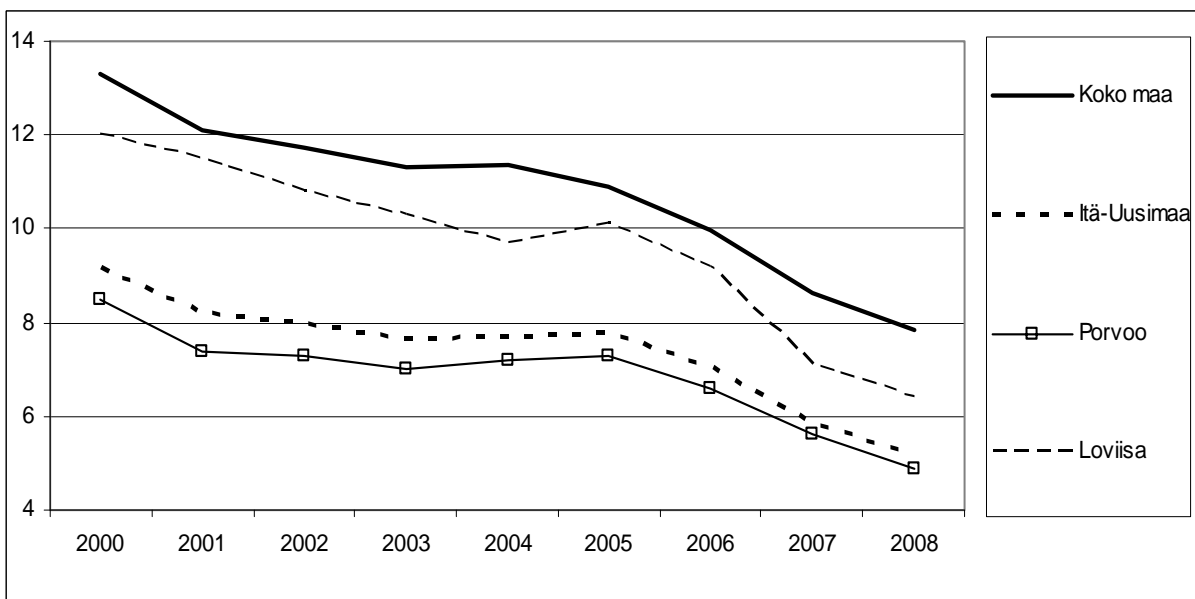
Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

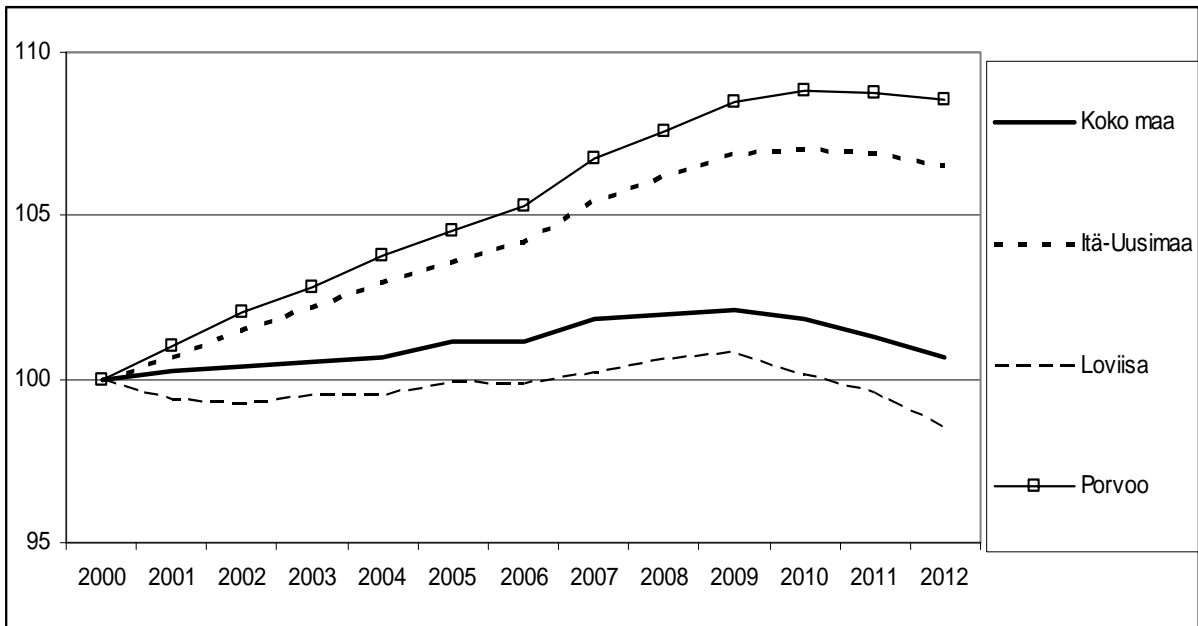
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

Itä-Uusimaa

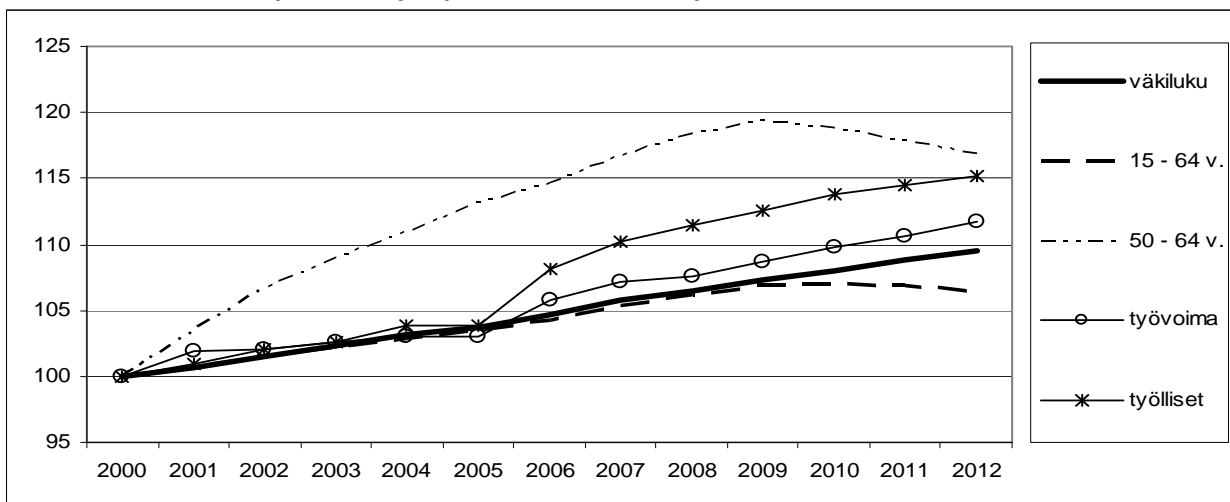
Itä-Uudenmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä väestön, työllisyyden sekä talouden suhteen. Väestönkasvu on voimistunut pääasiassa muuttovoiton ansiosta maakunnan kaikissa seutukunnissa. Työvoiman ja työllisten määrän odotetaan kasvavan edelleen. Työikäisten määrän kasvu on muuta maata selvästi nopeampaa, mutta Loviisan seutukunnassa kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun. Työttömyysaste on selvästi koko maan tasoa alempi ja aleneminen jatkuu tulevana vuosina. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla erityisesti rakentamisen ja teollisuuden sektoreilla.

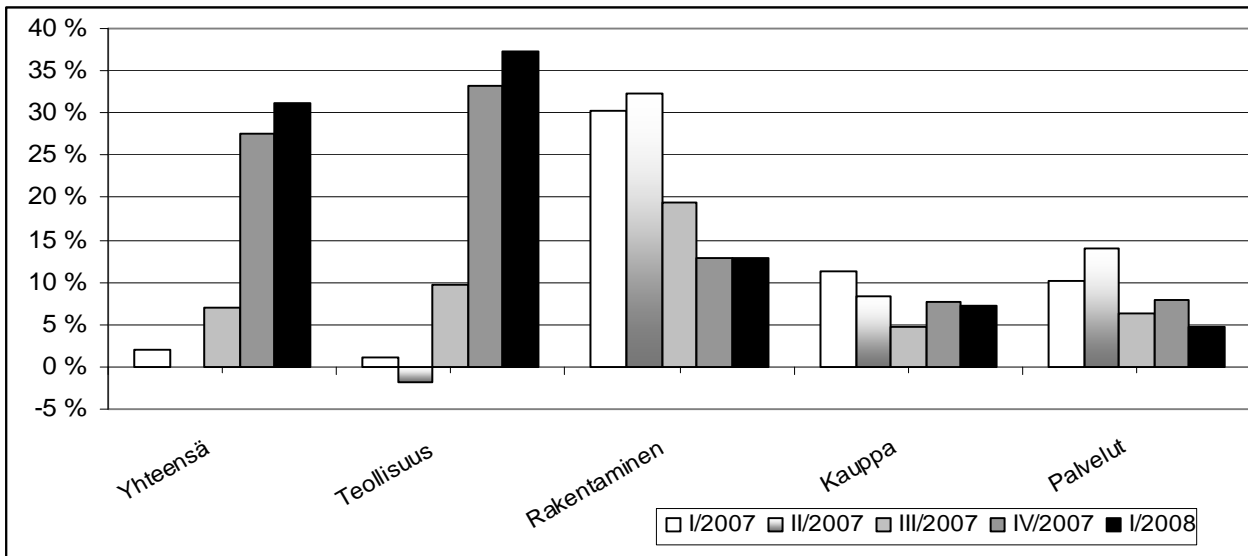
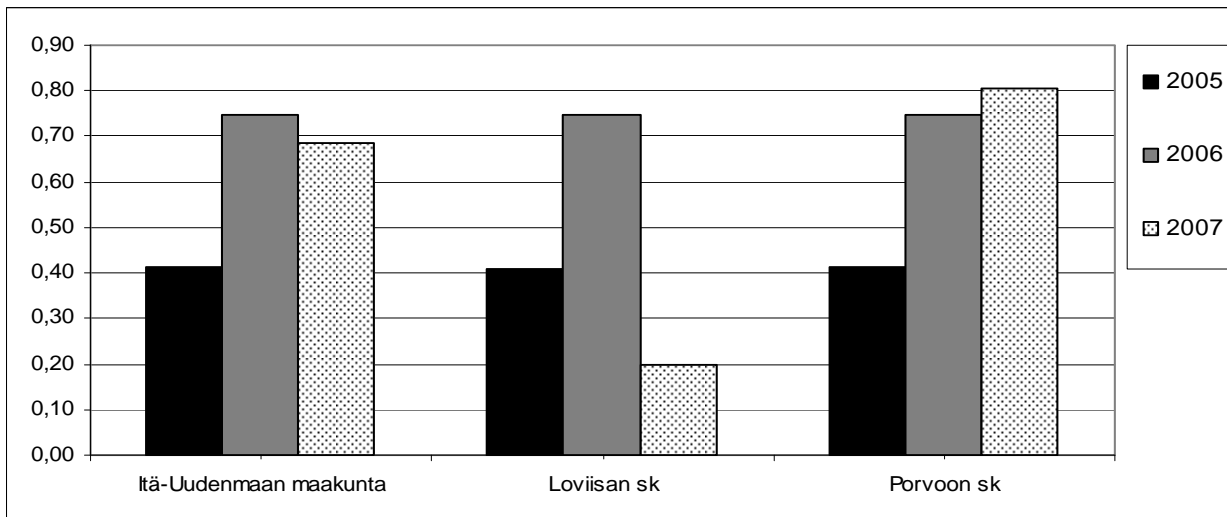
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työkäiset (15-64 v.) seutukunnittain vuosina 2000-2012, 2000=100

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste vuosille 2008-2012, 2000=100

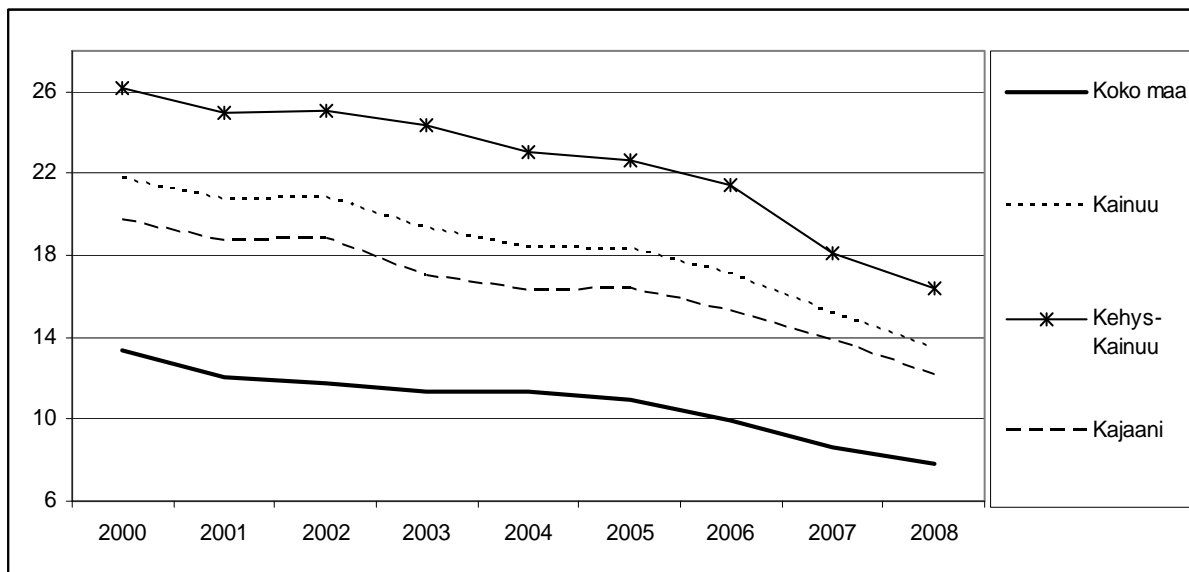

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008**Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

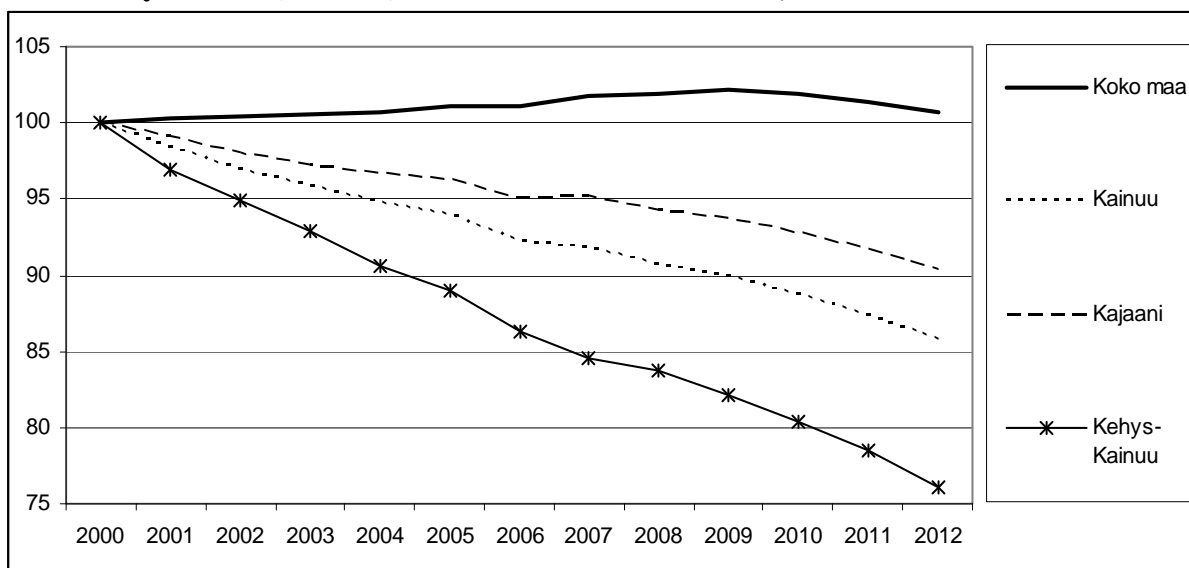
Kainuu

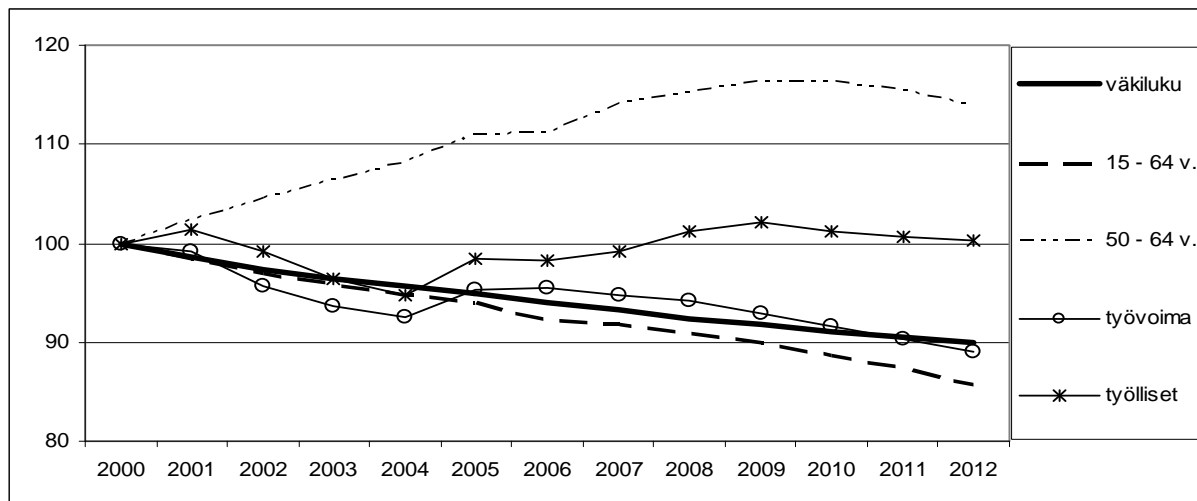
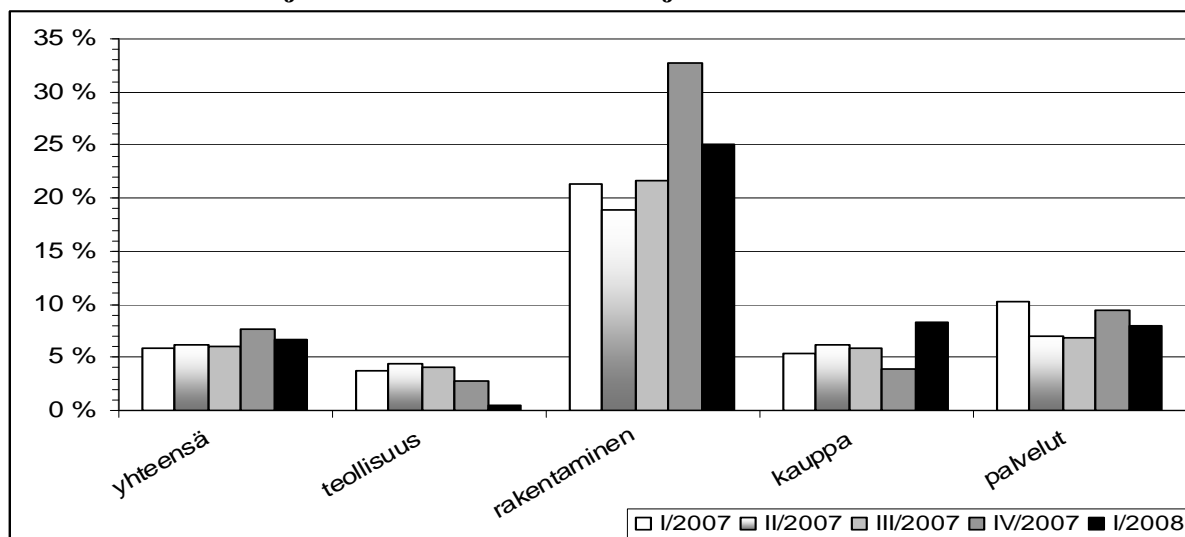
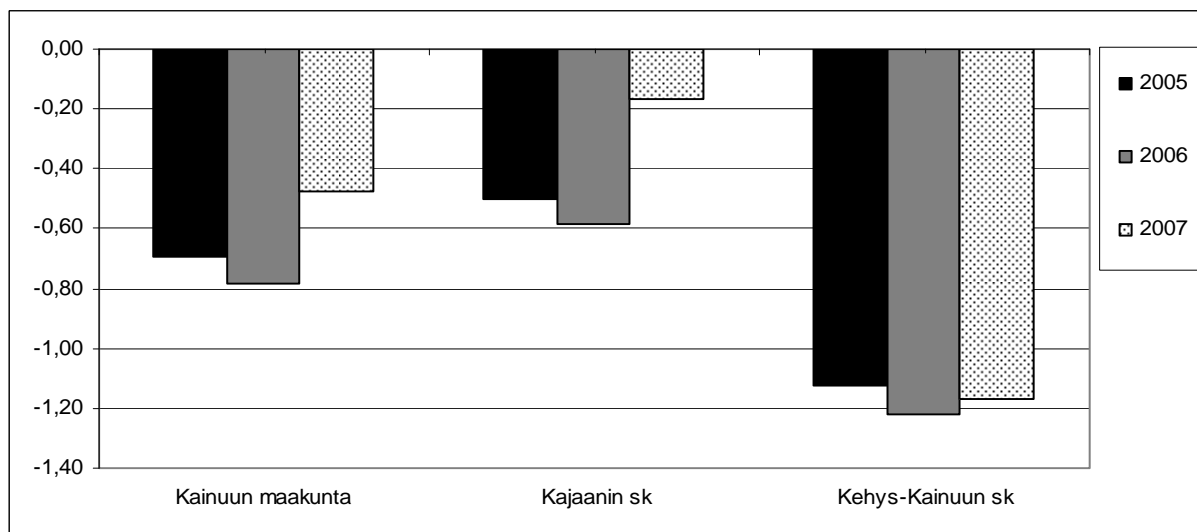
Kainuun maakunnan väestönkehitys on ollut viime vuosina edelleen heikkoa. Ikääntymisen myötä luonnollinen kasvu vähenee ja muuttotappiot ovat yhä suuria. Erityisesti työikäinen väestö vähenee, mikä näkyy myös työvoiman vähenemisenä. Työllisten määrä on kuitenkin kasvanut hieman ja yritystoiminnan liikevaihdon osalta kehitys on ollut myönteistä varsinkin rakentamisen ja palvelujen osalta. Työvoiman siirtyessä eläkkeelle työttömyysaste on alentunut molemmissa seutukunnissa, mutta on yhä selvästi koko maan tasoa korkeampi. Kajaanin seutukunnan talouden ja työllisyyden arvioidaan tulevina vuosina paranevan Talvivaaran kaivosohjelman vuoksi. Vaikutusten ei odoteta näkyvän kovinkaan paljoa Kehys-Kainuun kehityksessä, jossa työikäisen väestön väheneminen on Itä-Lapin ohella voimakkainta koko maassa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

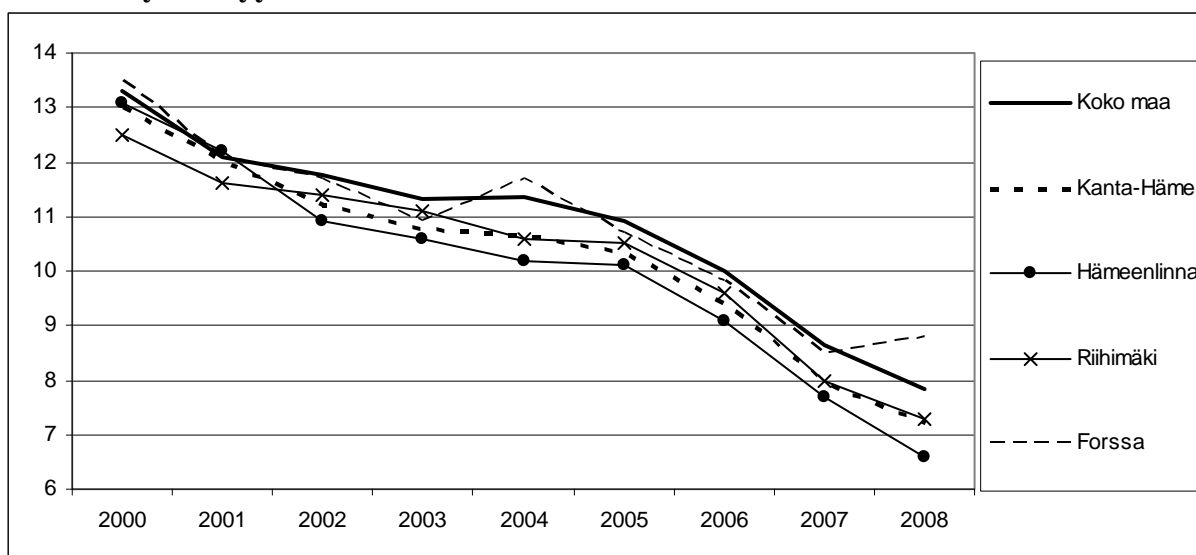

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste vuosille 2008-2012, v. 2000=100**Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

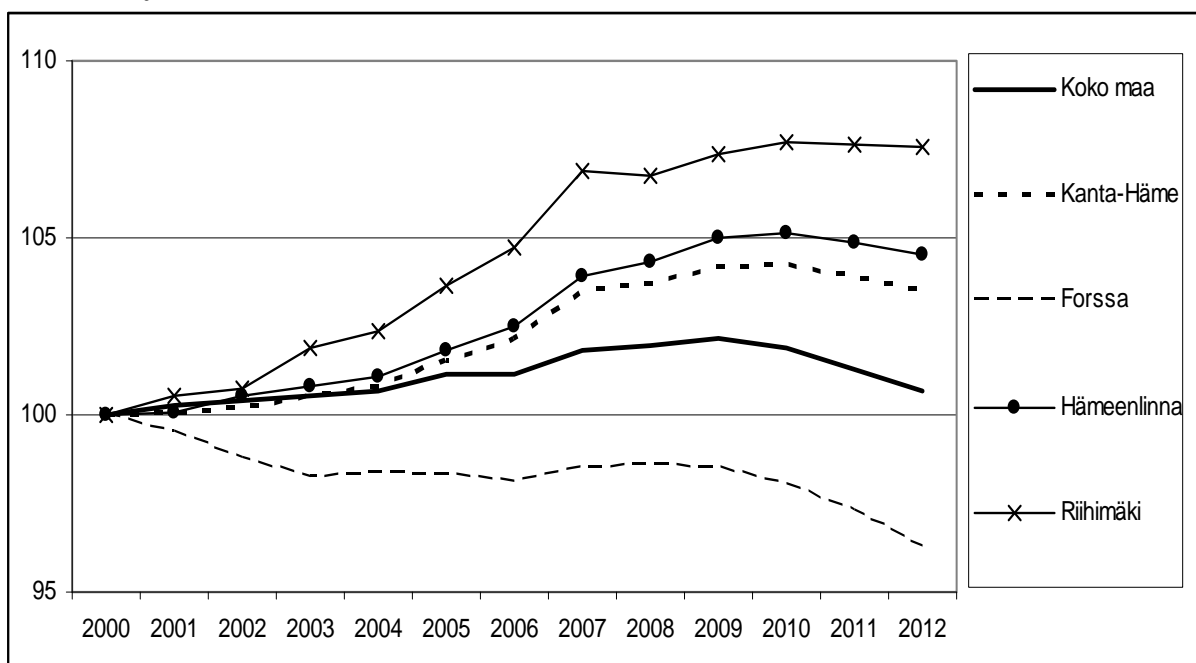
Kanta-Häme

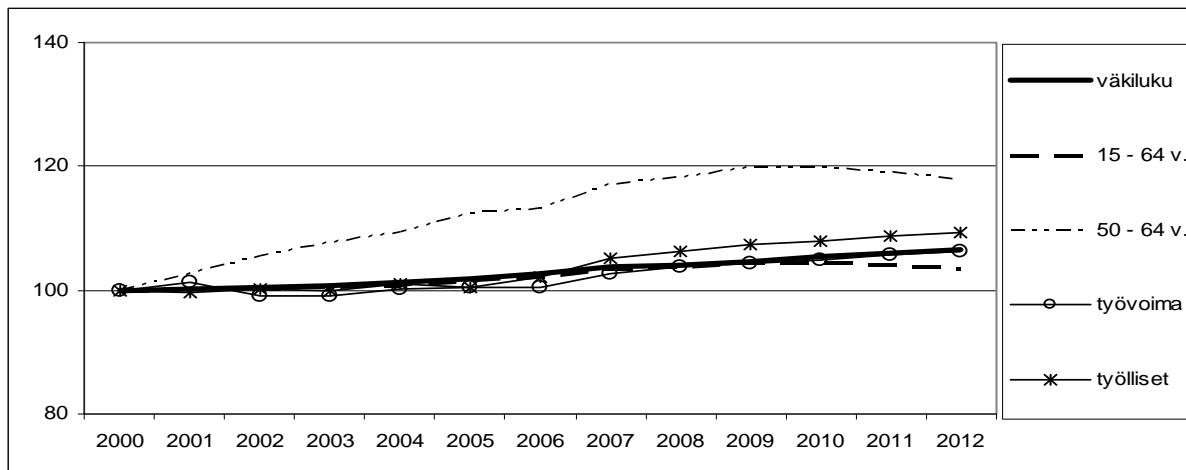
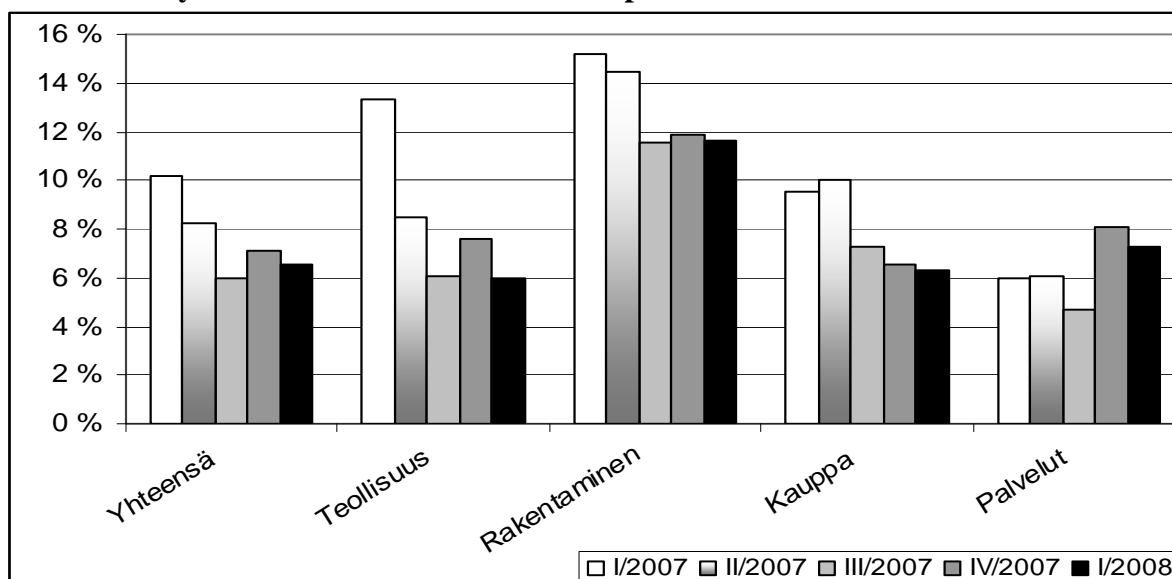
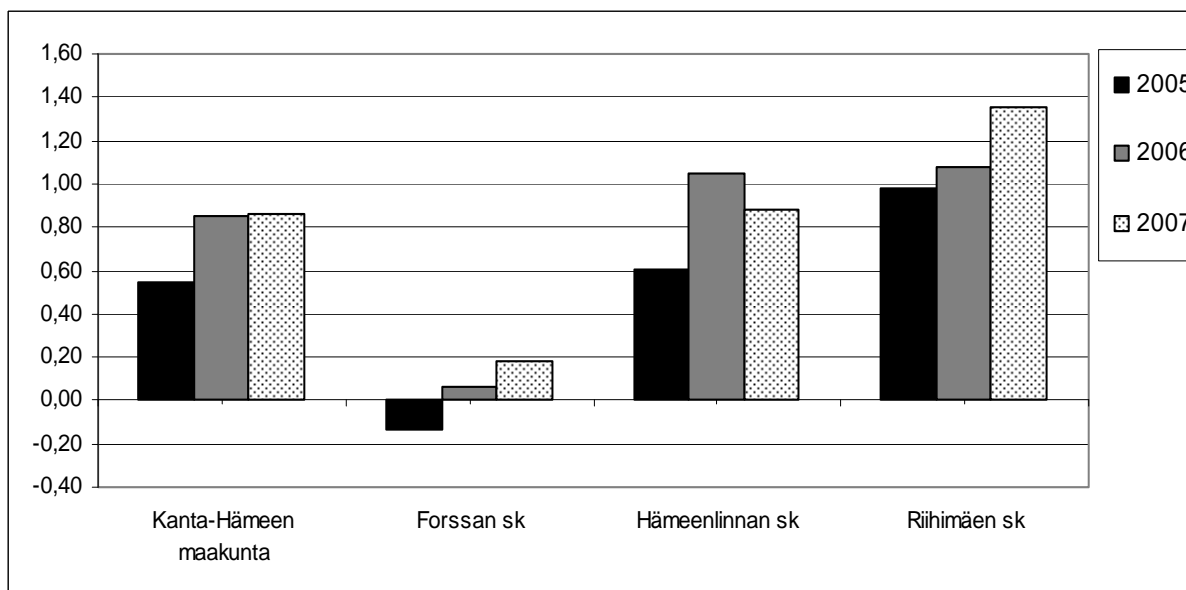
Kanta-Hämeen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä väestön, työllisyyden sekä talouden suhteen. Väestö on kasvanut edelleen nettomuuton ansiosta kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Forssan seutukunnassa, jossa erityisesti työikäisten määrä vähenee nopeasti. Työvoiman ja työllisten määrän odotetaan kasvavan edelleen koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa ja on hieman koko maan tason alapuolella. Työttömyyden aleneminen pysähtyi Forssan seudulla viime vuoden aikana ja kääntyi lievään nousuun. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla erityisesti rakentamisessa ja palveluissa.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain, v. 2000=100

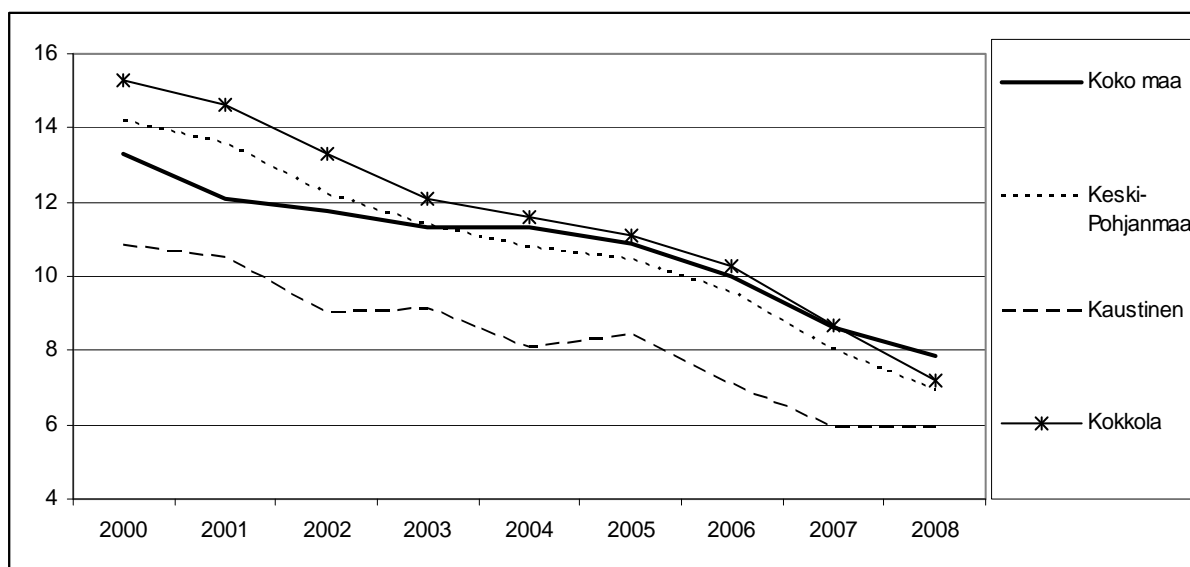

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste vuosille 2008-2012, v. 2000=100**Kuvio 4. Yritystoiminnan liikevaihdon trendi päätoimialoittain 2000- 2007****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

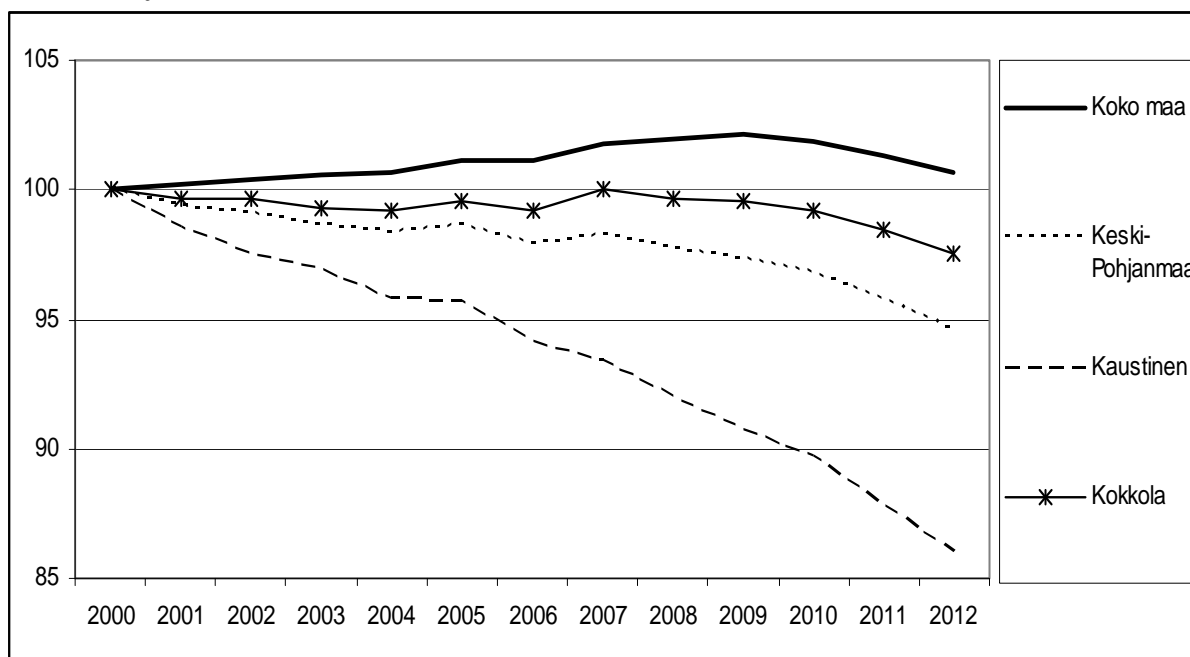
Keski-Pohjanmaa

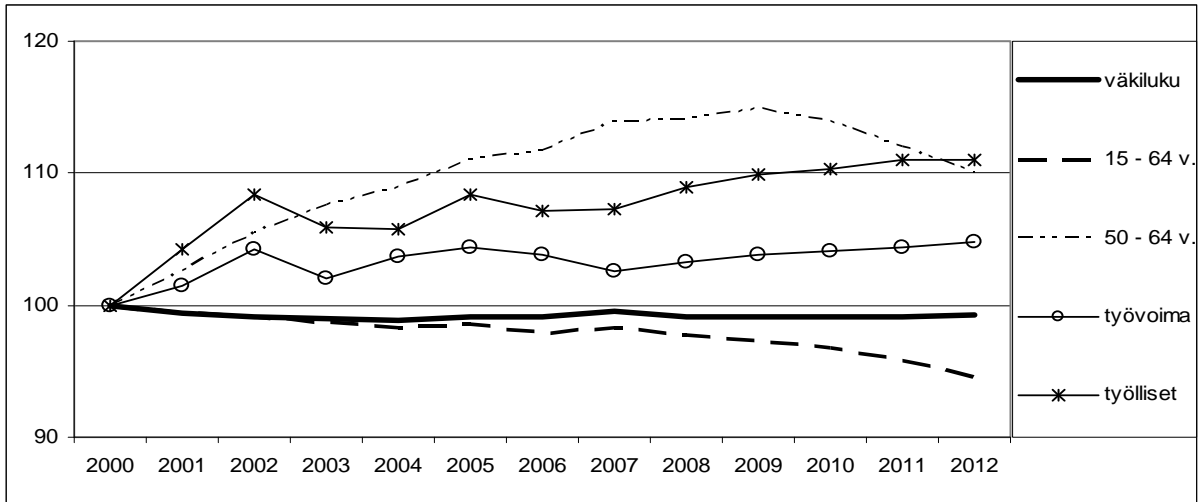
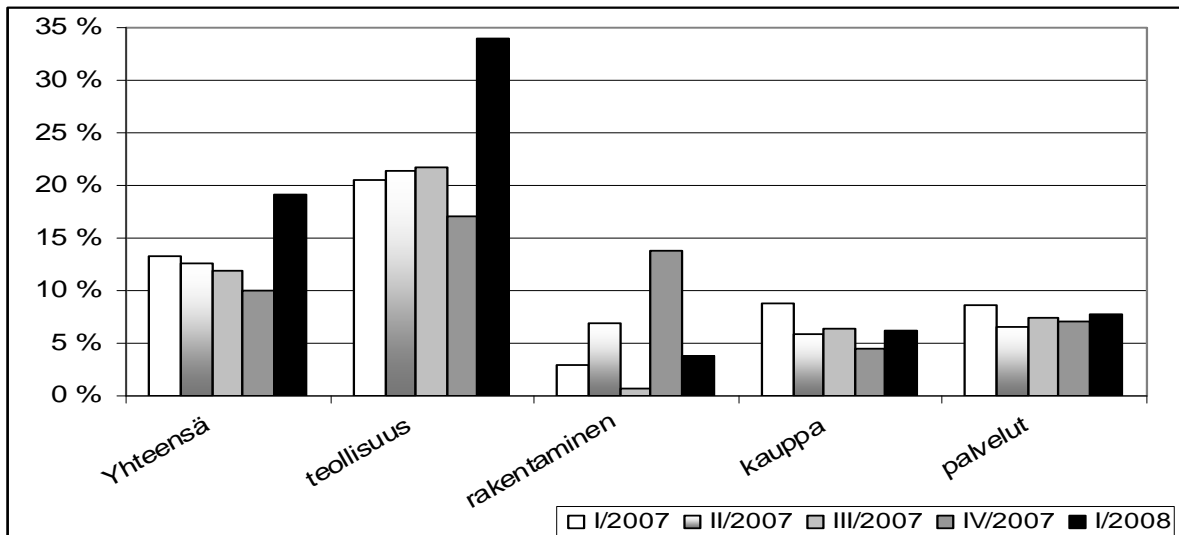
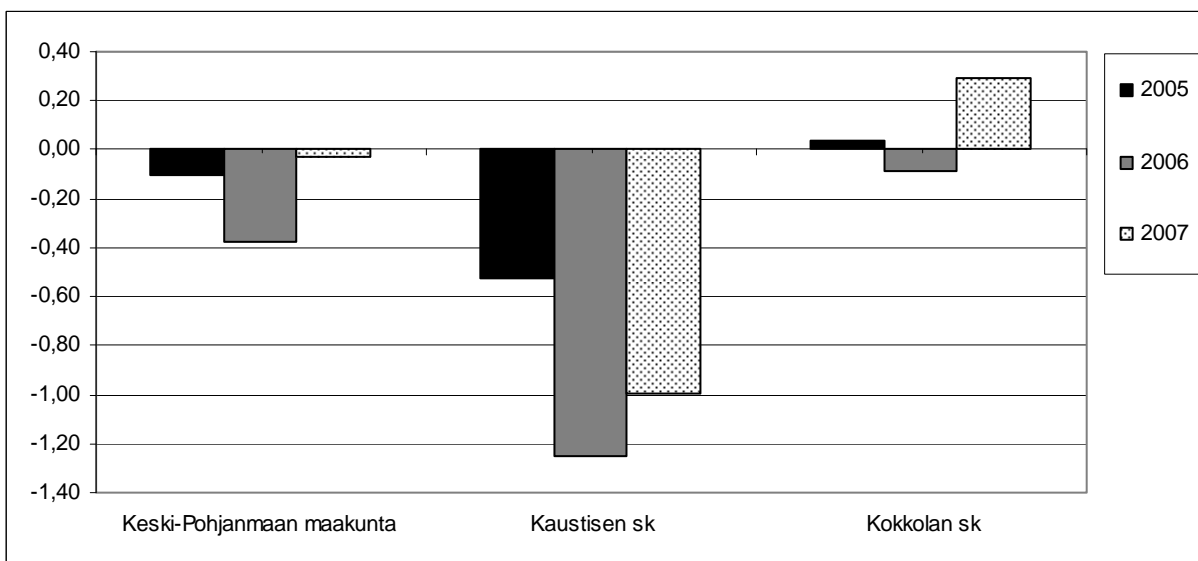
Keski-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä erityisesti työllisyyden ja talouden suhteen. Maakunnan kehitys on kaksijakoista siten, että väestö ja työvoima kasvavat Kokkolan seutukunnassa ja vähenee Kaustisen seutukunnassa, jossa muuttoliike on tappiollista ja työikäisen väestön määrä vähenee voimakkaasti. Kokkolan seudun hyvän kehityksen ansiosta työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan kasvavan edelleen koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut molemmissa seutukunnissa ja on koko maata alemmalla tasolla erityisesti Kaustisen seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaimmin palvelujen ja teollisuuden päätoimialoilla.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 – 2012, 2000=100

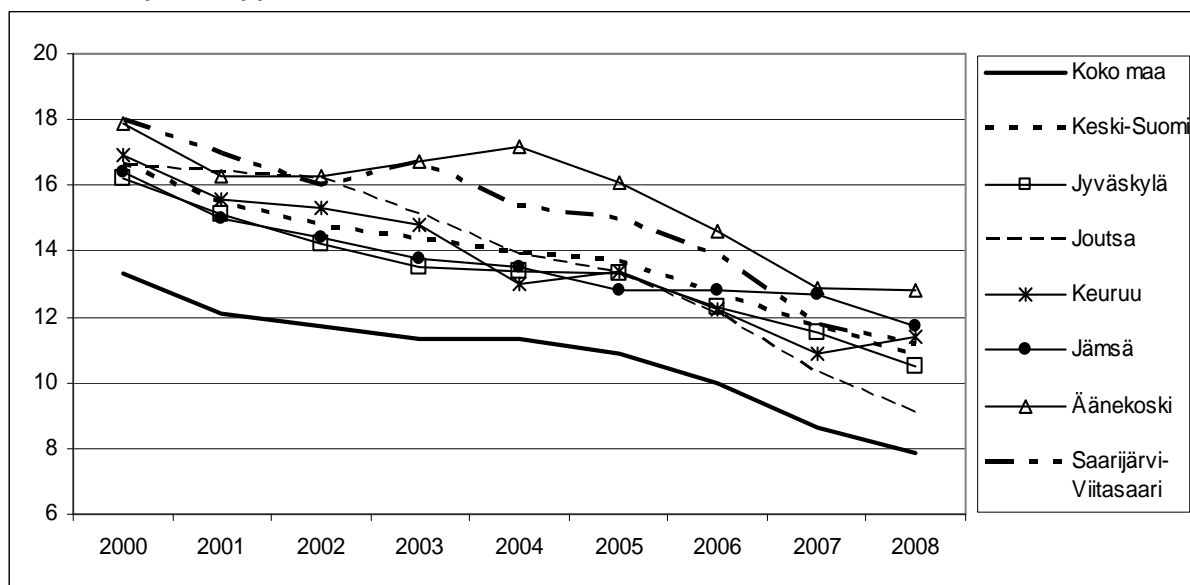

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, v. 2000=100**Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

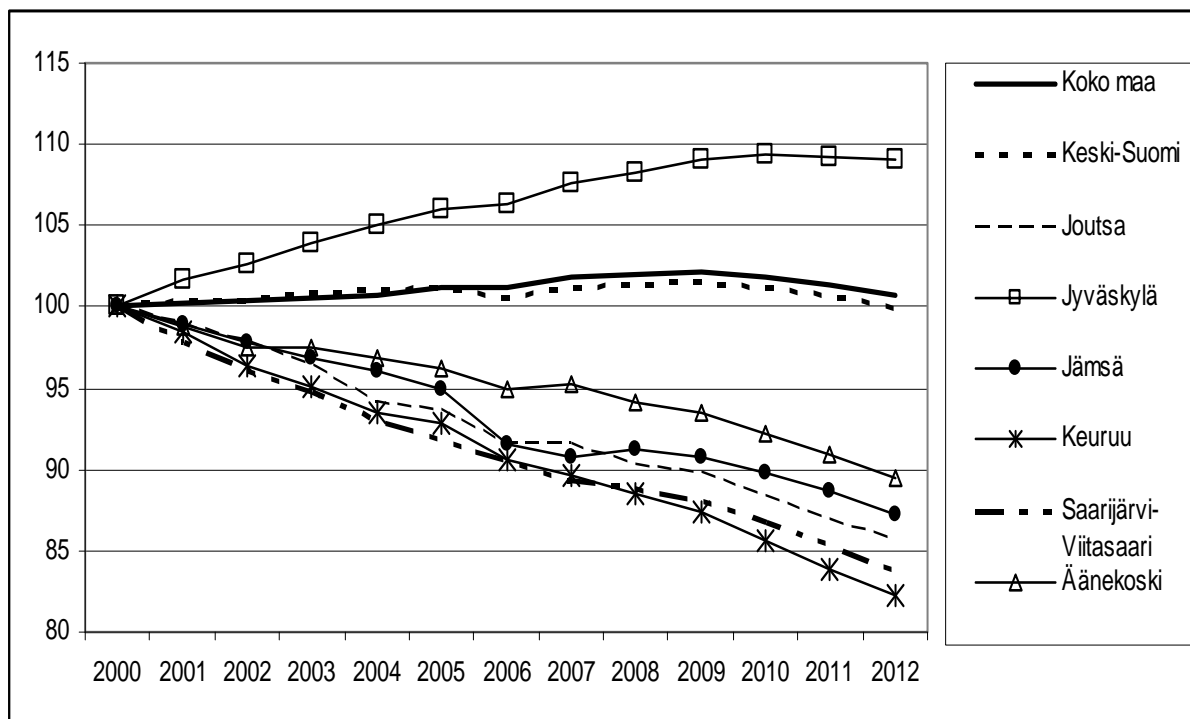
Keski-Suomi

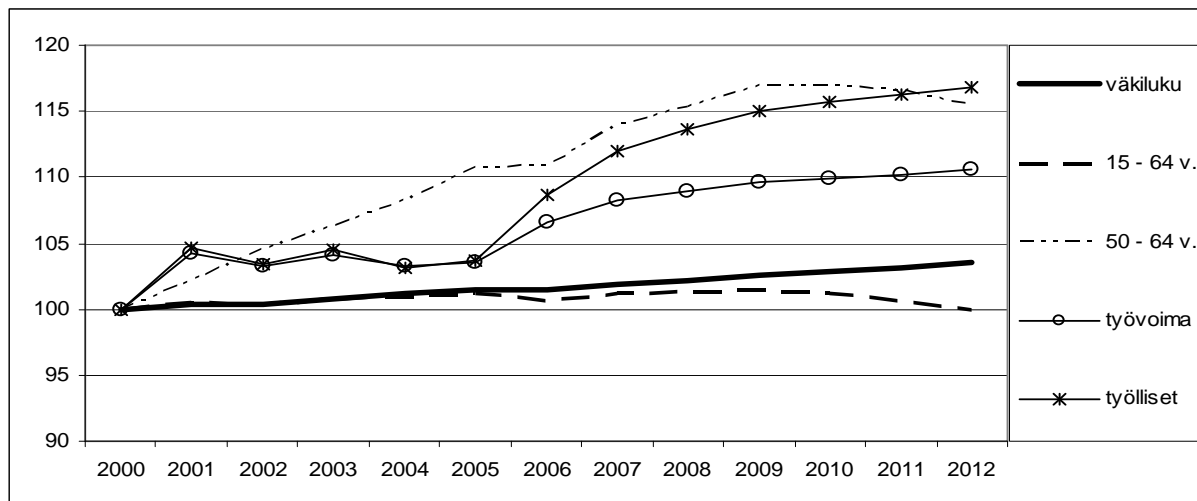
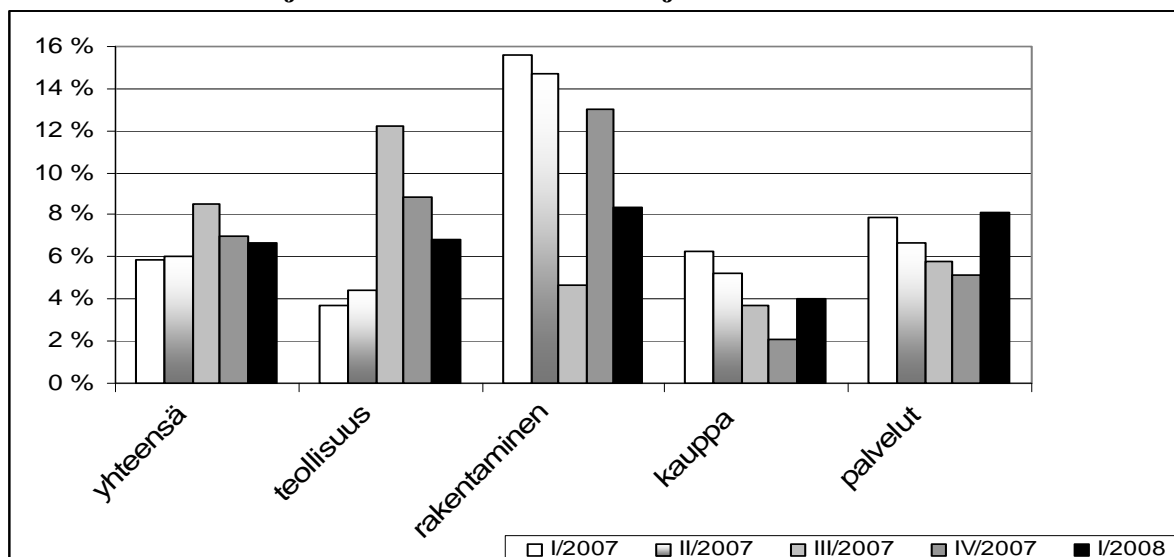
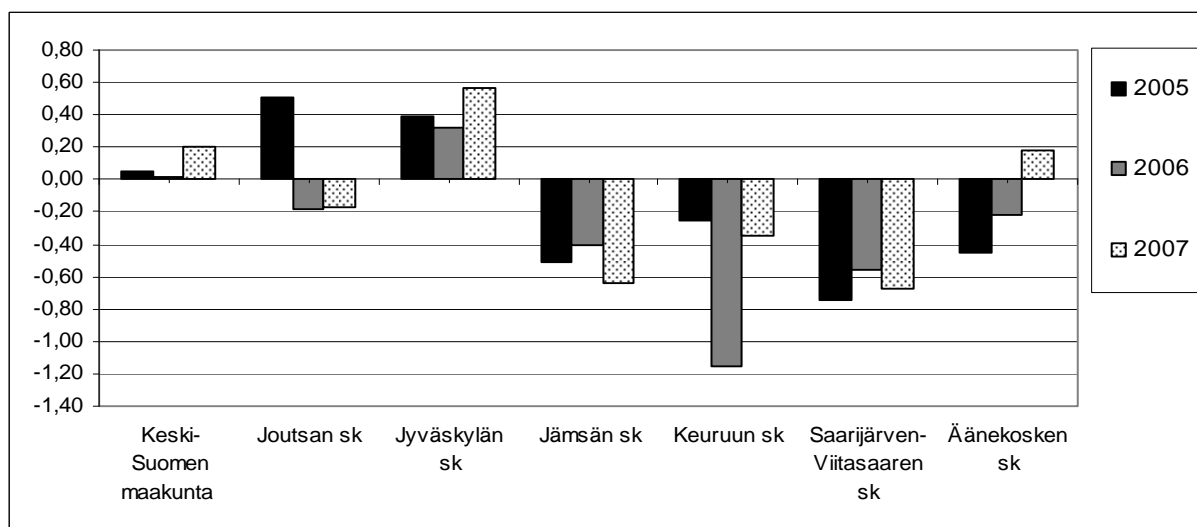
Keski-Suomen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä työllisyyden, talouden sekä myös väestön suhteen. Maakunnan kehitys on selvästi kaksijakoista, sillä väestön, työvoiman ja työllisyyden kasvusta valtaosa tulee Jyväskylän seutukuntaan. Muissa seutukunnissa muuttoliike on tappiollista ja työikäinen väestö vähenee voimakkaasti. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on selvästi koko maan tason yläpuolella myös Jyväskylän seudulla. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaimmin rakentamisen ja palvelujen sektoreilla.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

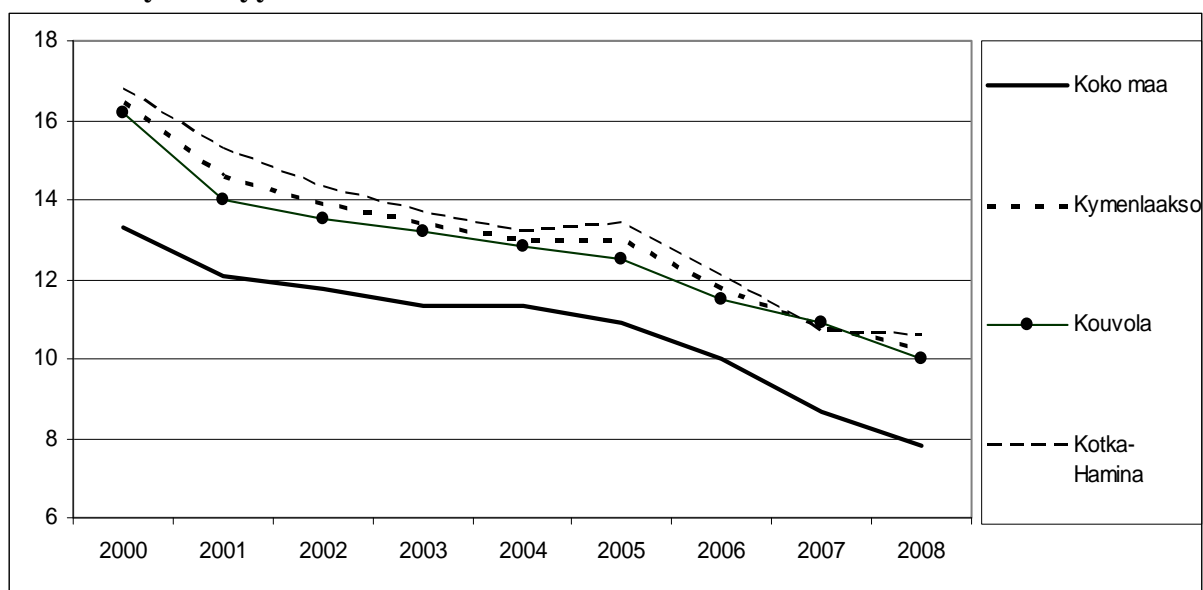

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100**Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

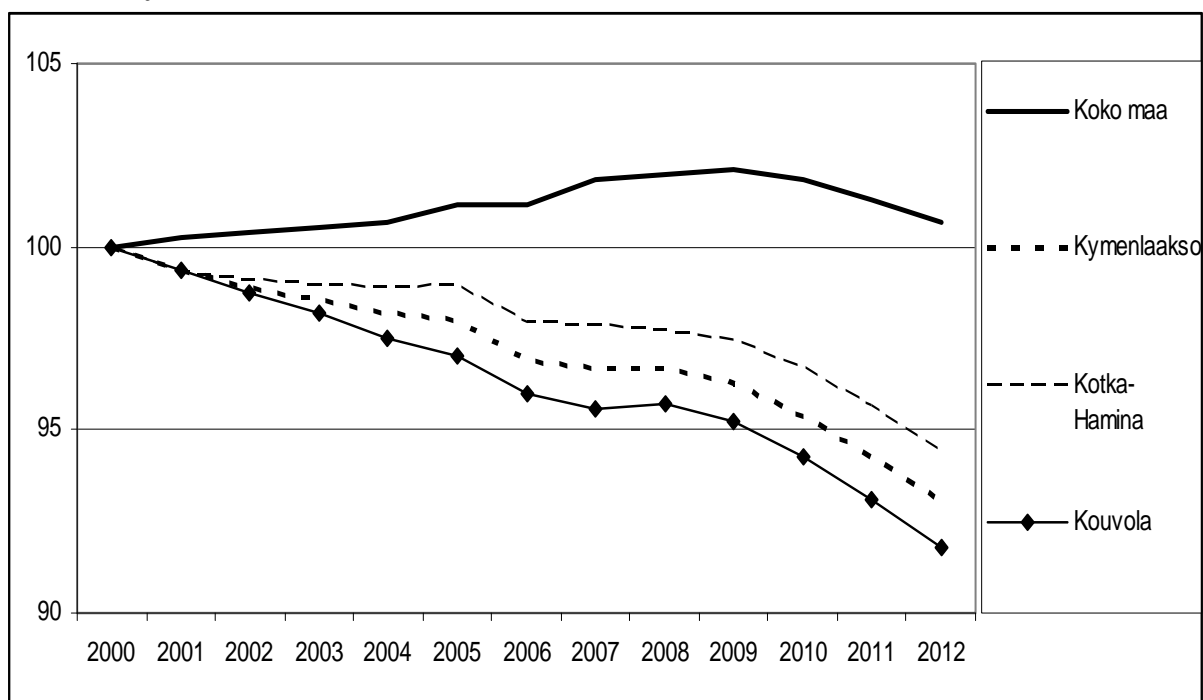
Kymenlaakso

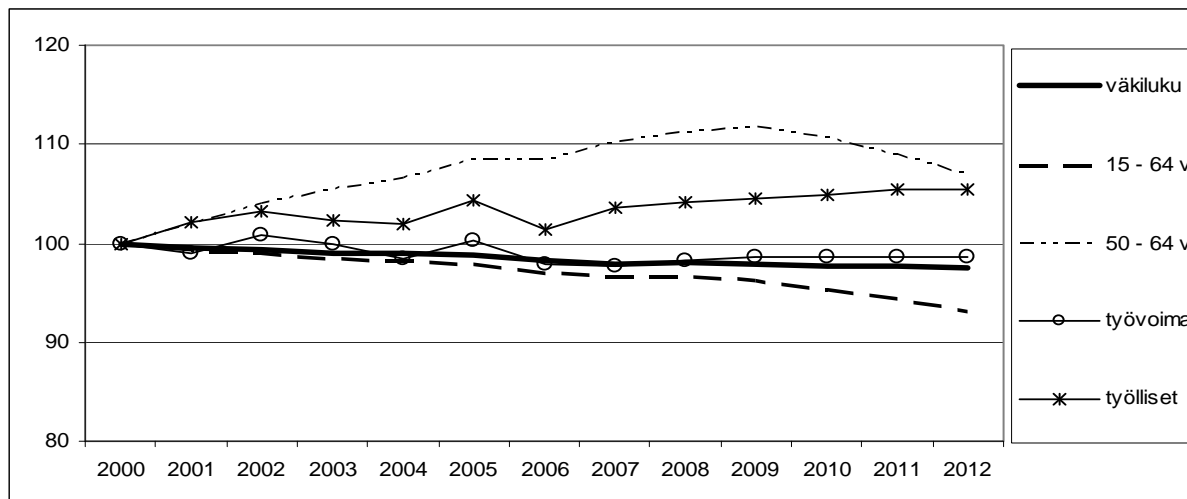
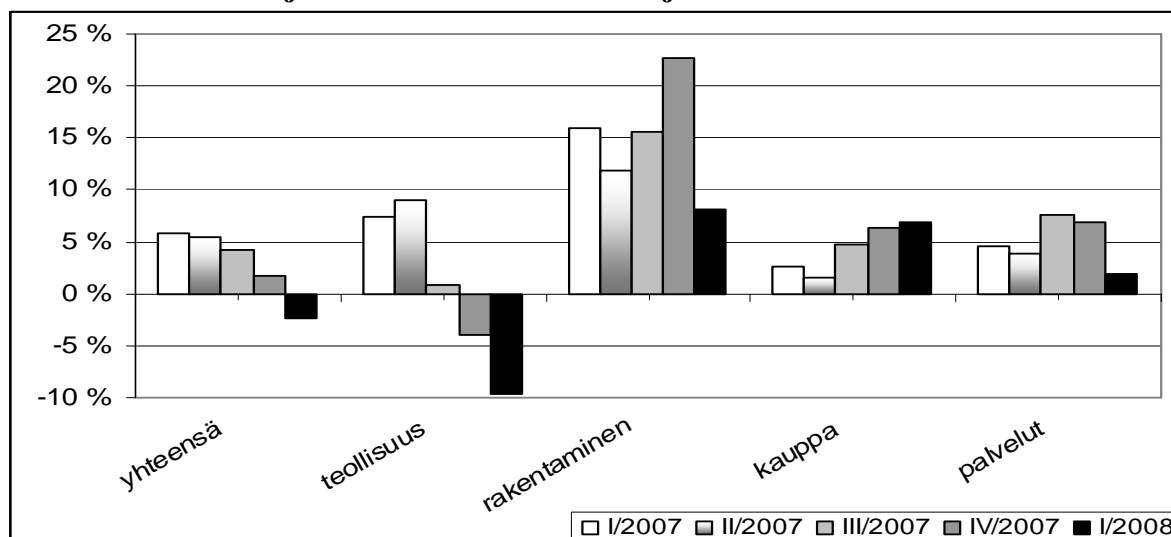
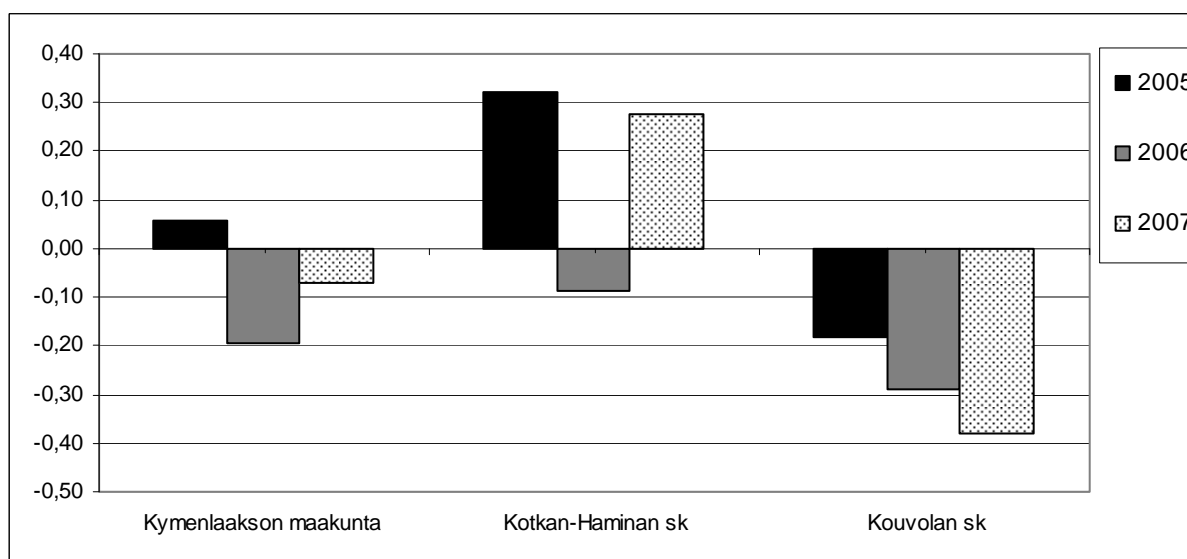
Kymenlaakson maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä työllisyyden sekä talouden suhteen. Väkiluku on ikääntymisen myötä ollut laskussa jo vuosia, mutta väheneminen on maahanmuuton ansiosta lieventynyt Kotkan- Haminan seudulla. Sen sijaan Kouvolan seudulla väestö vähenee erityisesti työikäisten osalta. Koko maakunnassa työllisten määrä on vielä kasvanut, vaikka työvoima jo vähenee. Työttömyysaste on alentunut molemmissa seutukunnissa, mutta on selvästi koko maan tason yläpuolella. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaasti rakennussektorilla ja hieman myös muilla toimialoilla. Teollisuuden liikevaihto kääntyi laskuun vuoden 2007 aikana.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 - 2012, 2000=100

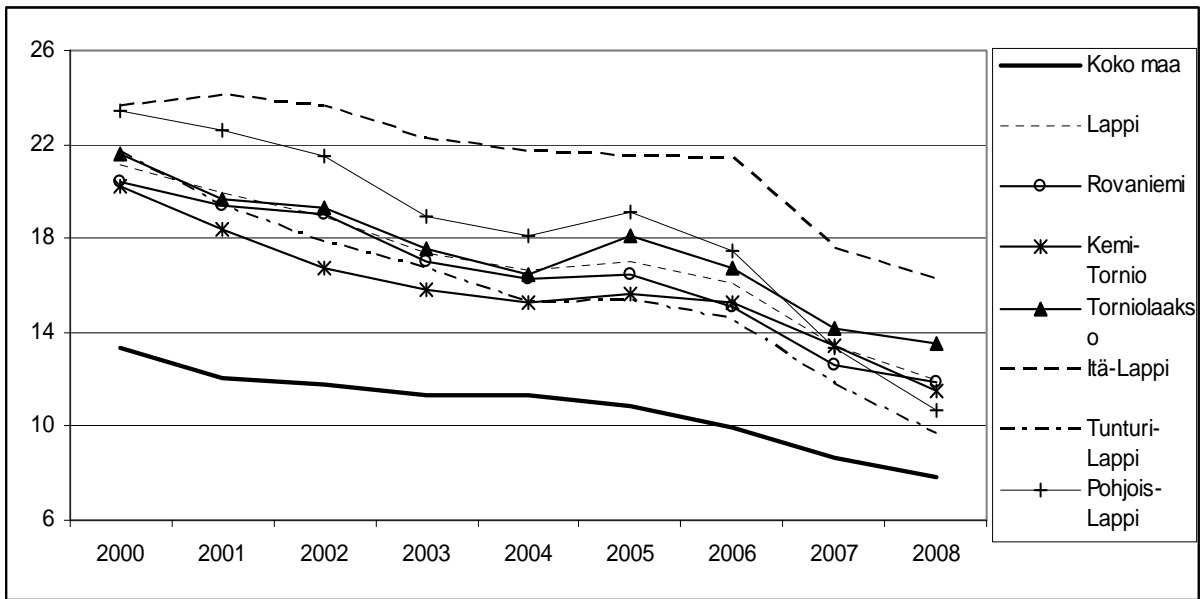

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100**Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

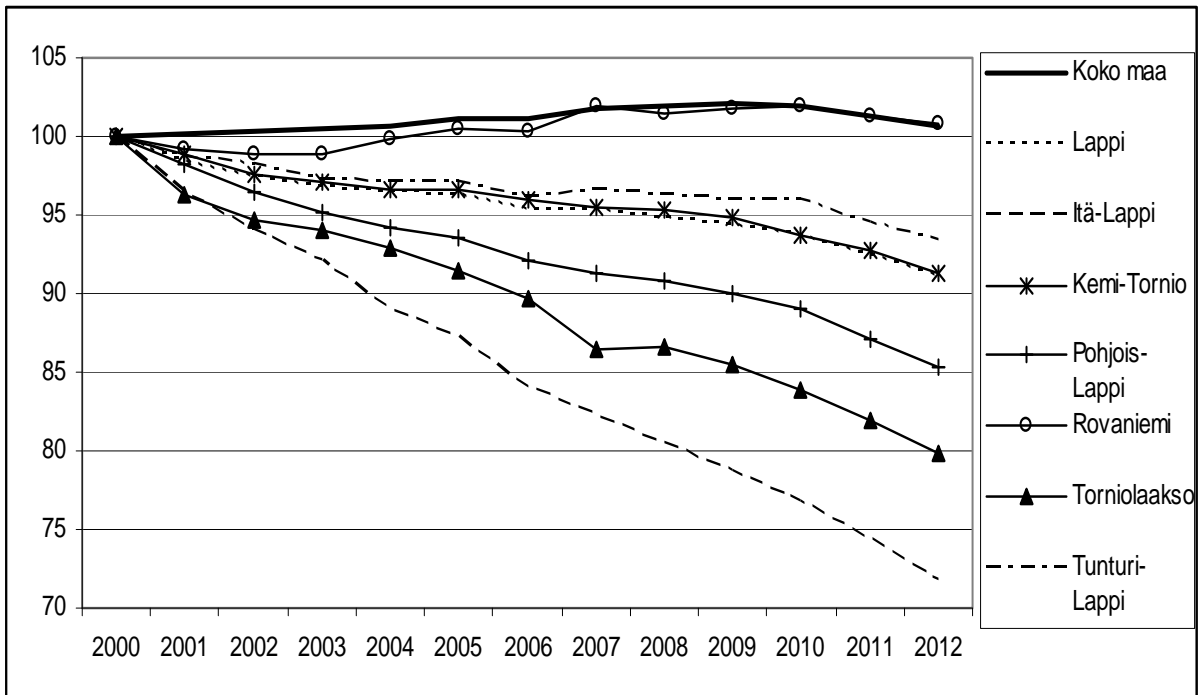
Lappi

Lapin maakunnan väestönkehitys on ollut viime vuosina edelleen heikkoa. Ikääntymisen myötä luonnollinen kasvu vähenee ja muuttotappiot ovat suuria Rovaniemen seutua ja Tunturi-Lappia lukuunottamatta. Erityisesti työikäinen väestö vähenee, mikä näkyy myös työvoiman vähenemisenä. Työllisten määrä on kuitenkin kasvanut hieman ja yritystoiminnan liikevaihdon osalta kehitys on ollut myönteistä varsinkin rakentamisen ja palvelujen osalta. Teollisuuden liikevaihto vaihtelee vuosittain voimakkaasti terästeollisuuden ja paperiteollisuuden kehityksen mukana. Ikääntyvän työvoiman siirtyessä eläkkeelle työttömyys alenee kaikissa seutukunnissa, mutta pysyy selvästi koko maan tason yläpuolella erityisesti Itä-Lapin seutukunnassa.

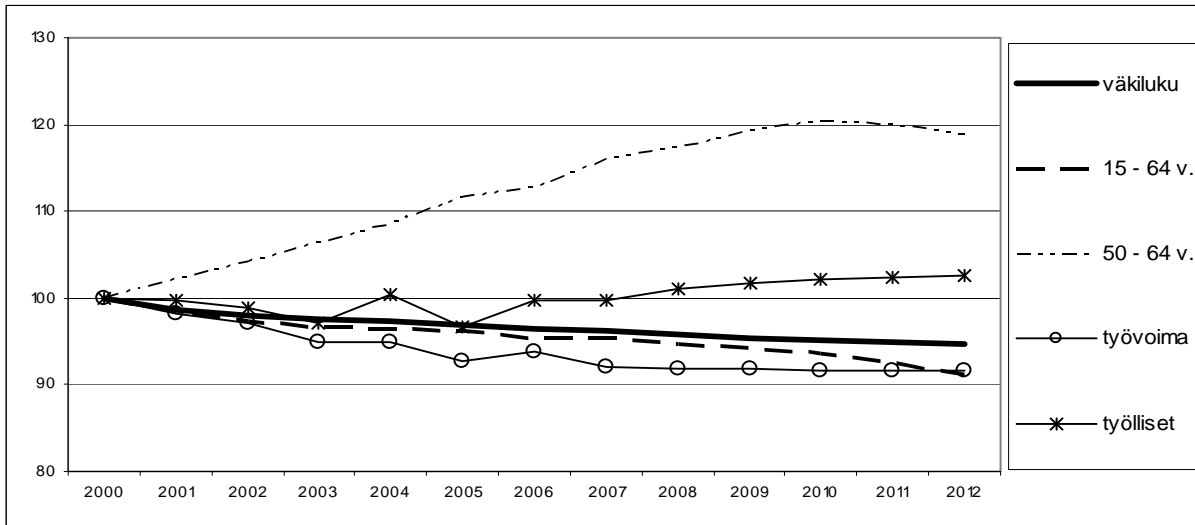
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

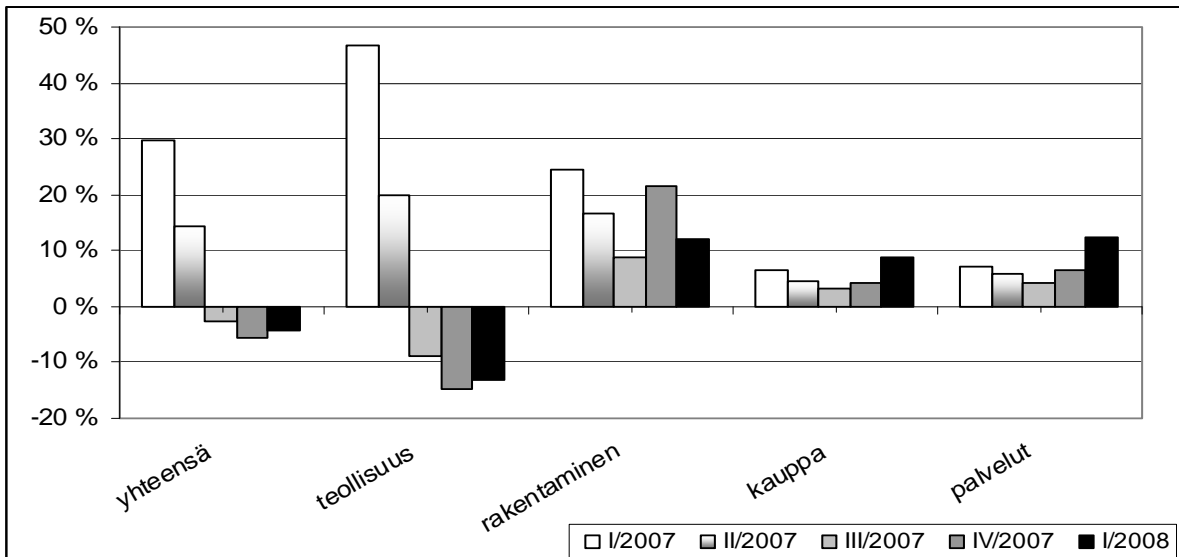
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

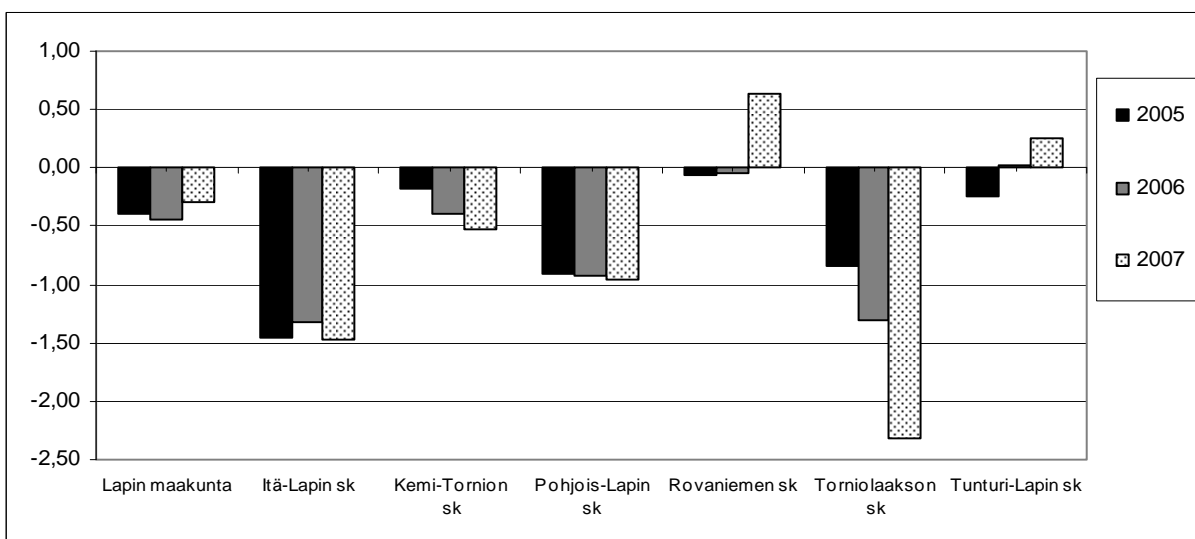
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

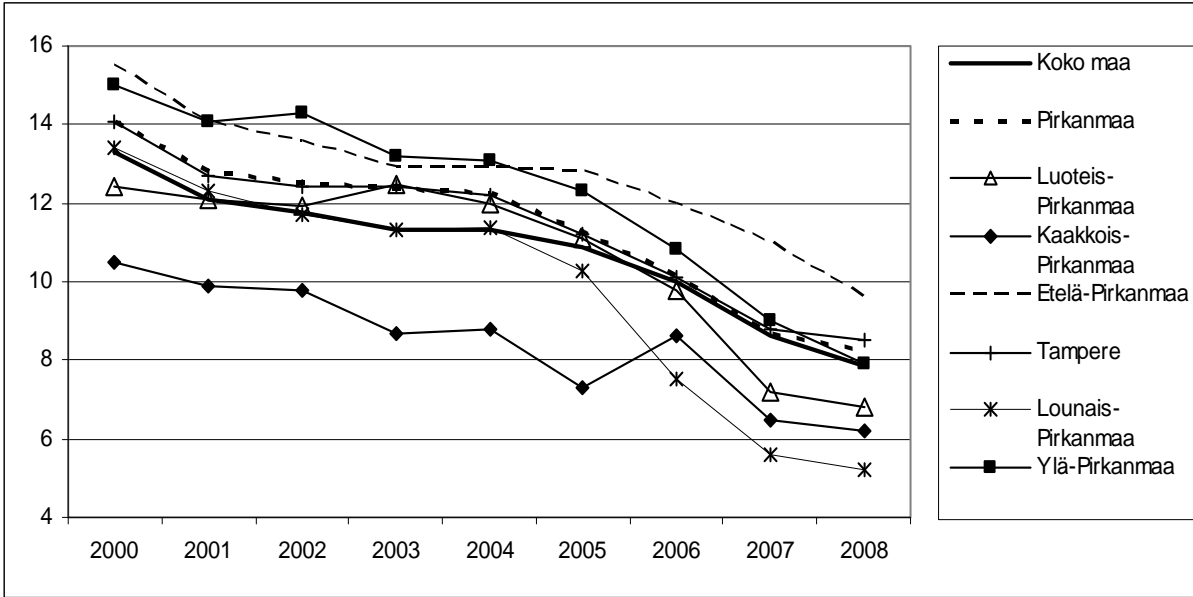
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

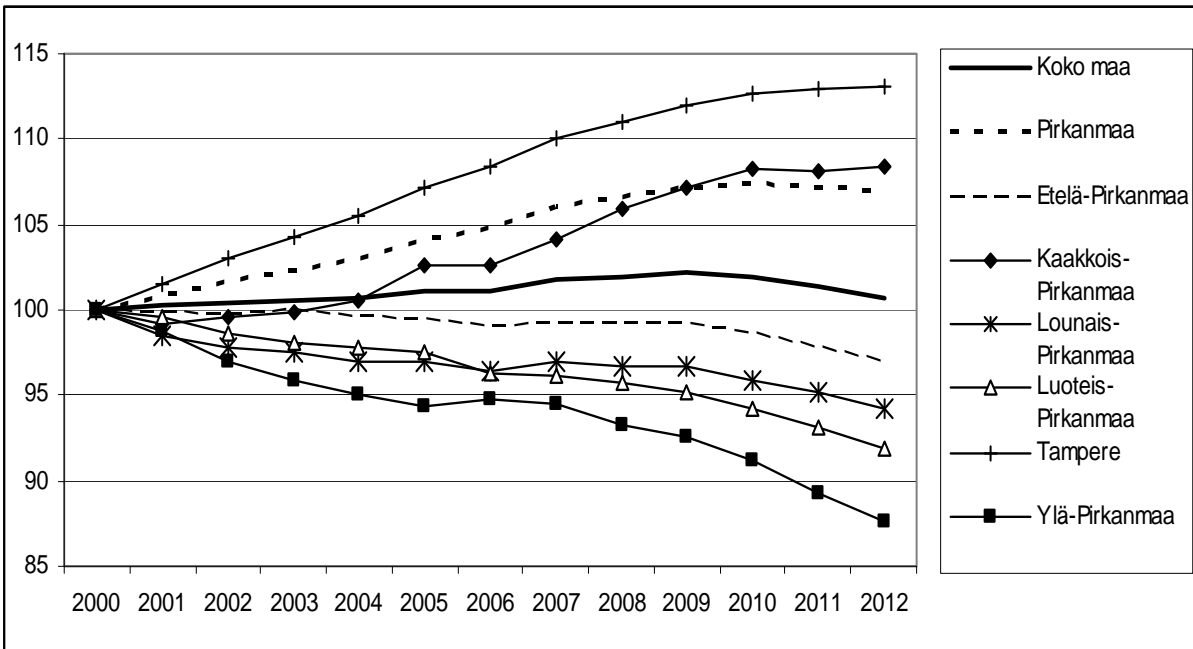
Pirkanmaa

Pirkanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä erityisesti työllisyyden ja talouden suhteen. Myös väestö on kasvanut lähinnä nettomuuton ansiosta kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Luoteis- ja Ylä-Pirkanmaalla, joissa erityisesti työikäisten määrä vähenee nopeasti. Työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan kasvavan edelleen koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on yhä koko maata korkeammalla tasolla Tampereen ja Etelä-Pirkanmaan seutukunnissa. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla erityisesti rakentamisessa ja teollisuudessa.

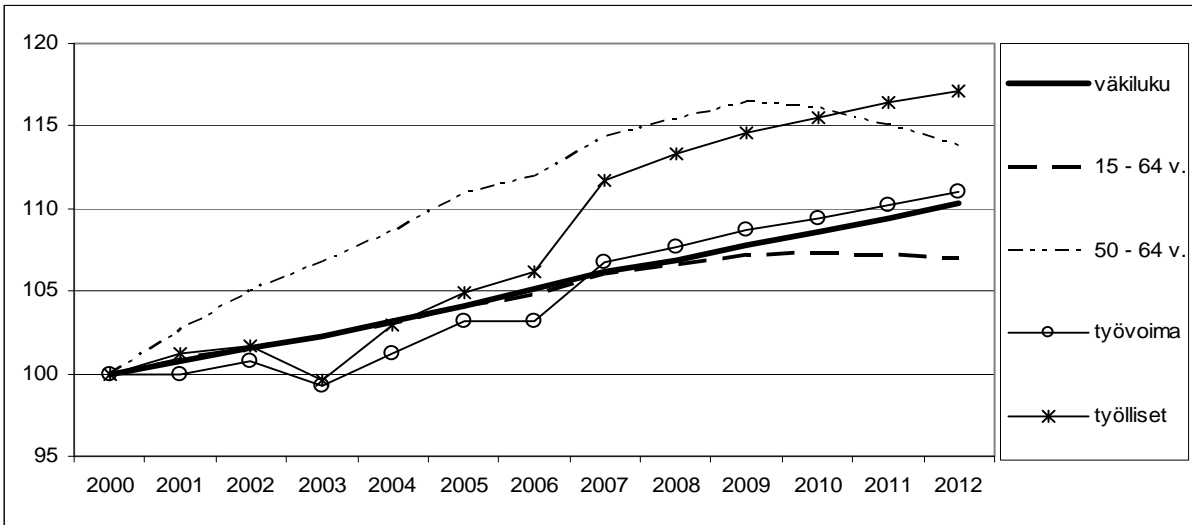
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

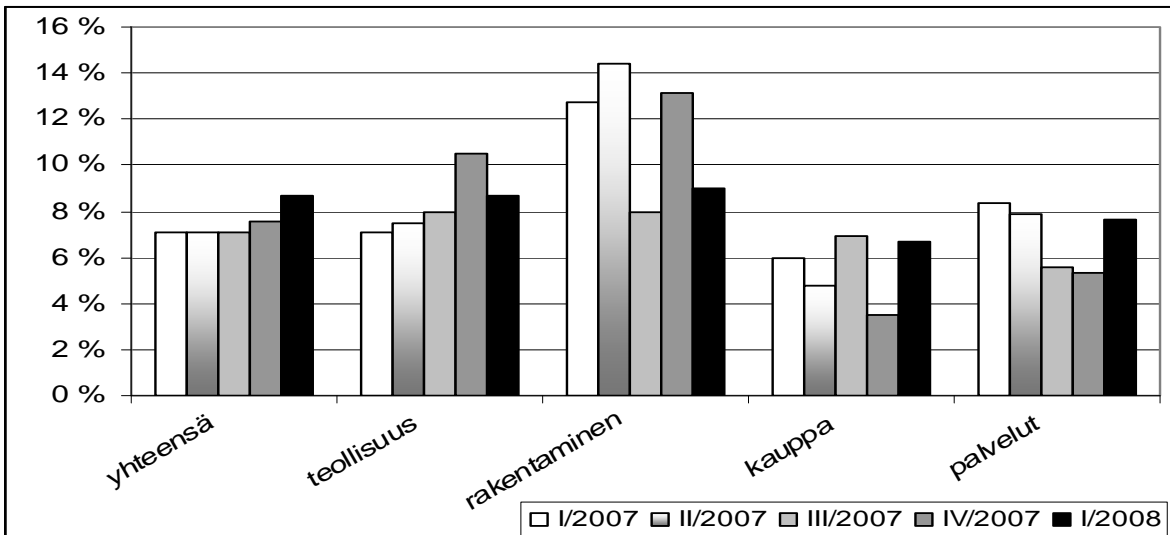
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain, v. 2000=100

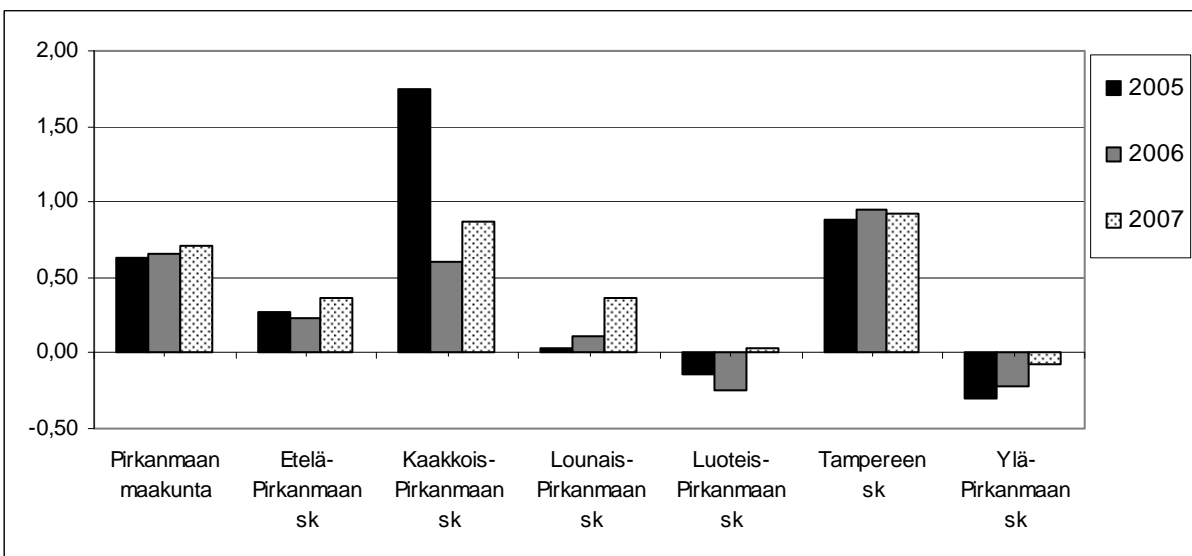
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007, ennuste vuosille 2008-2012

Kuvio 4. Yritystoiminnan liikevaihdon trendi päätoimialoittain 2000-2007

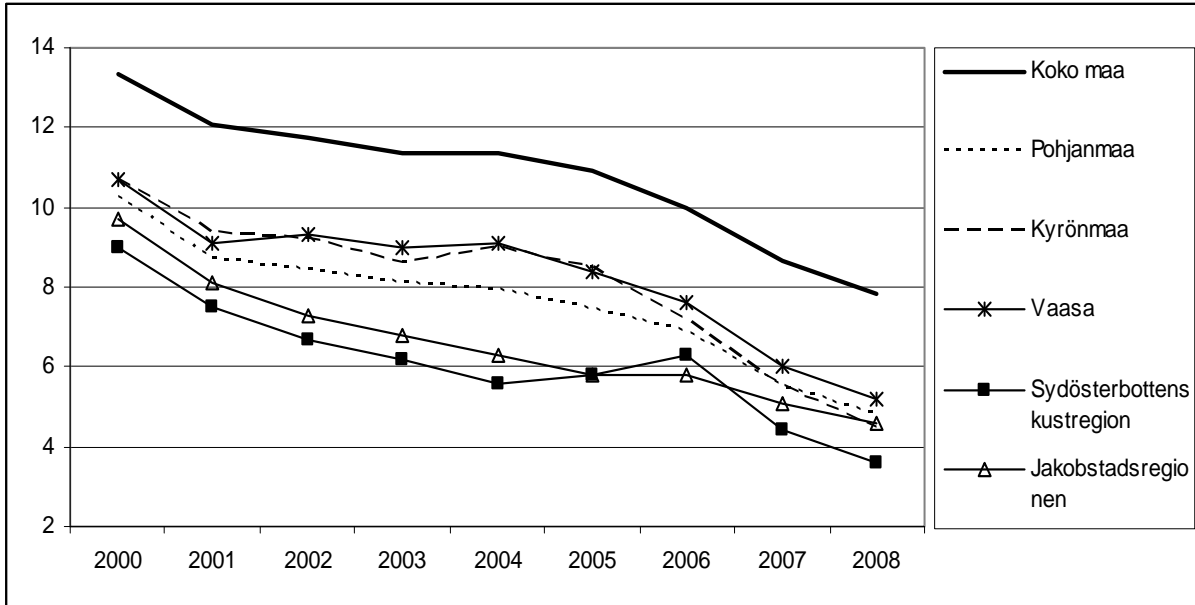
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

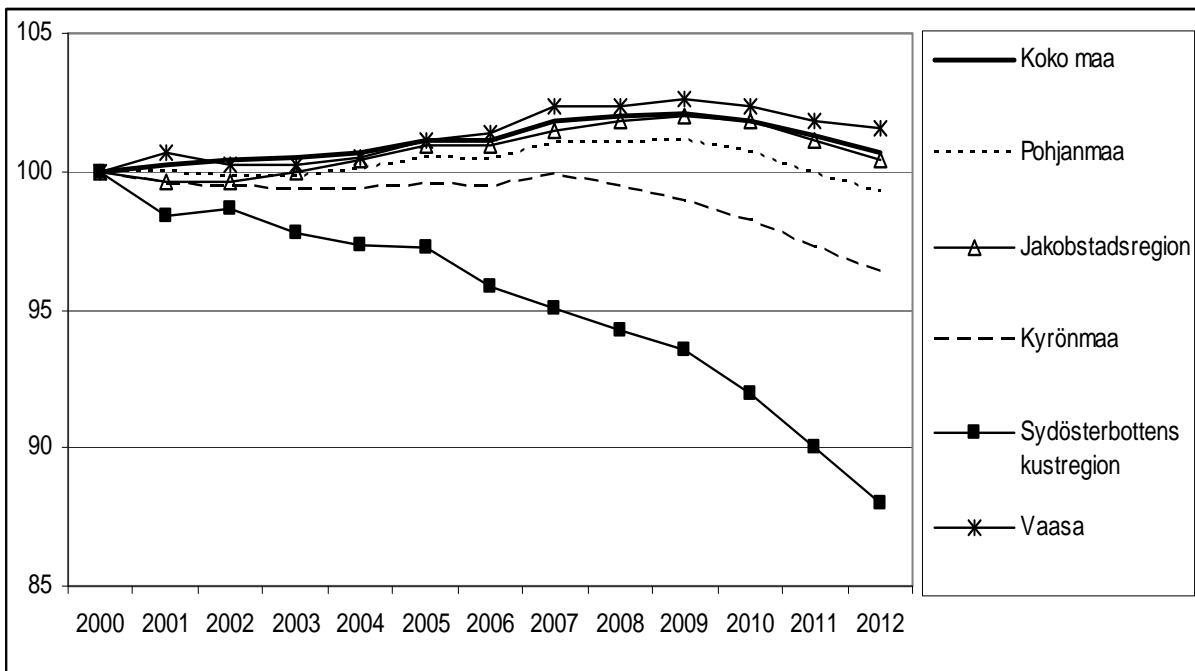
Pohjanmaa

Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä erityisesti työllisyyden ja talouden suhteen. Väestön määrä kasvaa lähinnä Vaasan seutukunnassa, jossa muuttoliike on voitollista ja työikäisen väestön määrä vielä lisääntyy. Muissa seutukunnissa on koettu muuttotappioita ja työikäisten määrä vähenee erityisesti Pohjanmaan rannikon seutukunnassa. Vaasan seudun hyvän kehityksen ansiosta työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan kasvavan edelleen koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa ja on koko maata alemmalla tasolla. Yritys-toiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaasti rakentamisessa ja teollisuudessa

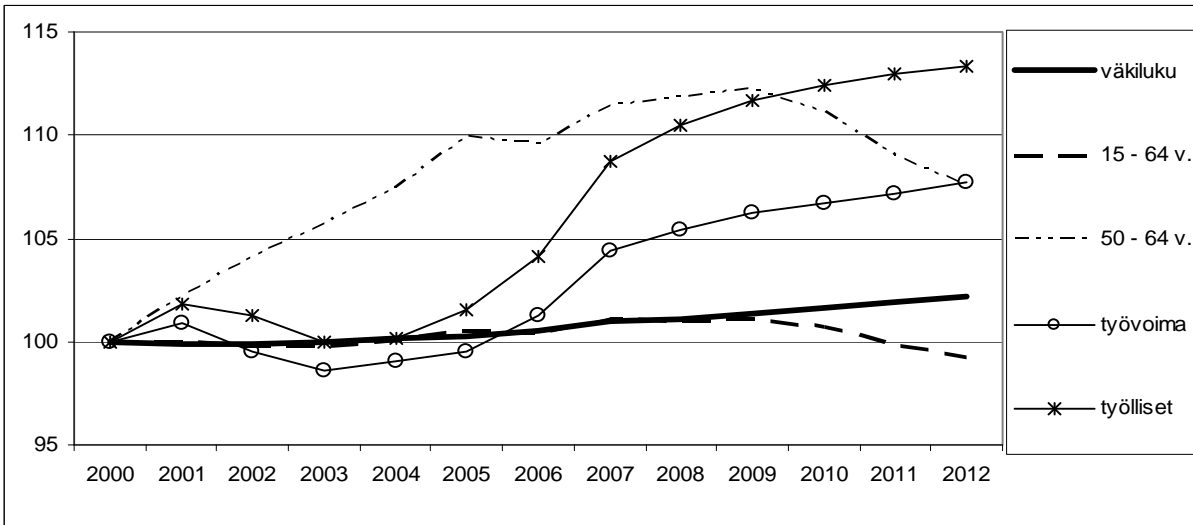
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

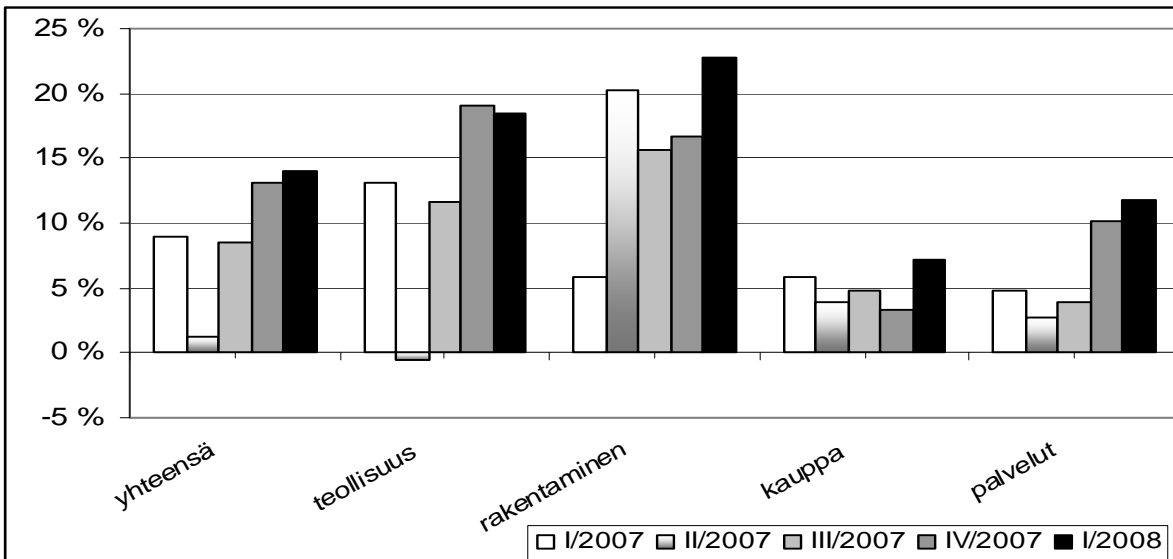
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

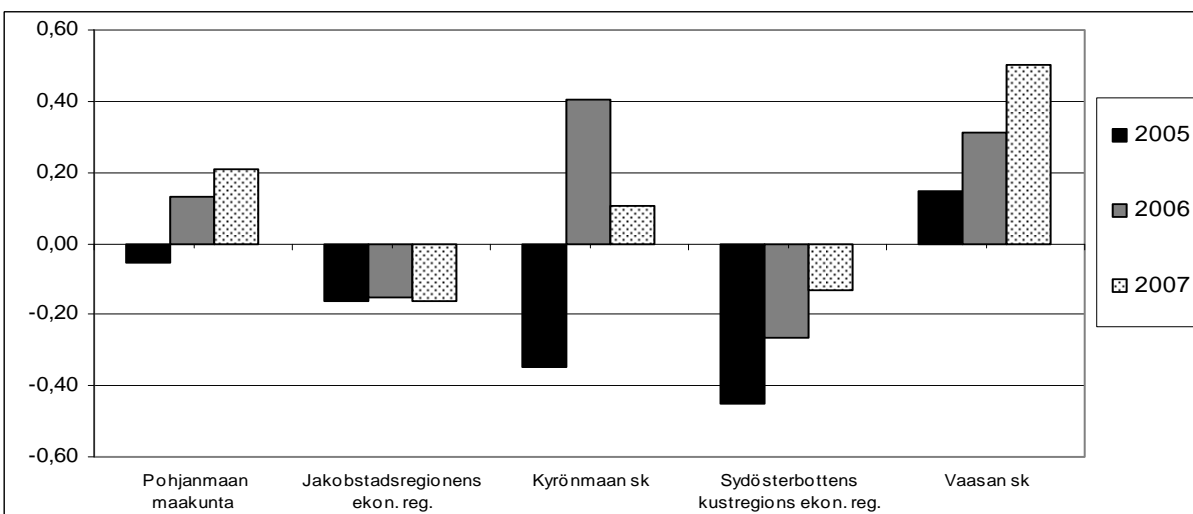
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

Kuvio 4. Yritystoiminnan liikevaihdon trendi päätoimialoittain 2000- 2007

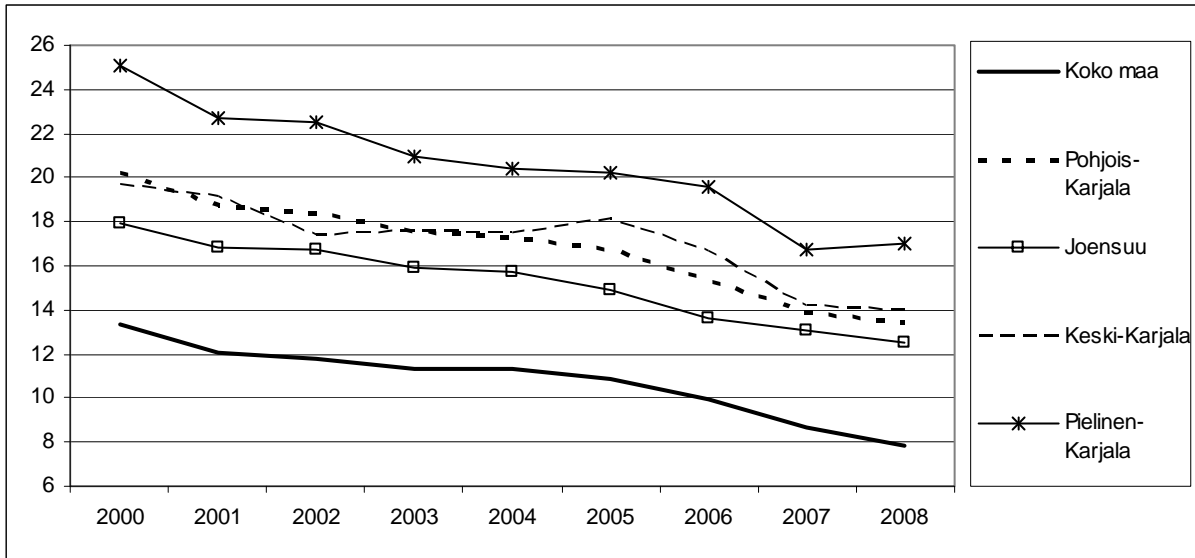
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

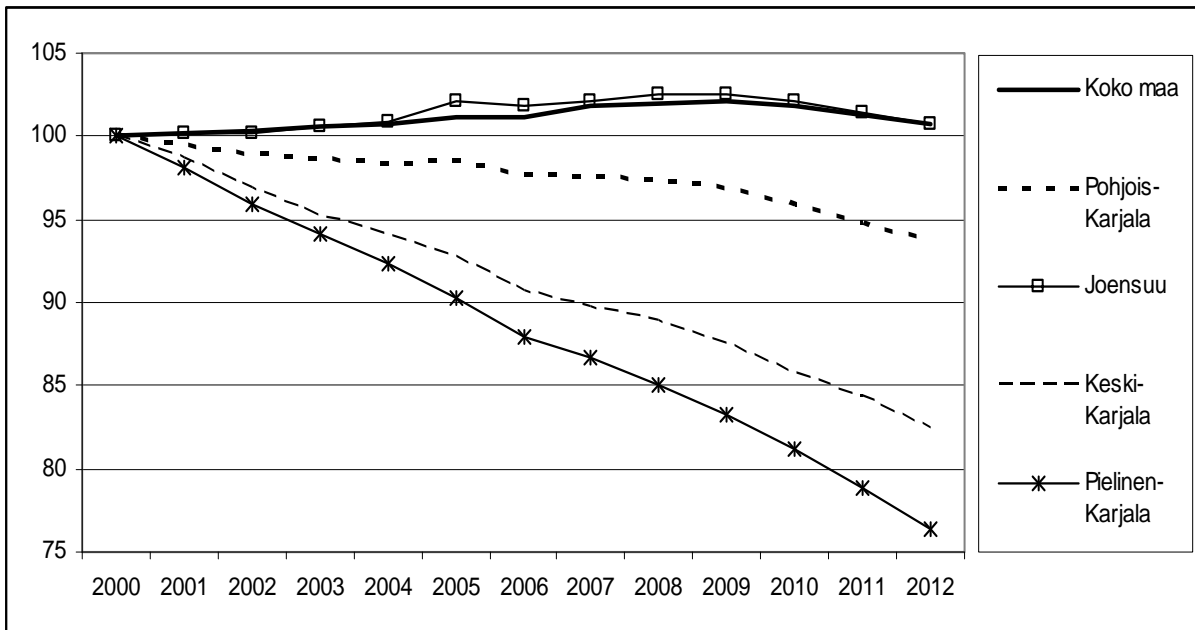
Pohjois-Karjala

Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on selvästi koko maan keskiarvon yläpuolella. Työikäisten määrä vähenee Pohjois-Karjalan kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Joensuussa ja nopeinta vähenemistä on Keski-Karjalan ja Pielisen-Karjalan seutukunnissa. Pohjois-Karjalan väkiluvun ennustetaan laskevan edelleen ja ikääntymisen myötä eläkeläisten määrä kasvaa voimakkaasti. Työvoiman määrän arvioidaan lähivuosina pysyvän ennallaan ja työttömyyden alenevan. Päätoimialojen liikevaihto on kasvanut edelleen teollisuutta lukuun ottamatta, jonka osalta on ollut selvää laskua viimeisen vuoden aikana. Joensuun seutukunnan muuttovoitto on supistunut ja samalla muiden seutukuntien tappiot ovat hieman tasoittuneet.

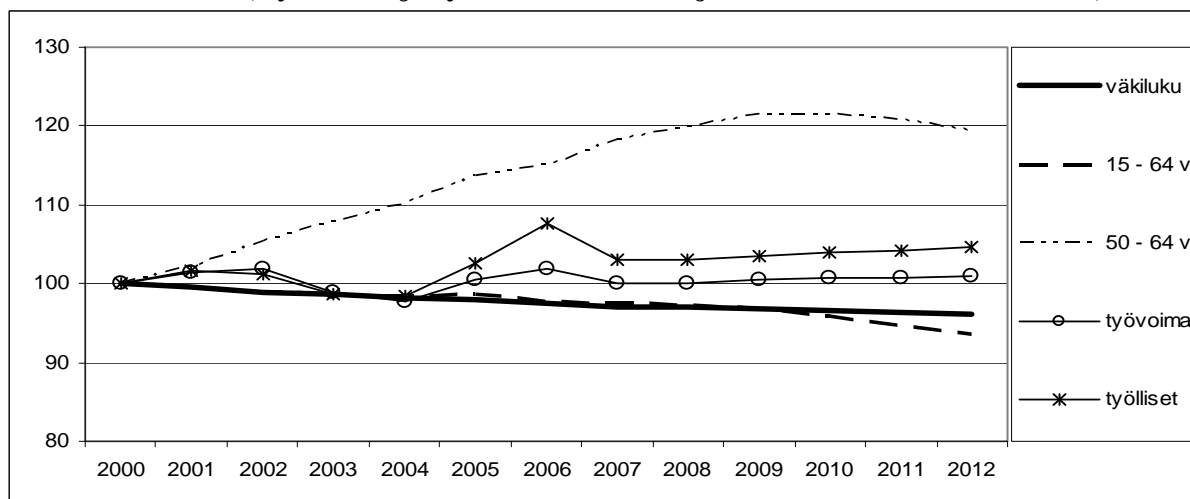
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

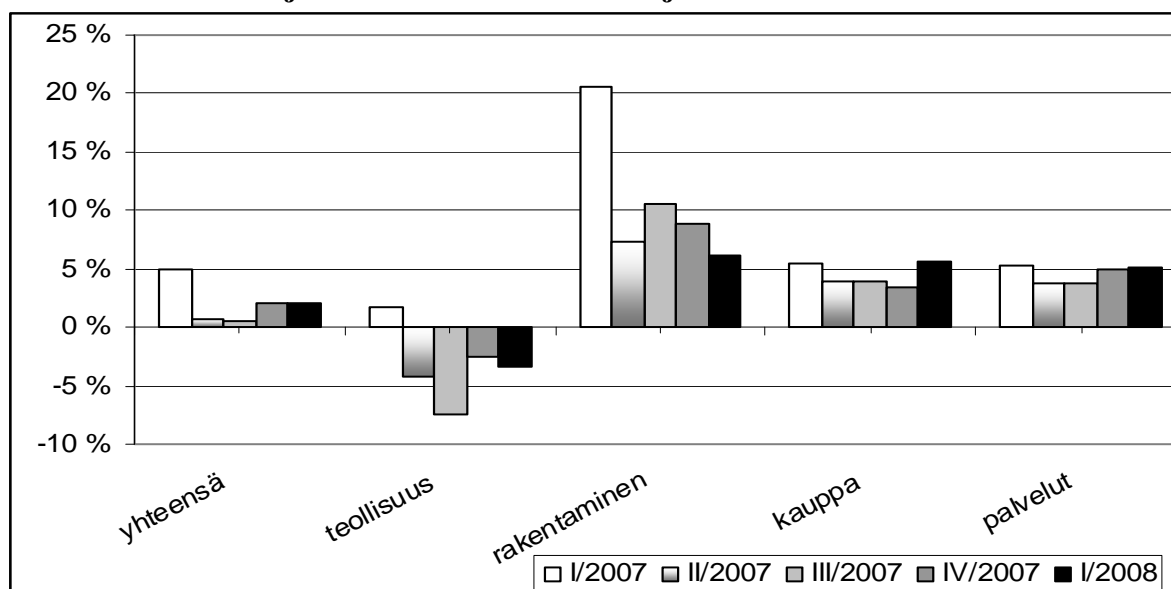
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain, v. 2000=100

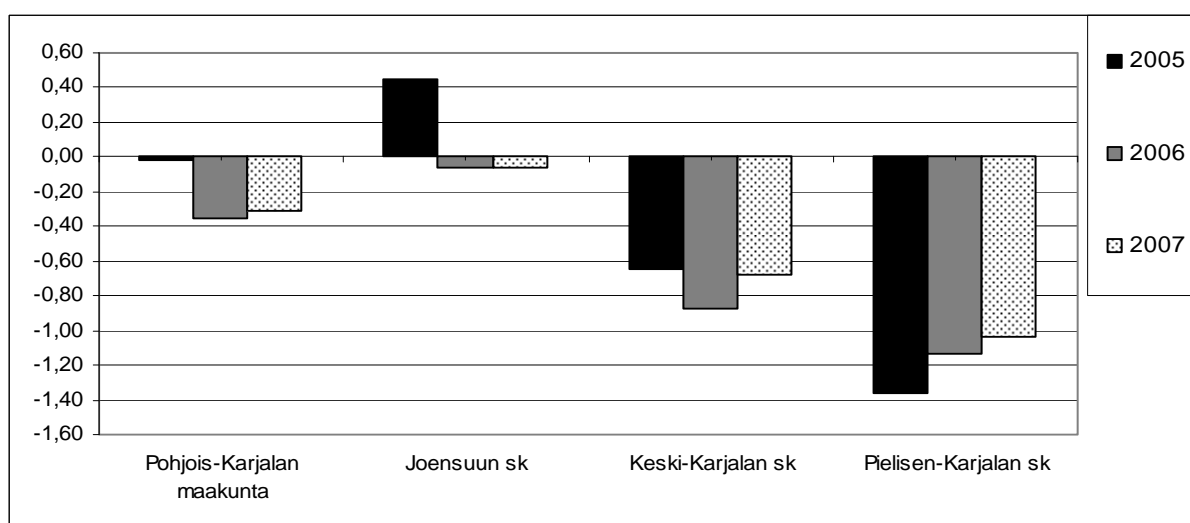
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste vuosille 2008-2012, v. 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

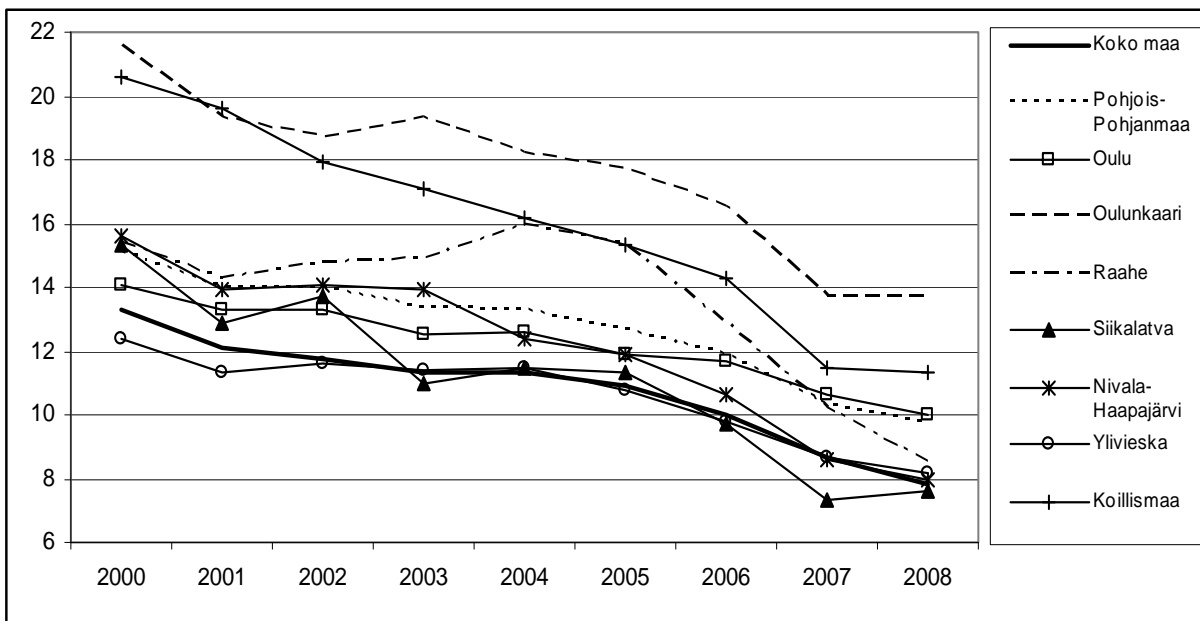
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

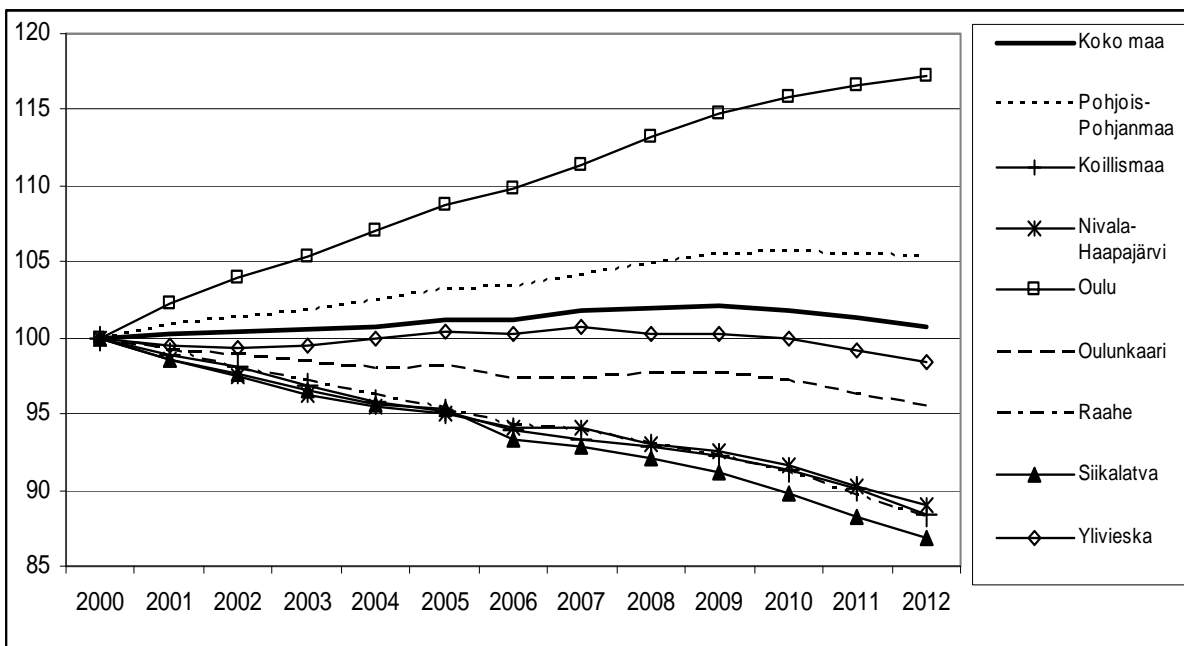
Pohjois-Pohjanmaa

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä väestön, työllisyyden ja talouden suhteen. Maakunnan kehitys on kuitenkin kaksijakoista siten, että väestö ja työvoima kasvaa enää Oulun seutukunnassa. Muissa seutukunnissa muuttoliike on tappiollista ja työkäisen väestön määrä on alkanut laskea. Oulun seudun hyvän kehityksen ansiosta työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan kasvavan lähivuosina koko maakunnassa. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on koko maata korkeammalla tasolla kaikissa paitsi Siikalatvan seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaasti rakentamisessa ja hieman myös muilla päätoimialoilla. Teollisuuden liikevaihto kääntyi jälleen nousuun vuoden 2008 alussa.

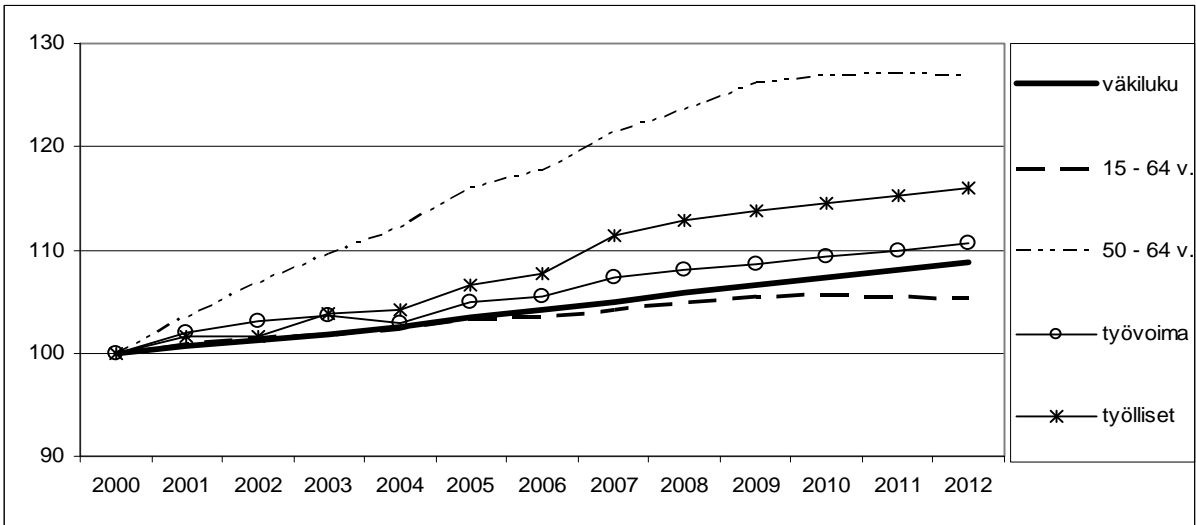
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

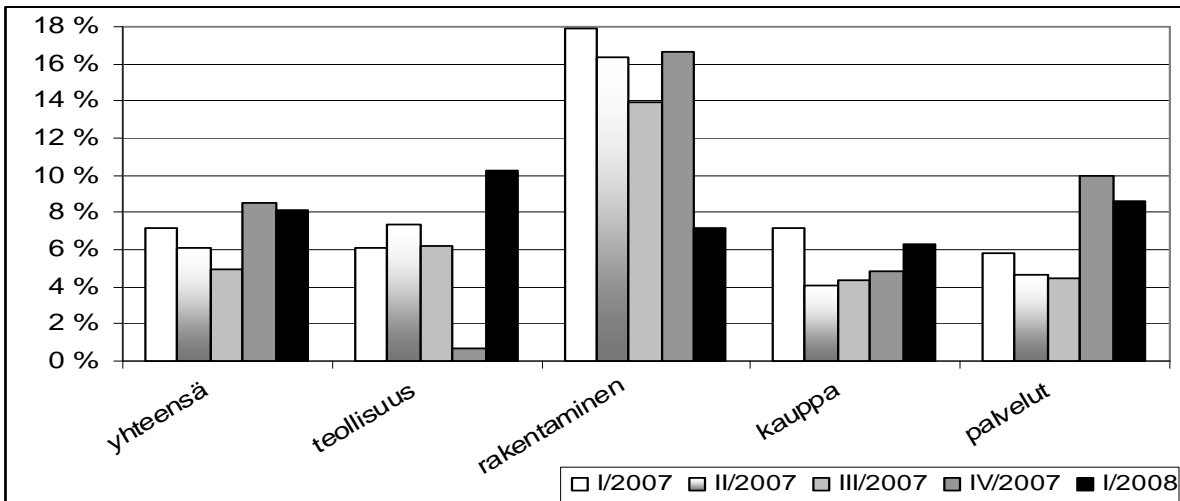
Kuvio 2. Työkäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 - 2012, 2000=100

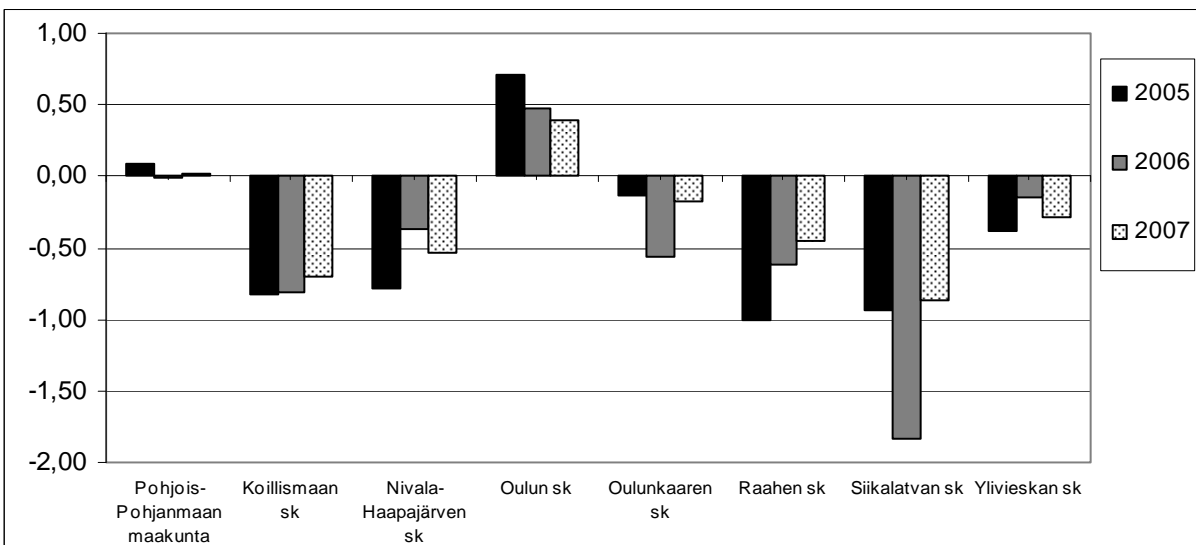
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

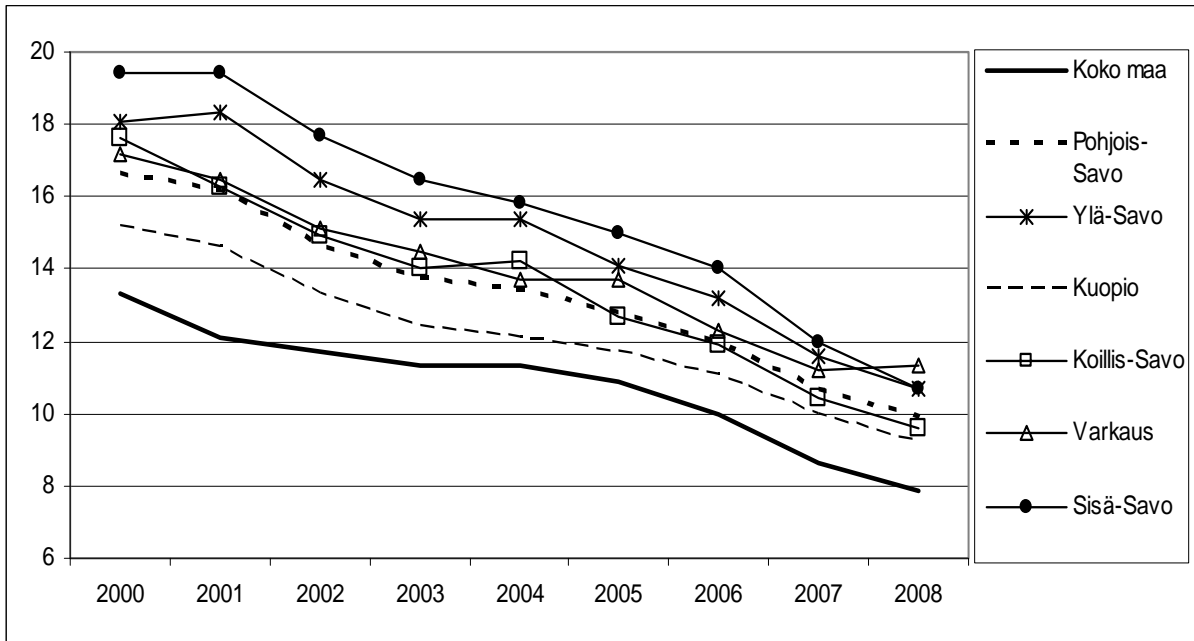
Kuvio 5 Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

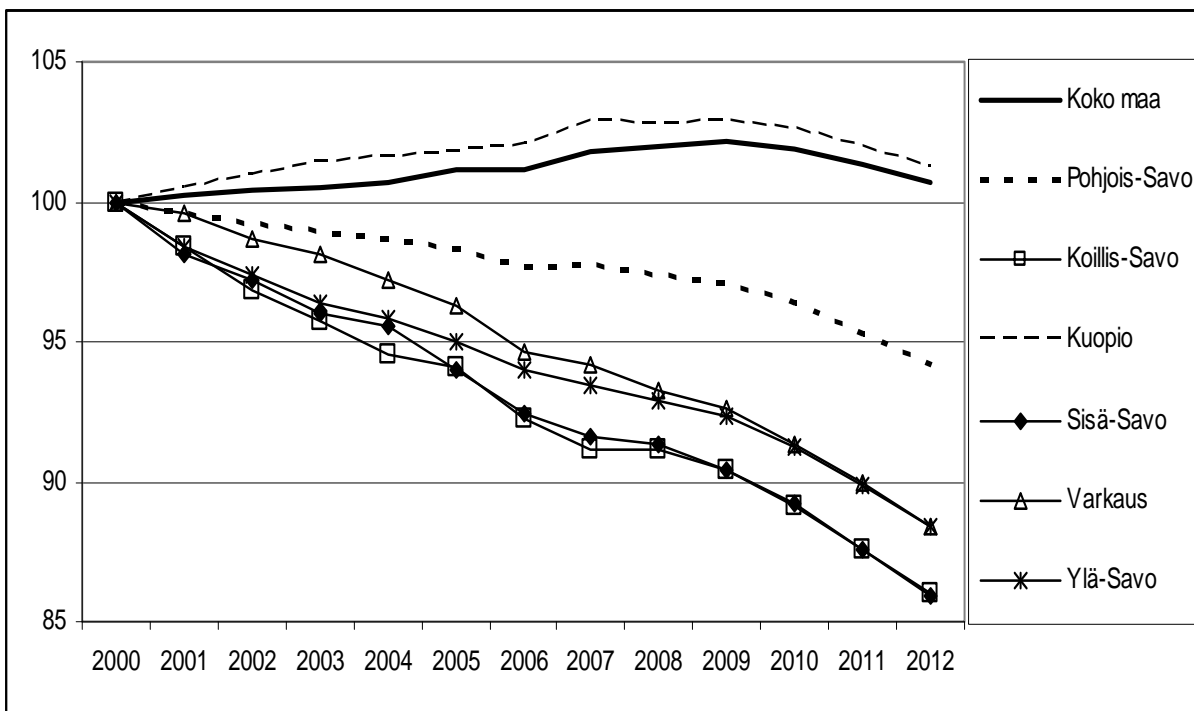
Pohjois-Savo

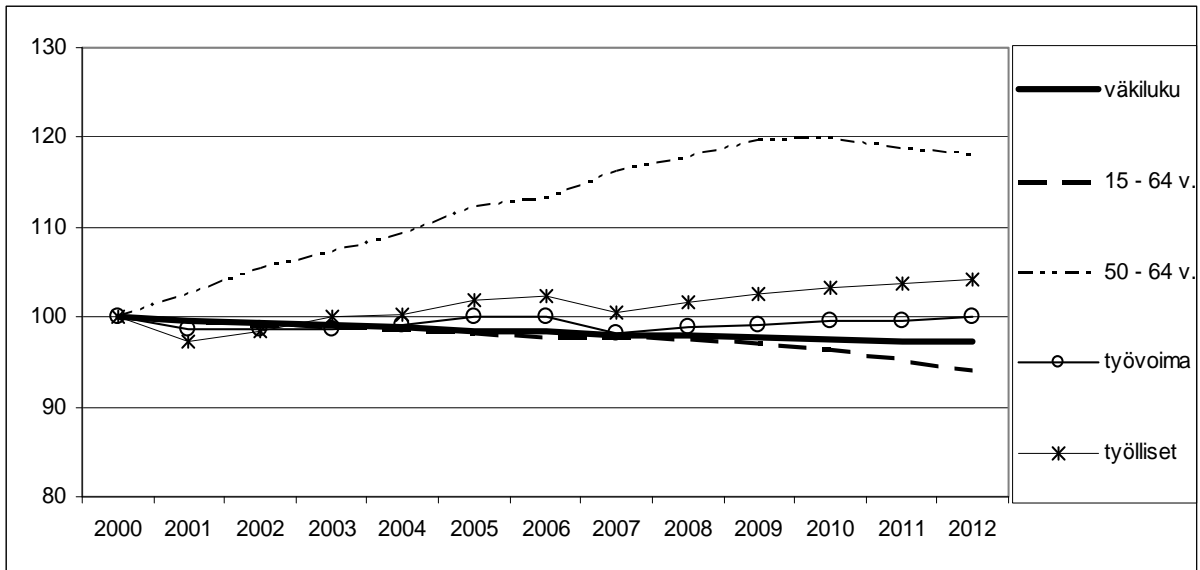
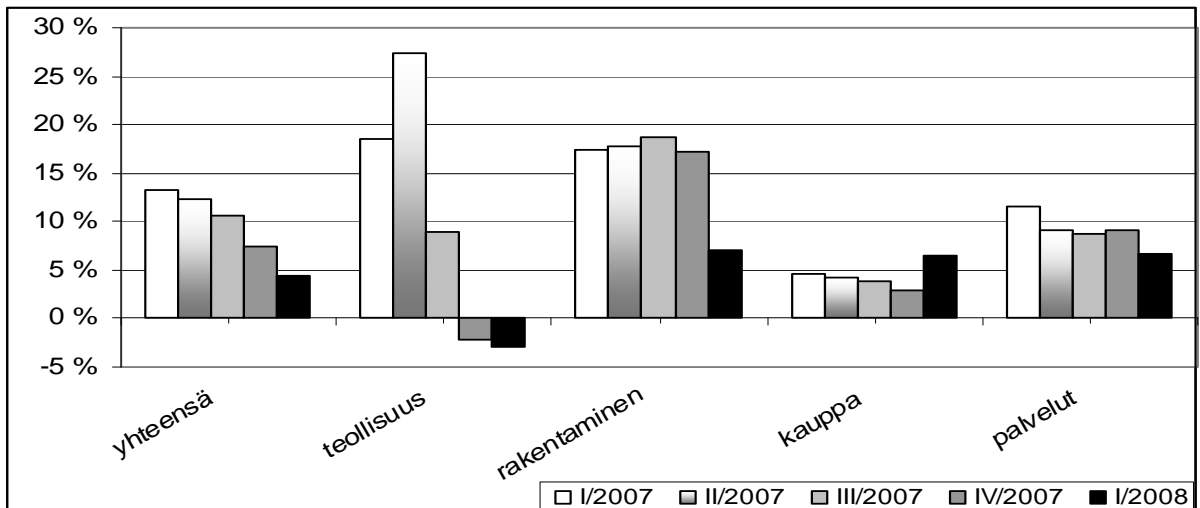
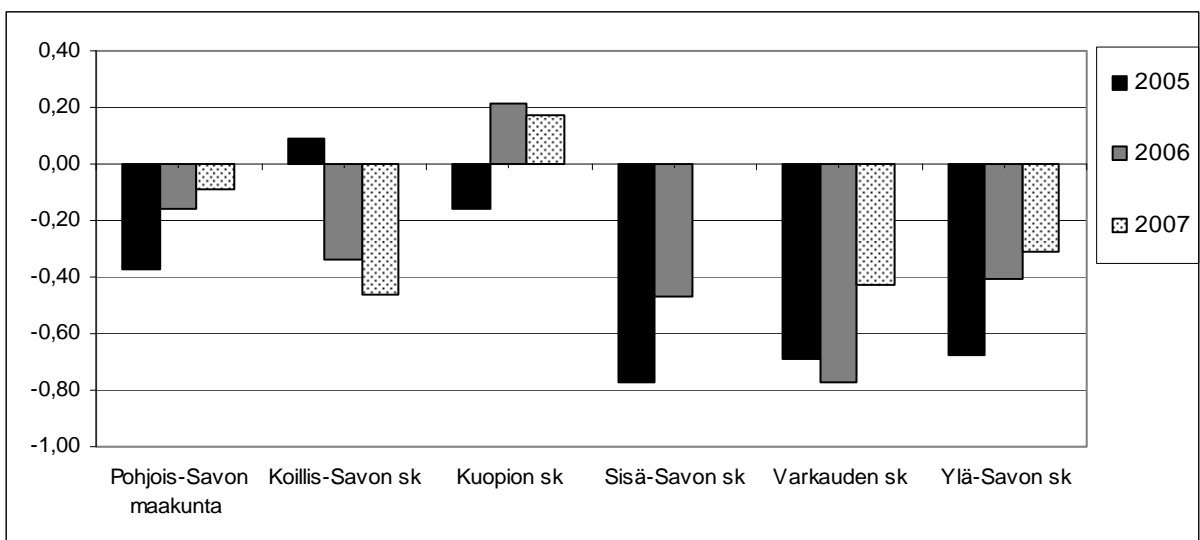
Pohjois-Savon maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä työllisyyden sekä talouden suhteen. Väkiluku on ikääntymisen myötä ollut laskussa jo vuosia ja muuttoliike on tappiollista muissa paitsi Kuopion seutukunnassa. Työikäinen väestö vähenee kaikissa seutukunnissa, mutta koko maakunnassa työllisten määrä on vielä hieman noussut. Työttömyysaste on alentunut kaikissa seutukunnissa, mutta on edelleen selvästi koko maan tason yläpuolella. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaimmin rakentamisen ja palvelujen sektoreilla, mutta on teollisuuden osalta kääntynyt laskuun.

Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000 - 2012, 2000=100

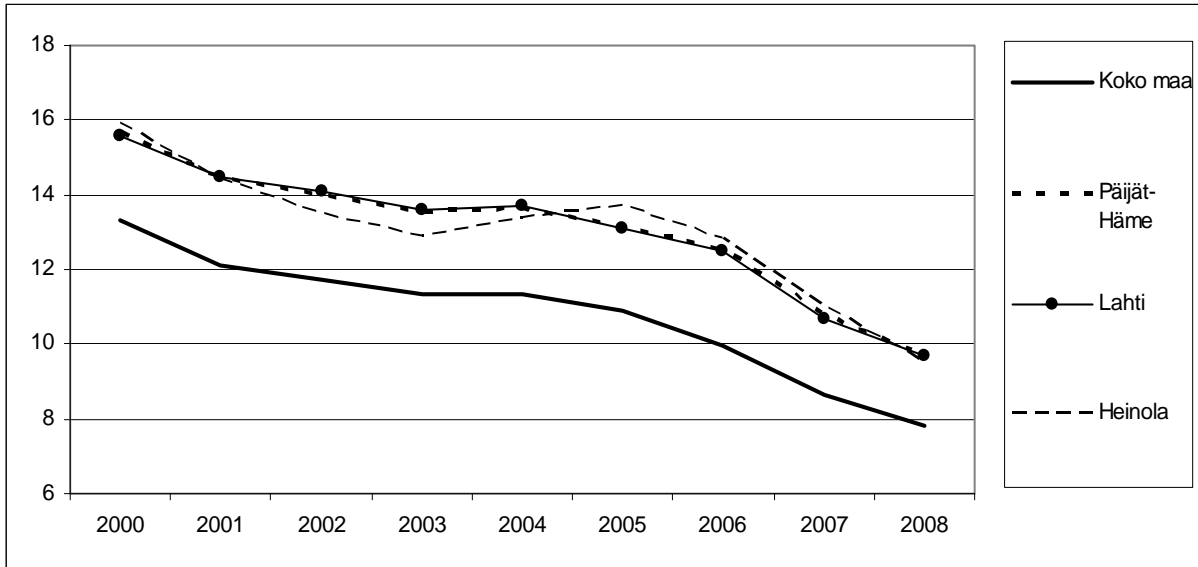

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100**Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008****Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007**

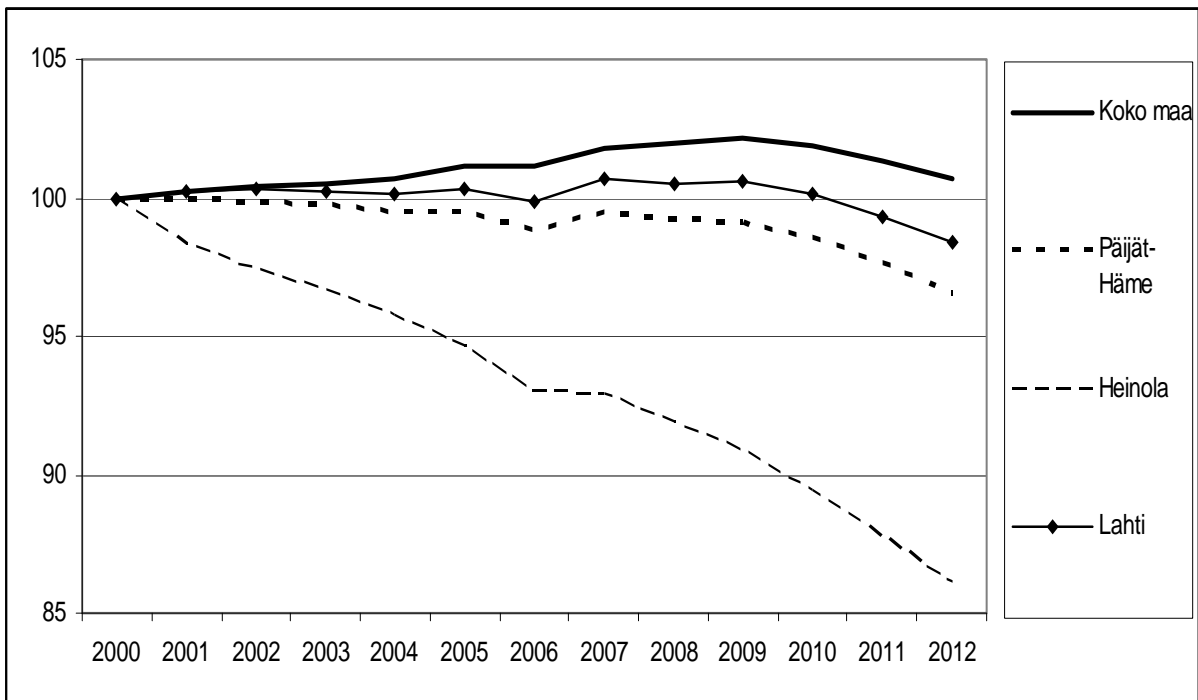
Päijät-Häme

Päijät-Hämeen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä työllisyyden sekä talouden suhteen. Väkiluku on kasvanut nettomuuton ansiosta erityisesti Lahden seutukunnassa ja myös Heinolan seutukunta sai muuttovoittoa viime vuonna. Ongelmana on työikäisten määrä nopea väheneminen Heinolan seudulla. Koko maakunnassa työvoiman ja työllisten määrän arvioidaan edelleen hieman kasvavan. Työttömyysaste on alentunut molemmissa seutukunnissa, mutta on selvästi koko maan tason yläpuolella. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut voimakkaasti rakennussektorilla ja lievemmin muilla toimialoilla.

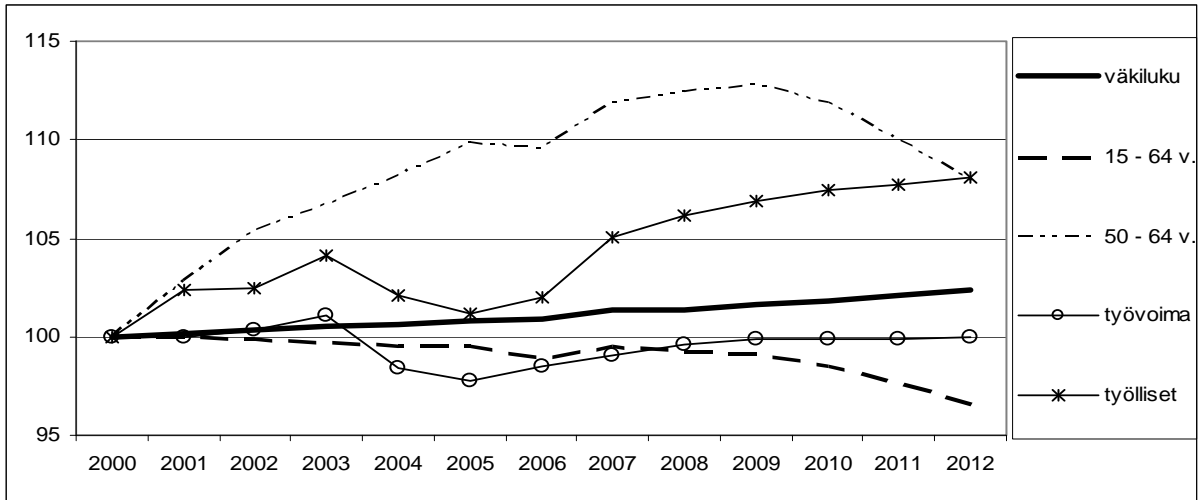
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

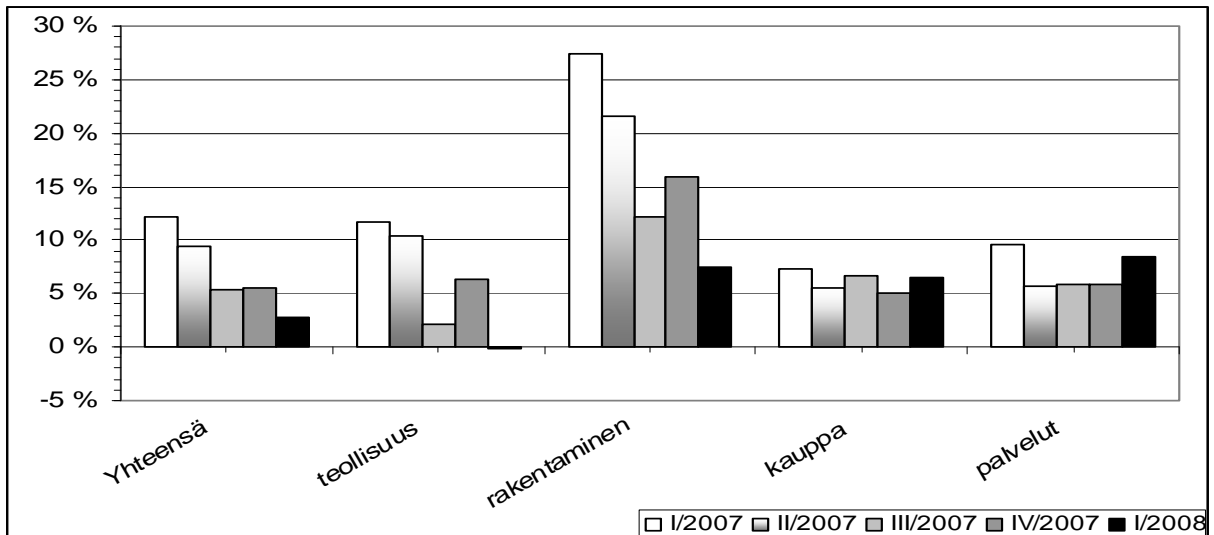
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

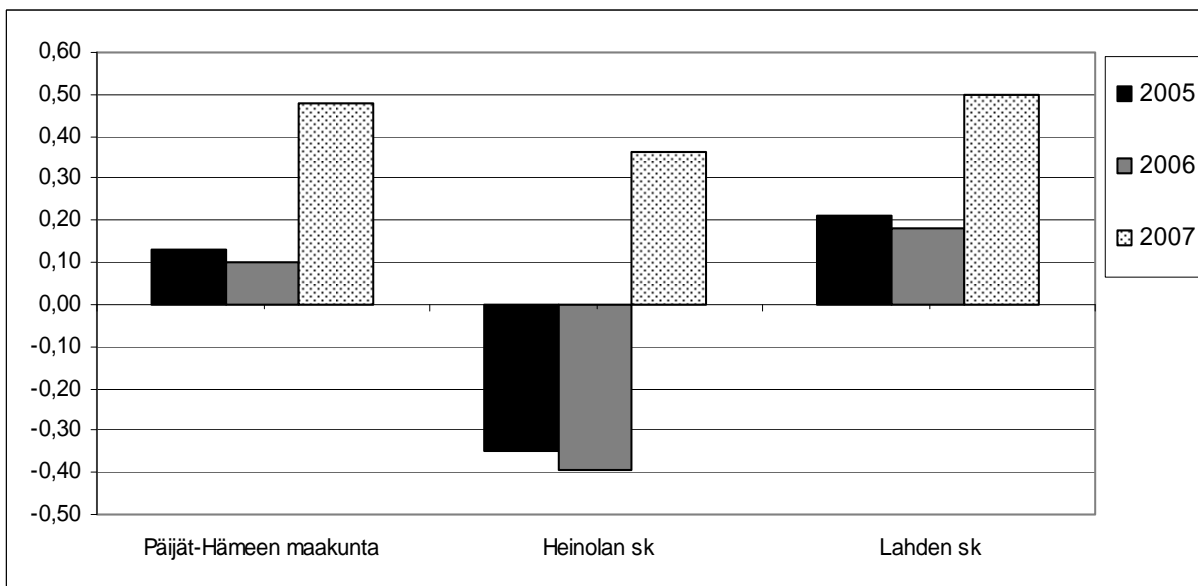
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2000- 2007

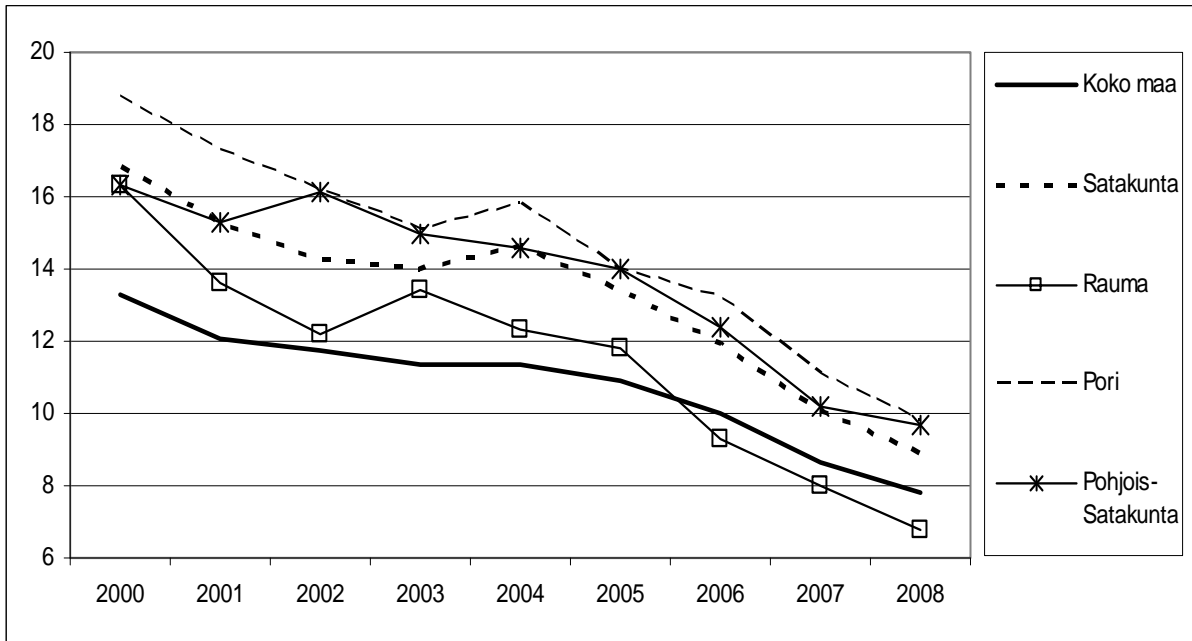
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

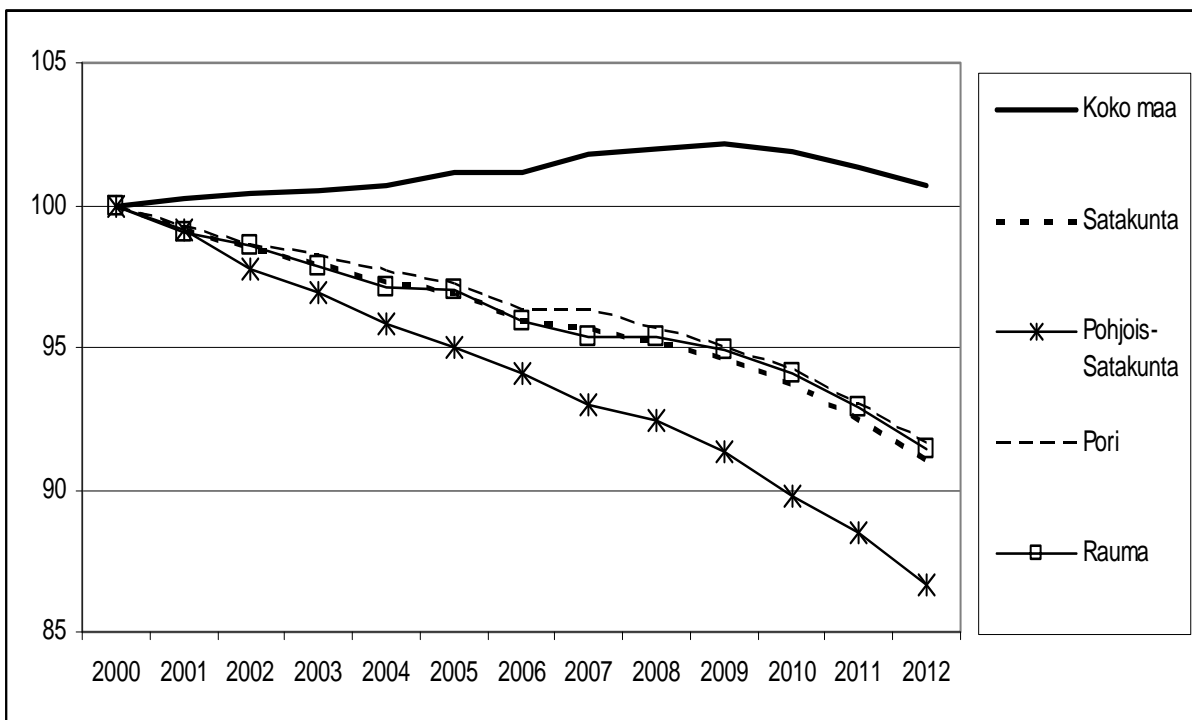
Satakunta

Satakunnan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä työllisyyden ja talouden osalta. Sen sijaan väestönkehitys on jo pitkään ollut vähenevä muuttotappioiden ja ikääntymisen myötä. Muuttoliike on lähes tasapainossa Porin seudulla, mutta erityisesti Pohjois-Satakunnan seudulla muuttotappio on kasvanut. Työikäisten määrä vähenee kaikissa seutukunnissa ja voimistuu tulevina vuosina, mikä vaikuttaa myös työllisten määrän kasvuun. Työttömyysaste on alentunut viime vuosina, mutta on koko maan tason yläpuolella kaikissa muissa paitsi Rauman seutukunnassa. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla ja erityisen nopeasti rakentamisessa.

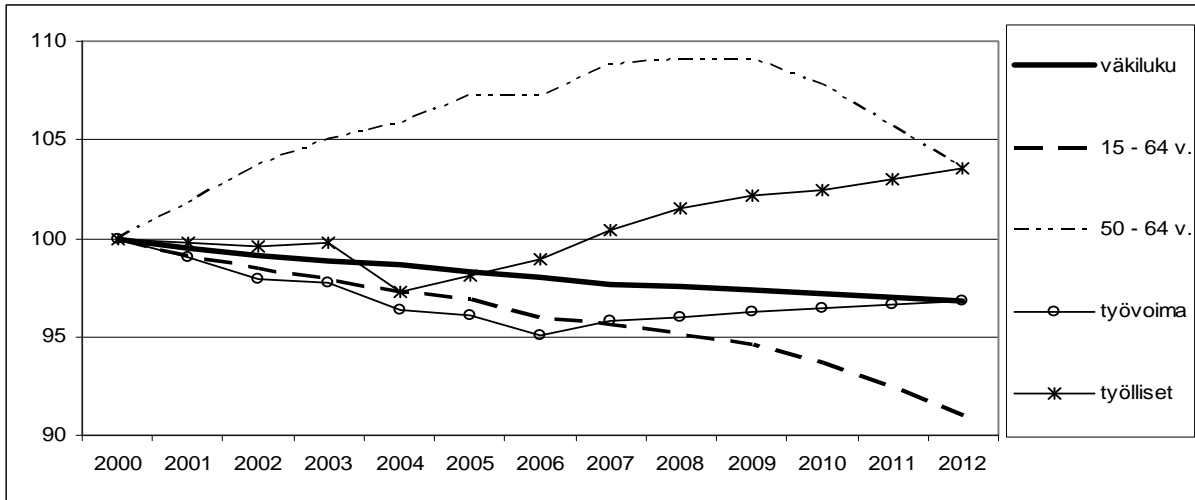
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

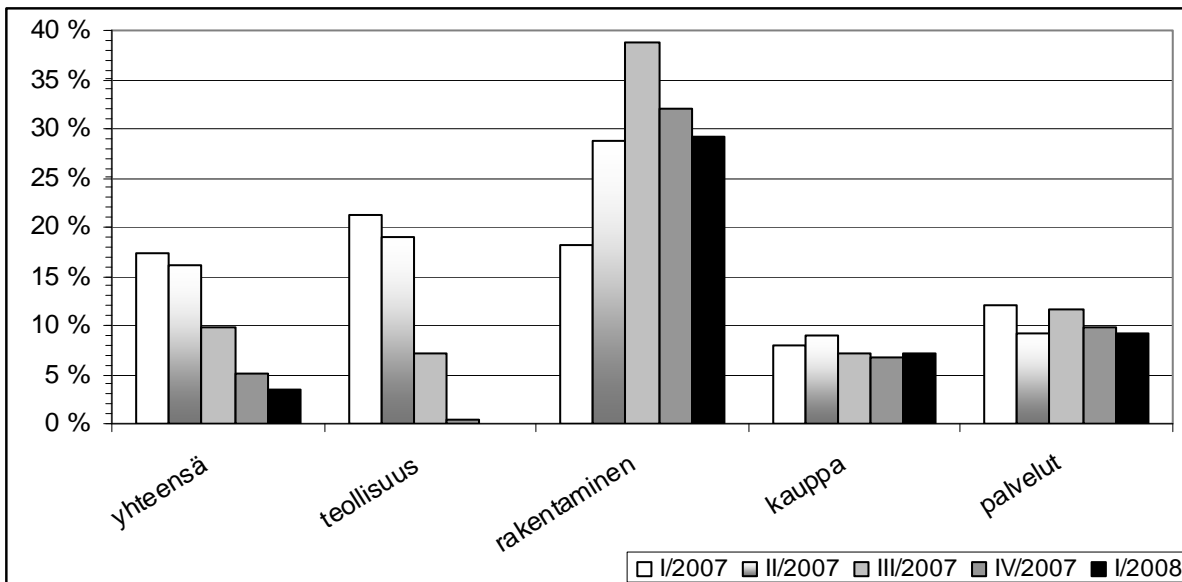
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain 2000-2012, 2000=100

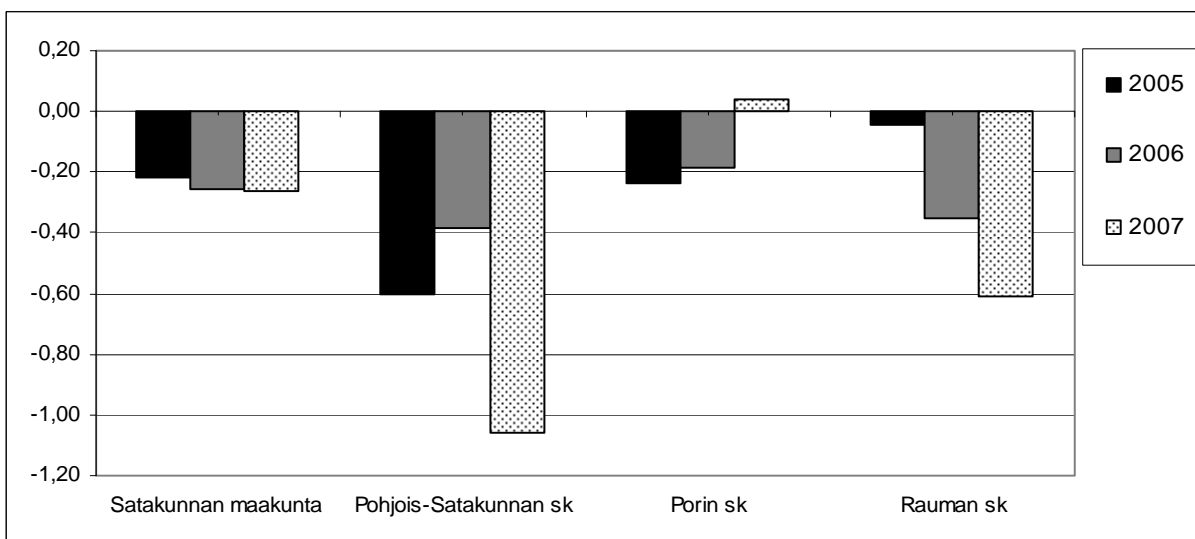
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007- 2008

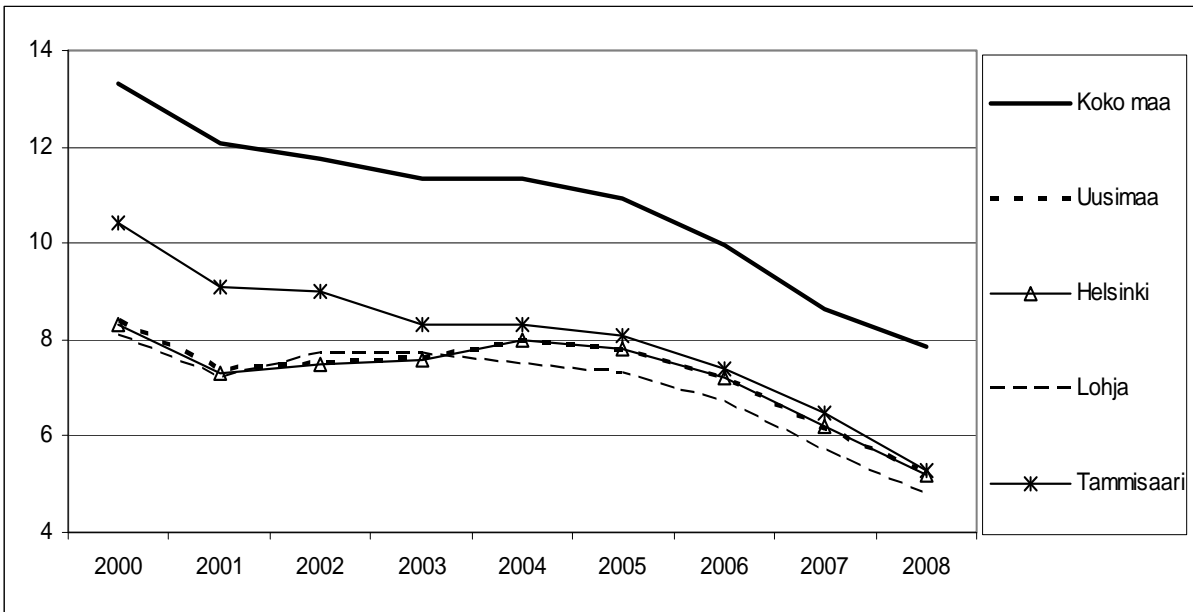
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain 2005-2007

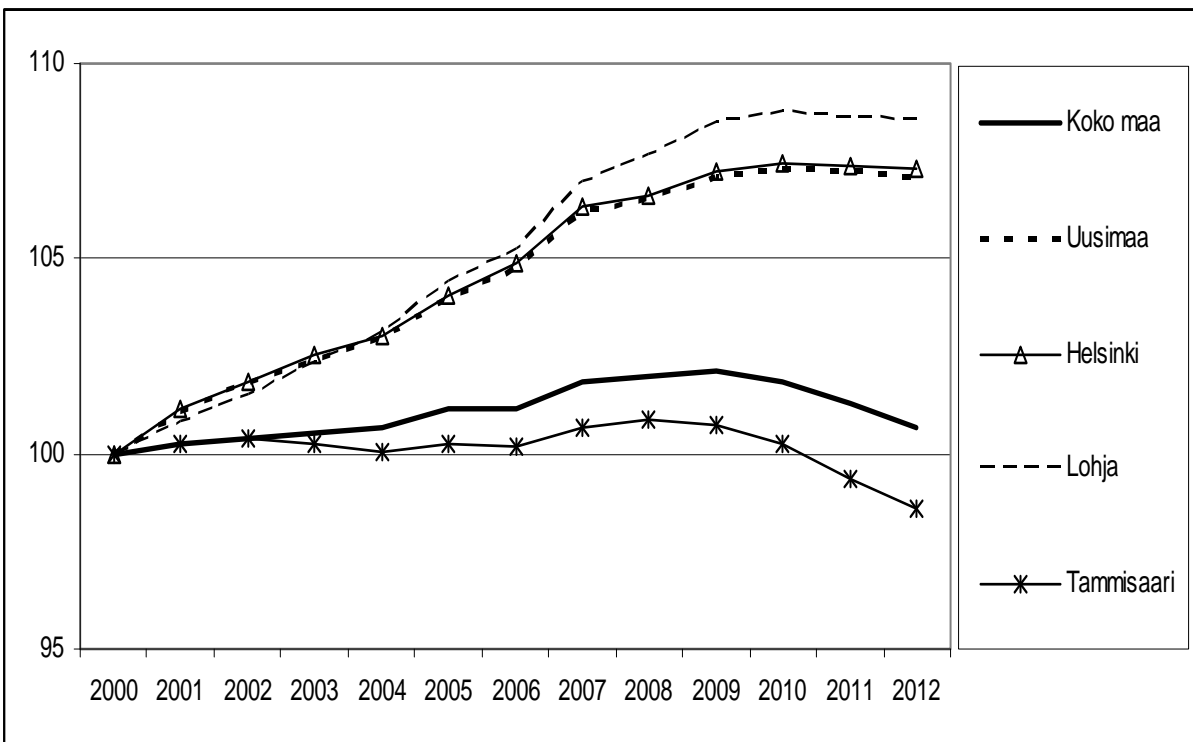
Uusimaa

Uudenmaan maakunnan kehitys on ollut viime vuosina myönteistä väestön, työllisyyden sekä talouden suhteen. Väestönkasvu on voimistunut lähinnä nettomuuton ansiosta maakunnan kaikissa seutukunnissa. Työvoiman ja työllisten määrän odotetaan kasvavan edelleen. Työikäisten määrän kasvu on muuta maata selvästi nopeampaa, mutta Tammisaaren seutukunnassa kasvu pysähtyy ja kääntyy laskuun. Työttömyysaste alenee maakunnan kaikissa seutukunnissa koko maan tasoa nopeammin. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla.

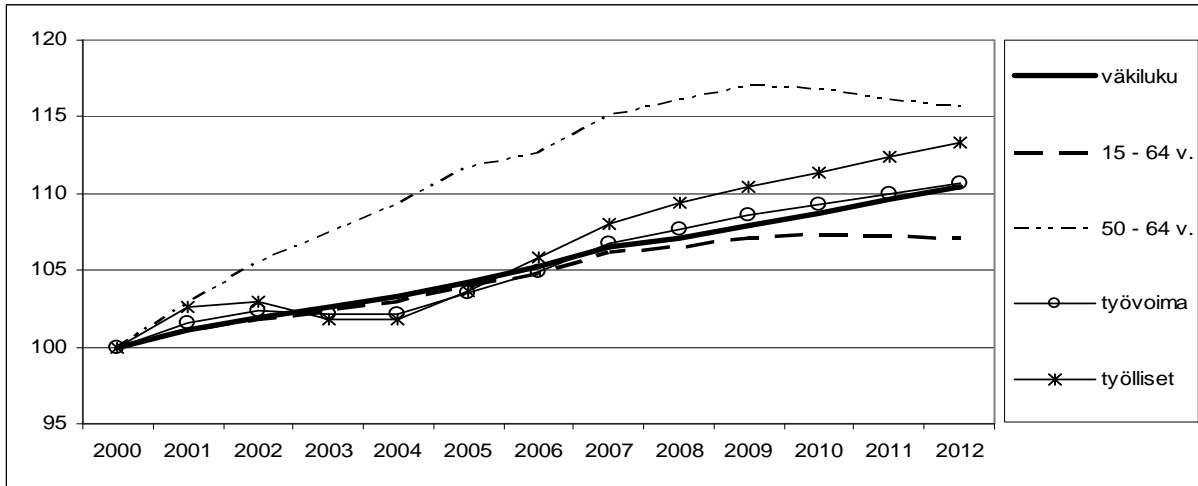
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

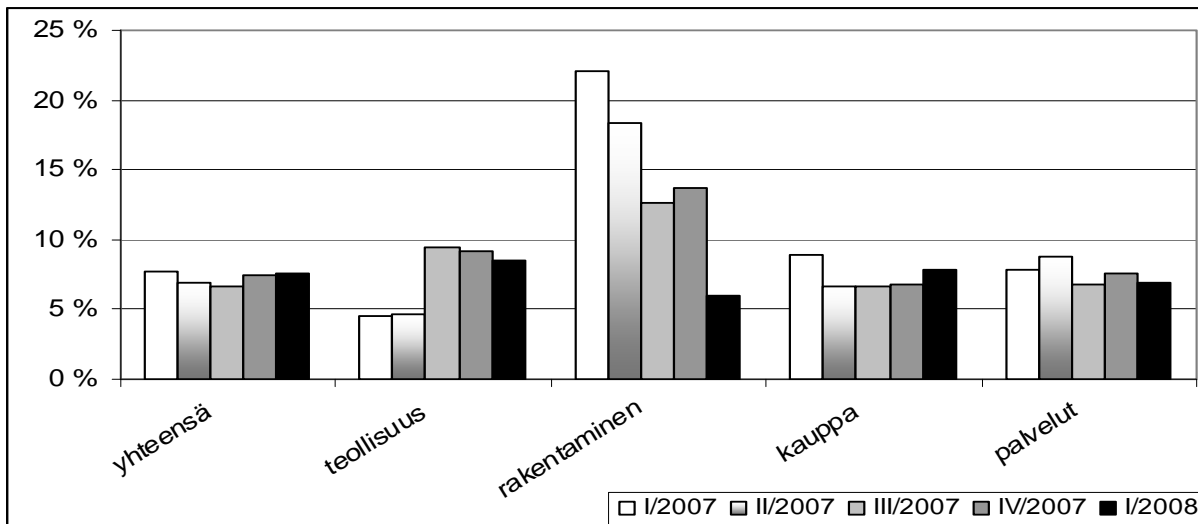
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain, v. 2000=100

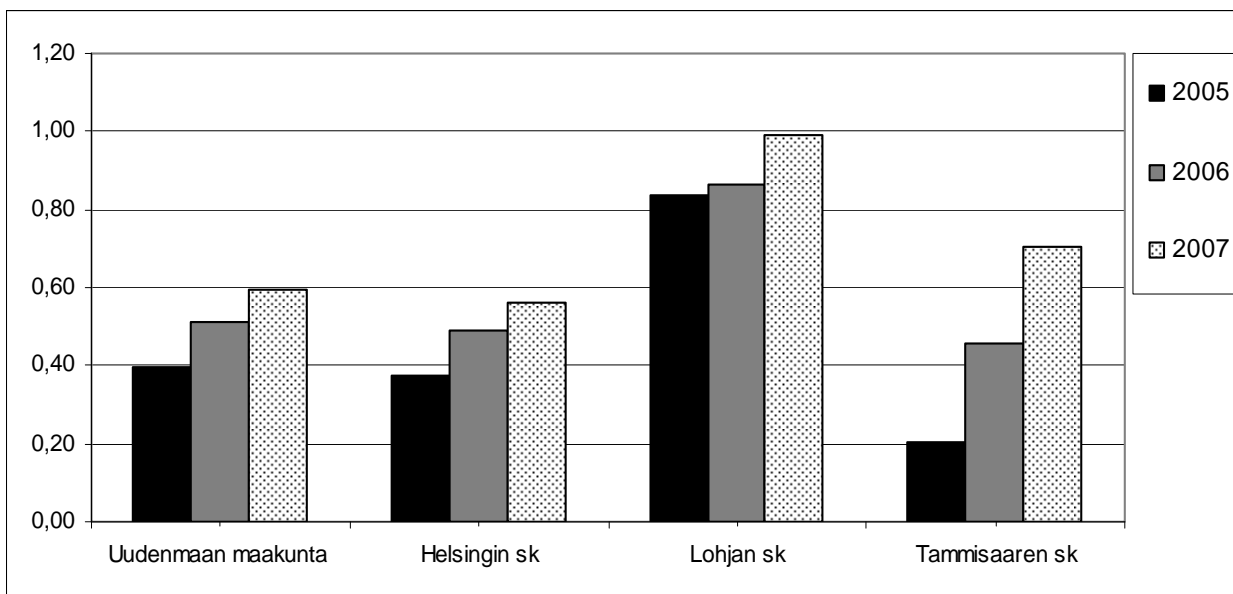
Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste 2008-2012, v. 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007- 2008

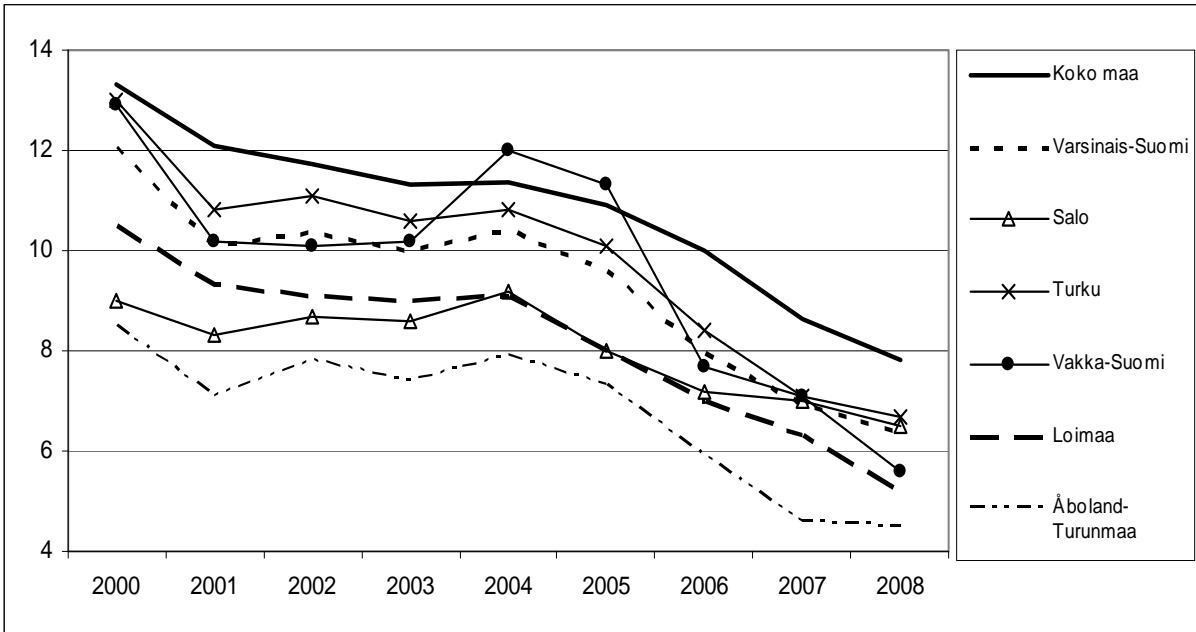
Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain 2005 – 2007

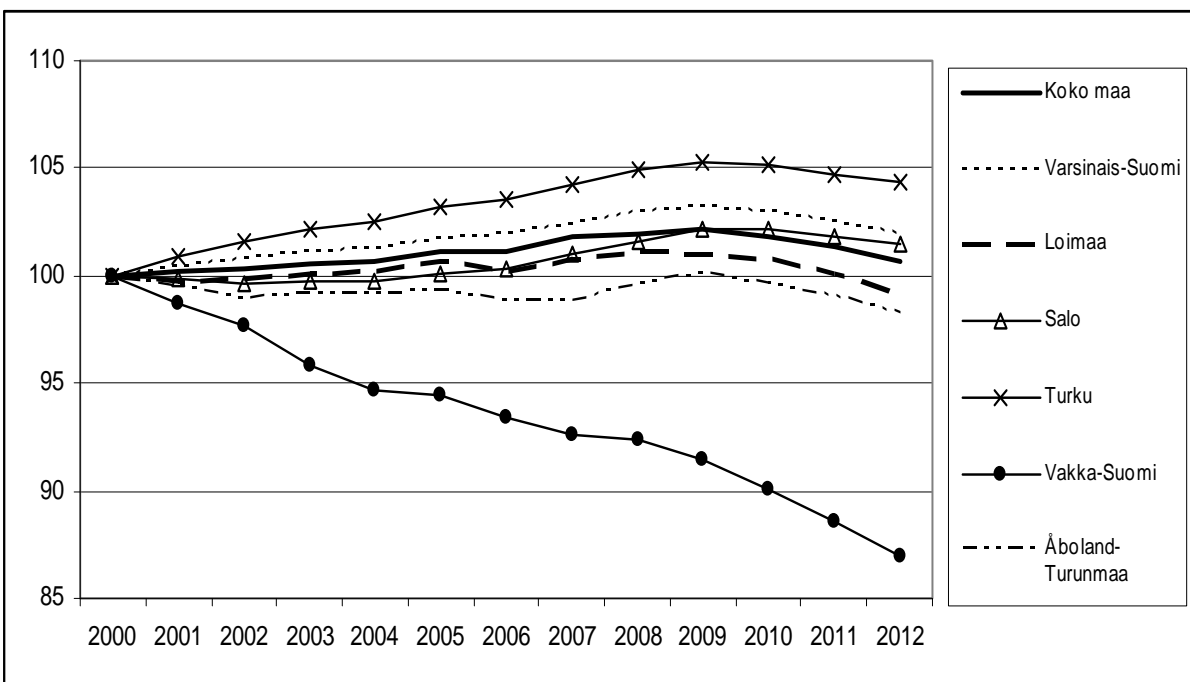
Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomen maakunnan kehitys on ollut viime vuosina suhteellisen myönteistä väestön, työllisyyden sekä talouden suhteen. Väestö on kasvanut edelleen nettomuuton ansiosta kaikissa muissa seutukunnissa paitsi Vakka-Suomessa, jossa erityisesti työikäisten määrä vähenee nopeasti. Työvoiman ja työllisten määrän odotetaan kasvavan edelleen. Työttömyysaste alenee maakunnan kaikissa seutukunnissa ja on koko maan tason alapuolella. Yritystoiminnan liikevaihto on kasvanut kaikilla päätoimialoilla erityisesti rakentamisessa ja teollisuudessa.

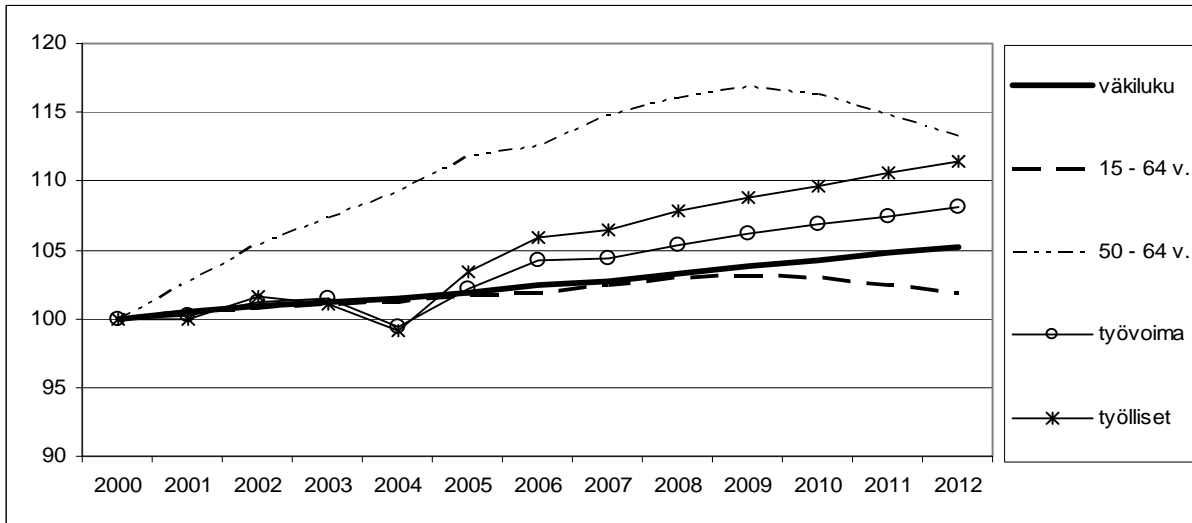
Kuvio 1. Työttömyysaste seutukunnittain vuosina 2000-2008

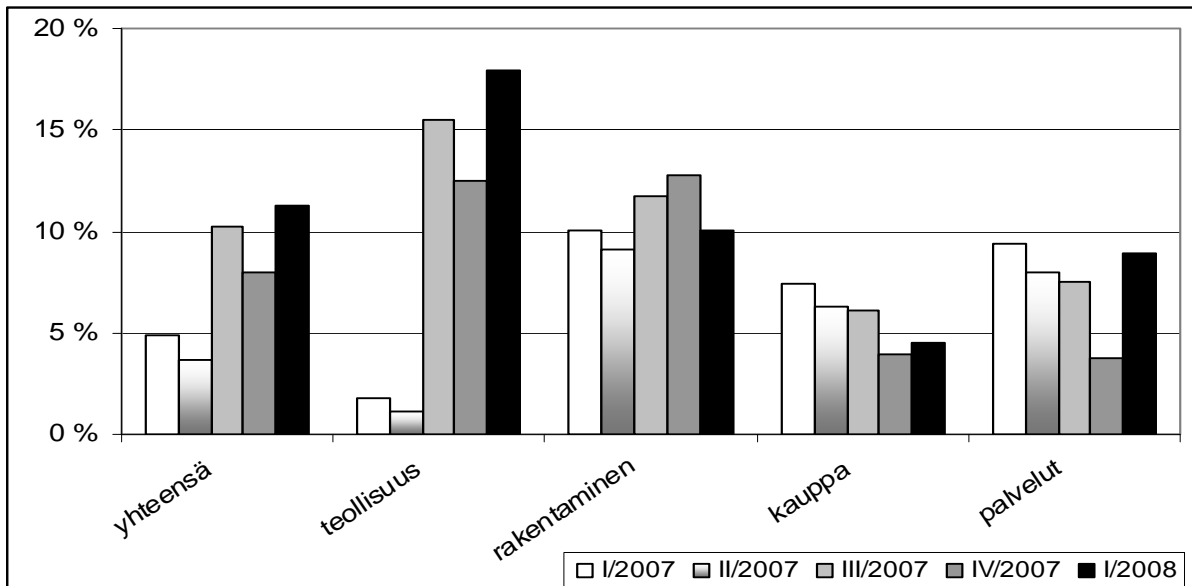
Kuvio 2. Työikäiset (15-64 v.) seutukunnittain, v. 2000=100

Kuvio 3. Väkiluku, työvoima ja työlliset 2000-2007 ja ennuste vuosille 2008-2012, v. 2000=100

Kuvio 4. Päätoimialojen liikevaihdon muutos neljännesvuosittain 2007-2008

Kuvio 5. Nettomuutto seutukunnittain vuosina 2005-2007

